

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ЛІНГВІСТИКИ, ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА І МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-
практичної конференції

ELLIC 2023

Івано-Франківськ
2023

VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY

**EXPLORING LINGUISTICS, LITERATURE, AND
INTERCULTURAL COMMUNICATION**

Proceedings of the 8th Ukrainian Academic Conference

ELLIC 2023

Ivano-Frankivsk
2023

УДК 81'1
С 91

Відповідальний за випуск: Я.В. Бистров

Редакційна колегія: У.Я. Билиця, О.А. Бігун, Л.О. Богачевська, Н.М. Гонтаренко, О.Я. Дойчик, Л.М. Ікалюк, О.В. Мазур (*відповідальний редактор*), І.В. Малишівська, І.М. Матіяш-Гнедюк, І.Б. Павлюк, О.С. Петрина, Н.О. Ткачук, О.С. Шуневич (*відповідальний секретар*).

*Відповідальність за достовірність результатів і коректність
покликань несуть автори*

С 91   **Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2023):** матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, Івано-Франківськ, 10 жовтня 2023 р. / відп. за випуск Я.В. Бистров; Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. Івано-Франківськ, 2023. 126 с.

ISBN 978-966-640-543-5

Збірник містить тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції *Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації (ELLIC 2023)*, яка присвячена 50-річчю заснування кафедри англійської філології факультету іноземних мов Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

До збірника увійшли дослідження з семантики, когнітивної лінгвістики, стилістики, літературознавства, перекладознавства, зіставного мовознавства, міжкультурної комунікації.

Збірник адресовано фахівцям у галузі гуманітарних наук.

УДК 81'1

ISBN 978-966-640-543-5

© ELLIC, 2023

© Колектив авторів, 2023

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2023

Зміст / Contents

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ І ТЕКСТУ / SEMANTICS AND PRAGMATICS OF LANGUAGE UNITS AND TEXT

Андрусяк Мирослава	11
Вербалізація бінарності рис характеру людини порівняльними фразеологізмами німецької мови	
Вовчук Тетяна	12
Особливості політичної промови як різновиду політичної комунікації	
Hanzin Valeriy	14
Media Portrayal of the Russo-Ukrainian War from the Perspective of Critical Discourse Analysis	
Хартманн Юлія	15
Dialektale und Standard Sprachliche Phraseologische Einheiten der Nationalvarietäten der Deutschen Gegenwartssprache	
Drechevych Roksolana	17
Sexist Language: Past and Present	
Думчак Андрій	18
Комунікативно-прагматична релевантність фразеологізмів у німецькомовному політичному дискурсі	
Zakharov Kostiantyn	20
Language Means of Manipulative Influence in Media Discourse	
Какаруч Tetiana	21
Internal Focalization in Mystery Short Stories by E. A. Poe	
Канюк Ілона	22
Засоби вираження поняття «LA SANTÉ» (на матеріалі французькомовних блогів мережі INSTAGRAM)	
Levko Iryna	24
Characterization of Debativity Predicates in Speeches Expressed by Modal Verbs	
Lehenkykh Diana	26
The Notion of Speech Portrait in Contemporary English-Language Film Discourse	
Malaniuk Yurii	27
Lexico-Semantic Processes in English Logistic Terminology	

Мартинюк Назарій	29
Антитеза як засіб реалізації комічного у романі Марка Твена «Adventure of Tom Sawyer and Huckleberry Finn»	
Мулик Леся	30
Лінгвостилістичні особливості електорального дискурсу Емманюеля Макрона	
Одинцов Олександр	32
Використання іронії й сарказму у виступах Джиммі Карра	
Ravliuk Viktoriia	33
The Structural and Linguistic Organization of the Internet Advertising	
Путько Юлія	34
Кон'юнктив I та кон'юнктив II як засіб вираження основного та варіативного модального значення	
Рудяк Денис	36
Особливості вживання фразеологізмів з кольором <i>black</i> в СОСА: лексико-семантичний аспект	
Стельмащук Юлія	38
Мовностилістичні та семантико-прагматичні особливості порівнянь в англomовних текстах другої половини ХХ ст. (на матеріалі роману Джона Фаулза "The Collector")	
Fomina Olga	39
Typology and Pragmatics of Internal Speech in English Language Texts	
Sheverak Ilona	40
Exploring Stylistic Peculiarities in Beauty Blogs through Metaphors	
Shovheniuk Sofiia	41
Neologisms as Means of Creating the Comic (A Study of American Media Discourse)	
Chovhan Nataliia	42
Peculiarities of the Most Used Phraseological Units in Mass Media Discourse	
 КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА І ПОЕТИКА / COGNITIVE LINGUISTICS AND POETICS	
Baziv Maria	44
Binary Concepts <i>OBLIVION-MEMORY</i> In John Green's Novel <i>The Fault In Our Stars</i>	

Vasenko Olexandr	45
The Semantic Domain of WAR in the Context of Corpus Stylistics (Based on English-Language Military Prose)	
Holianych Yulia	46
Verbs of Swimming from a Cognitive Semantics Perspective	
Davydchak Oleksandra	48
Actualization of the Concept <i>Fashion</i> in the Journal Discourse of the 21st Century	
Kovalchuk Olha	50
Actualization of the Concept <i>Loneliness</i> in Modern English Artistic Discourse	
Kozlivska Tetyana	51
Russian-Ukrainian War on the Social Network Twitter: A Multimodal Perspective	
Kostyk Taisiia	53
The Verbalization of the Concept of “Value” in the Novel Jojo Moyes “Me Before You”	
Lukaniuk Vasylyna	54
Conceptual Metaphor DEMOCRACY IS BATTLE in Political Discourse	
Popazova Evelina	55
Metaphorical Embodiment of the Emotional Concept of Anger	
Rudyk Yulia	57
The Concept PERSONALITY in English Textbooks of Pre-Intermediate Level	
Fenchuk Yuliia	58
Verbalization of the Concept of Danger in Modern English Discourse on the Basis of “Where the Crawdads Sing” by Delia Owens	

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА / CURRENT ISSUES IN TRANSLATION STUDIES

Bumba Nataliia	61
Translation Strategies and Solutions of Idiomatic Expressions (Based on the Film Text of the Series “The Crown”)	
Бучинська Анастасія	62
Особливості перекладу метафор у творі Чарльза Діккенса «Різдвяна пісня в прозі»	

Vizinska Svitlana	63
Idioms in "Sherlock" Series and Their Translation into Ukrainian	
Havrylyshyn Anna	64
Translation of Intertextuality in Fantasy Literature (Based on the Novel "Good Omens" by Terry Pratchett and Neil Gaiman)	
Hrudzevych Vitaliia	65
The Application Specifics of Translation Transformations for Translating Nominations of a Strong Female Image	
Drahan Andrii	66
Reproduction of Irony in the Ukrainian Translation of the Novel "Men at Arms" by Evelyn Waugh	
Зельман Анастасія	68
Засоби відтворення німецьких та українських суспільно-політичних реалій англійською мовою. На матеріалі висвітлення російсько-української війни німецькими новинними інтернет-ресурсами	
Кашуба Даяна	71
Особливості перекладу сленгу у соціальних мережах	
Ковальчук Яна	75
Особливості використання перекладацької трансформацій: конкретизації при перекладі заголовків новин	
Корач Вікторія	76
The Artistic Image of the "English home" in the Short Story "The Cricket on the Hearth"	
Mazur Olha	77
Rendering of Figurative Cohesion in Translations of Ukrainian Postmodernist Texts	
Мартишин Роксолана	78
Відтворення реалій в німецькомовному романі С. Андрухович «Фелікс Австрія»	
Melinyshyn Olha	80
Translation of Satire in Neil Gaiman and Terry Pratchett's Novel "Good Omens"	
Михайлюк Вікторія	83
Лінгвостилістичні особливості промов Бориса Джонсона та їх відтворення у перекладі	
Oliinyk Bohdana	84
Translation of Proper Names in Dan Brown's Novels	

Петрук Таїсія	85
Особливості перекладу багатозначних слів (на матеріалі роману Джоан Роулінг “Фантастичні звірі та де їх шукати”)	
Пилип’юк Ірина	87
Кулінарні реалії в аспекті перекладу	
Plodnik Yuliia	89
Onomastic Realia in the Ukrainian Translation of Delia Owens’ Novel «Where the Crawdads Sing»	
Ripa Khrystyna	90
Reproduction in Translation of the Linguistic Stylistic Features in Kazuo Ishiguro’s Novel “Never Let Me Go”	
Savchuk Adriana	91
Translation of the Drama-Extravaganza "Forest Song" by Lesia Ukrainka into English	
Сіташ Елла	92
Відтворення лакунарних часових форм дієслова при перекладі німецьких суспільно-політичних текстів англійською мовою (на матеріалі німецьких новинних інтернет-ресурсів)	
Торб’як Евеліна	94
Переклад українських власних назв у сучасних німецькомовних ЗМІ	
Toronii Daniela	96
Translation of the Mythonym "She-Wolf" in Subtitling and Dubbing	
ЛІТЕРАТУРА США ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ / LITERATURE OF THE USA AND WESTERN EUROPE	
Bernar Anhelina	97
Feminist Criticism and Gender Literary Studies	
Будзяк Ірина	98
Специфіка моделювання хронотопу в романі Кейт Аtkінсон «Життя за Життям»	
Воробчак Марія	99
Актуалізація гендерної ідентичності в романі Елізабет Гілберт “Їсти, молитися, кохати”	
Григорська Кароліна	100
Вікторіанський інтертекст у романі Антонії Байєтт “Possession”	

Гушпіт Ірина	102
Функціонування епітета у французькомовній дитячій прозі	
Danyliuk Maryna	103
Memory as a Component of the Narrative of Trauma in Navarre Scott Momadey's Novel «House Made of Dawn»	
Didukh Tetiana	104
Les Moyens Linguistiques de Verbaliser le Portrait Psychologique D'hadrien dans le Roman de Marguerite Yourcenar "les Mémoires D'hadrien"	
Kornuta Valeriia	105
The Peculiarities of Creating Psychological Portraits in Graham Greene's "The Quiet American"	
Максимів Марія	106
Християнська ідея віри в переродження людини в казці О. Вайльда «Велетень-Себелюбець»	
Nadolska Iryna	107
Kazuo Ishiguro's Works in the Context of the Dystopian Genre (Based on the Novels "Never Let Me Go" and "Klara and the Sun")	
Павлич Маріанна	108
Лінгвальні засоби відображення маскулінності у новелі Анни Гавальди "JE L'AIMAIS"	
Raniushyna Diana	110
Analysing the Connaction between Memory, Trauma and Literature	
Петришин Ірина	111
Жіноче письмо Катрін Панколь	
Пецюх Ірина	112
Взаємодія літератури й малярства в романі Вірджинії Вулф "To the Lighthouse"	
Сеньків Юліана	114
Модерністський тип художнього мислення в драматургії Бернарда Шоу	
Starchevska Mariia	115
Peculiarities of Sylvia Plath's Artistic Thinking	
Стефанюк Дмитро	117
Вербалізація концепту TRISTESSE у романі Франсуази Саган "Bonjour Tristesse"	

<i>Tyshkivska Khrystyna</i>	119
Psychoanalytic Methods of Investigating Character Self-Identification	
<i>Ходак Анастасія</i>	120
Роман Стівена Кінга «Зелена миля» та його реалізація у кінематографі. Інтермедіальний аспект	
<i>Швед Ірина</i>	122
Мультикультурні ознаки творчості Вірджинії Хемільтон	
<i>Yakibiuk Oksana</i>	123
Markers of National/Ethnic Identity in Louise Erdrich's Novel <i>Love Medicine</i>	

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ І ТЕКСТУ / SEMANTICS AND PRAGMATICS OF LANGUAGE UNITS AND TEXT

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ БІНАРНОСТІ РИС ХАРАКТЕРУ ЛЮДИНИ ПОРІВНЯЛЬНИМИ ФРАЗЕОЛОГІЗМАМИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Андрусак Мирослава

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-
Франківськ, Україна

Бінарність – універсальна ознака, спосіб сприйняття та опису навколишньої дійсності. За допомогою бінарності наша свідомість моделює світ, що знаходить своє відображення в мові. З одного боку, людина усвідомлює єдність, цілісність світу, а з іншого – сприймає його в межах двох полюсів: позитивного й негативного, світлого й темного, свого й чужого тощо, які і формують бінарні опозиції.

Отже питання про бінарні опозиції – це питання про універсальні властивості самої дійсності та універсальні закономірності її відображення в людській свідомості, а відтак і в мові, за допомогою її одиниць.

Одними із таких мовних одиниць є фразеологічні, які здатні відобразити бінарність різних фрагментів, явищ і ситуацій навколишнього світу, зокрема бінарність рис характеру людини. Це можна продемонструвати на прикладі так званих порівняльних фразеологічних одиниць німецької мови, які є важливим засобом вербалізації цієї бінарності у сучасній німецькій мові. Ці фразеологізми допомагають нам краще зрозуміти різні аспекти людського характеру і відношень між людьми. Вони розкривають протилежність та взаємозв'язок різних якостей та рис характеру, що дозволяє нам отримати глибше уявлення про людську природу.

Прикладами таких бінарних опозицій, вербалізованих порівняльними фразеологізмами, можуть бути **«щасливий – сумний»**. Ця опозиція допомагає описати різні емоційні стани і настрої людини в контексті її психологічного стану і емоційного досвіду, як от:

«Fröhlich wie ein Hühnchen» – Щасливий, як курка.

«Lustig wie ein Fisch im Wasser» – Веселий, як рибка в воді.

«Fröhlich wie eine Lerche» – Веселий, як жайворонок.

«Glücklich wie ein Kind» – Щасливий, як дитина.

«Fröhlich wie ein Sonnenstrahl» – Веселий, як сонячний промінь.

«Glücklich wie ein Lottogewinner» – Щасливий, як переможець лотереї.

Ці фразеологізми, що містять порівняння, відображають радісний, бадьорий стані людини та її позитивний настрій.

А ось декілька порівняльних фразеологізмів німецької мови, які можуть вказувати на сумну або пригнічену людину:

«Traurig wie ein Regentag» – Сумний, як дощовий день.

«Traurig wie ein grauer Herbsttag» – Сумний, як сірий осінній день.

«Traurig wie ein einsamer Wolf» – Сумний, як самотній вовк.

«Traurig wie ein leeres Haus» – Сумний, як порожній будинок.

Іншим прикладом бінарної опозиції може бути **«балакучий – мовчазний»**, що вербалізується такими порівняльними фразеологізмами:

«Reden wie ein Wasserfall» – Говорити, як водоспад (означає: говорити безперервно і багато).

«Quasseln wie ein Paragei» – Балакати, як папуга (вказує на багатослів'я і повторювання).

«Schwätzen wie ein Buch» - Мовити, як книга (вказує на обізнаність в певній темі).

«Plappern wie ein Äffchen» – Чварити, як мавпа (вказує на дитячий спосіб говорити).

«Sprechen wie ein Buch mit sieben Siegeln» – Говорити, як книга з семи печатками (означає говорити складно і незрозуміло).

Як бачимо, ці фразеологізми мають здебільшого негативну конотацію і можуть використовуватися для опису балакучих людей.

Також існує в німецькій мові велика кількість порівняльних фразеологізмів, які вказують на мовчазну людину, як наприклад:

«Still wie ein Mäuschen» – Тихий, як мишка.

«Reden ist Silber, Schweigen ist Gold» – Говорити – срібло, мовчати – золото (вказує на цінність мовчання).

«Wortkarg wie ein Indianer» – Обмежений у словах, як індіанець.

«Schweigen wie ein Grab» – Мовчати, як могила (означає повну тишу і відсутність розмов).

«Stumm wie ein Fisch» – Німий, як риба.

Наведені приклади дозволяють констатувати, що порівняльні фразеологізми німецької мови здатні достатньо широко й об'ємно вербалізувати бінарність рис та ознак характеру людини в німецькомовній картині світу.

Література

Німецько-український фразеологічний словник. 1981. В 2-х томах. Укл. В. Гаврись, О. Пророченко. Київ: Рад. школа.

Німецько-український фразеологічний словник (В. Гаврись, О. Пророченко), "Redewendungen und sprichwörtliche Redensarten".

Wörter und Wendungen. Hrsg. von Agricola E. und anderen, Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.

ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ ПРОМОВИ ЯК РІЗНОВИДУ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Вовчук Тетяна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: політична промова, політична комунікація, політичний дискурс

Політичні промови вважаються одним з найефективніших способів прояву лідерства та демонстрації влади. Дискурс – це поєднання процесу і результату, мисленнєво-комунікативна діяльність, що включає як екстралінгвістичні, так і лінгвістичні аспекти. Лінгвістичним втіленням дискурсу як явища, що розгортається в часі, є текст, його онтологічна сутність.

Для політичного дискурсу характерне використання різних риторичних прийомів, таких як окличні речення (особливо в таких жанрах, як промови на мітингах і гасла), інверсії, які можуть виділити ключову інформацію в реченні, риторичні запитання і синтаксичний паралелізм. Таким чином, політичний дискурс має особливу рису, яка відрізняє його від інших типів дискурсу. Ця особливість полягає у співвідношенні комунікативних намірів учасників, мовця і слухача, а також мовця і реципієнта (Павлуцька 2008: 220).

Загалом політичний дискурс розглядається через призму прози, структурних, мовних, стилістичних особливостей та його функціонального призначення. Мовні особливості

політичного мовлення також є предметом спеціального дослідження. В українській науковій думці поняття політичного дискурсу традиційно розглядається в контексті лінгвістичного дискурсу. Тому Л. Мацько стверджує, що політичний дискурс – це «особливо політично підготовлений дискурс із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуваннями, конкретними фактами, детальними планами та можливостями політичних змін» (Мацько 1999).

Відносини між мовою та політикою також розглядаються як проблема мовного насильства. Тому Ф. Бергедорф у своїй праці «Політика і мова» зазначає, що мова є політикою, а політика є такою мовою, що влада не може базуватися лише на матеріально-економічній силі. На його думку, чим більше керівний клас покладається на владу, тим більше він впливає на мову (Масенко 2004).

Місце мови в політичному процесі та взаємодія мови та політики також досліджує зв'язок між мовою та ідеологією. Західна наука також намагається зрозуміти загальнотеоретичне питання про співвідношення мови та ідеології. Е. Кріс та Р. Ходж вважають, що мова виходить із того, що «нав'язує» розуму певну модель реальності: «Мова є частиною суспільного життя, практичною свідомістю суспільного життя. Ця свідомість є обов'язково передбачуваною свідомістю. Це ідеологія... вона містить систематичні спотворення для відповідного класу» (Гончарова 2013).

Загалом при дослідженні співвідношення мови та ідеології виокремлюють два основних проблемних напрямки: дослідження процесів, що відбуваються в мові під впливом тієї чи іншої політичної ідеології, та мовних засобів, за допомогою яких ідентифікуються радикальні ідеології.

Представник Американської школи Едельман підкреслює, що мова є не лише інструментом для опису подій, а й частиною подій, яка має величезний вплив на формування смислів і сприяє формуванню визнаних політичних ролей. політики. і суспільства в цілому (Петренко 2007). Доктор Боллінджер аналізував можливість використання мови в політичній сфері для впливу на громадську думку – зазначав, що мова сама по собі має дивовижну здатність набувати форм, які відповідають потребам її користувачів, і показує на конкретних прикладах, як нею можна маніпулювати, щоб вплинути на формування думок слухачів. Засновник філософського напрямку прагматизму Ч. Морріс наголошує на прагматичній спрямованості мови. Однією з найважливіших соціальних функцій мови він вважає ідеологічну. Ідеологічна природа мови полягає в її експресивній здатності виражати потрібне значення, а отже, через мову не лише інформувати, але й керувати думками. Усі ці вчені погоджуються, що ефективно використання мови в політиці залежить насамперед від її об'єктивно притаманних якостей і характеристик як засобу спілкування (Петренко 2007).

Німецький дослідник Д. Грісвеле пропонує визначення політичної промови у межах класичного розуміння риторики: «це явище відбувається, перш за все, як певна комунікація, за якої оратор повідомляє щось, та певна кількість людей, які стоять стосовно оратора навпроти, сприймають його та його промову, проявляючи при цьому єдність». На сприйняття публіки справляє великий вплив не тільки оратор, а й сама промова. Особистість оратора, ситуаційні обставини та настрої слухачів мають велике значення в процесі політичної промови та є невідмінним елементом. Щодо вираження думок оратора, то в політичних промовах запроваджуються вербальні та невербальні способи передачі інформації, характерні для політичної комунікації в цілому. Слухачі, сприймають висловлювання доповідача і формулюють висновки, ставлення до політиків і реакцію на наведені дані (Остапенко 2012).

Таким чином, в результаті розгляду теоретичних підходів щодо особливостей політичної промови як різновиду політичної комунікації можна зробити висновки, що політична промова – це заздалегідь підготовлений гострий політичний виступ, що містить позитивні чи негативні оцінки, обґрунтування, конкретні факти, накреслені плани та перспективи політичних змін.

Література

- Гончарова О.М. 2013. Політичний дискурс риторики: історико-культурологічні виміри. *Культура і Сучасність* 1. 65-70. https://nakkkim.edu.ua/images/Instytutu/nauka/vydannia/Kultura_i_such/KiS_1_13.pdf
- Масенко Л.Т. 2004. *Мова і політика*. 2-ге вид., допов. Київ: Соняшник. http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/16498/Masenko_Mova_i_polityka.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Мацько Л.І. 1999. Лінгвістична риторика *Наука і сучасність: Зб. наук. праць*. Київ : Логос. 3-16.
- Остапенко Марина. 2012. Політична комунікація: теоретичні аспекти дослідження. *Політичний менеджмент* 3. https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/ostapenko_politychna.pdf
- Павлуцька В.О. 2008. Політичний дискурс: особливості та функції. *Вісник Житомирського державного університету*. Вип. 39. Філологічні науки. 218-222.
- Петренко В. 2007. Політична мова як предмет наукового дослідження. *Політичний менеджмент* 5. https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/petrenko_politychna.pdf

MEDIA PORTRAYAL OF THE RUSSO-UKRAINIAN WAR FROM THE PERSPECTIVE OF CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Hanzin Valeriy

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: Russo-Ukrainian war, Critical discourse analysis, Discourse-historical approach

The paper examines the use of various discursive strategies in the article by the New York Times “The War in Ukraine may be impossible to stop. And the U.S. deserves much of the blame” (Caldwell, 2022). Discourse and its different kinds, such as media discourse have played a serious role in the hybrid war between the main actors of the Russo-Ukrainian war. The recipients of the discourse are often influenced and manipulated by its authors. That is why terms such as “psyops”, “propaganda” and “manipulation” are recalled when discussing the media’s impact during the war. The analysis of the manipulative nature of the discursive practice and its effect on the recipients of the discourse are critical to the better understanding of the Russo-Ukrainian war.

Critical Discourse Analysis (CDA) is a type of discourse analytical research that primarily studies the way social power abuse, dominance, and inequality are enacted, reproduced, and resisted by text and talk in the social and political context (van Dijk, 2015: 466). Even though the use of CDA in the context of war is not prevalent, its multidisciplinary approach is of great use while analysing the discourse of war.

Discourse-historical Approach (DHA) (Wodak, Meyer, 2001), one of the subtypes of CDA, is used as the main method of study. It has three main stages (Wodak, Meyer, 2001: 65): text or discourse-immanent critique, socio-diagnostic critique, future-related prospective critique.

The analysis of the discursive strategies is at the heart of DHA (Wodak, 2015: 11). For this study we focused primarily on the following strategies:

1. Predication strategy – used for labelling social actors more or less positively or negatively.
2. Intensification / Mitigation strategy – used for modifying the illocutionary force of a proposition.
3. Perspectivization Strategy – expressing involvement and positioning the author's point of view.

Apart from pointing out the use of the discursive strategies, we also analyse their linguistic realisations.

The study concludes that the main linguistic realisations of the predication/nomination strategy and the strategy of intensification/mitigation are attributes, implicatures and cognitive metaphors. The strategy of perspectivization is the main means of expressing the author's own opinion. Authors manipulate the user of discourse using this strategy. Its main linguistic realisations are equivocation, the use of ambiguous terms, implicatures, disclaimer phrases and acts of intertextuality. The recipient of the discourse can be seriously impacted by the combined use of these discursive strategies. Consequently, their attitude towards the main actors and processes of the Russo-Ukrainian war may change.

The results of the study add to the theoretical as well as practical base of CDA and DHA and provide the basis for the continuing study of the media discourse of the Russo-Ukrainian war.

References

- Caldwell, C. 2022. The War in Ukraine may be Impossible to Stop. And the U.S. Deserves Much of the Blame. *The New York Times*, May 31. URL: <https://www.nytimes.com/2022/05/31/opinion/us-ukraine-putin-war.html>
- Tannen, D., Hamilton, H. E., & Schiffrin, D. 2015. *The Handbook of Discourse Analysis*. John Wiley & Sons.
- Wodak, R. 2015. *Critical Discourse Analysis, Discourse-Historical Approach*. DOI: 10.4135/9780857028020.d6.
- Wodak, R. & Meyer, M. 2001. *Methods of Critical Discourse Analysis*, 1. DOI: 10.4135/9780857028020.d4.

DIALEKTALE UND STANDARTSPRACHLICHE PHRASEOLOGISCHE EINHEITEN DER NATIONALVARIETÄTEN DER DEUTSCHEN GEGENWARTSSPRACHE

Хартманн Юлія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: плюрицентризм, фразеологічні одиниці, австріацизми, гельветизми, національний варіант

Traditionell hatten Sprachen wie Englisch, Französisch, Deutsch oder Spanisch ein Hauptzentrum, in dem die Muttersprache gesprochen wurde. Im Kontext der Globalisierung und des wachsenden Einflusses verschiedener Länder und Regionen wurde jedoch bekannt, dass sich Sprachen in mehreren Zentren entwickeln können, in denen sie Amtssprachen sind oder eine erhebliche Anzahl von Sprechern haben. Die Sprachen, die verschiedene Zentren haben, heißen die plurizentrische Sprachen.

Die meisten Forscher glauben, dass das Konzept des „**Plurizentrismus**“; die plurizentrische Sprache ist keine theoretische Alternative zur nationalen Sprachvariation, sondern deren terminologisches Korrelat. Neben dem akzeptierten Konzept der nationalen Variante unterbreitete H. Kloss den Vorschlag, die deutsche Sprache als plurizentrisch zu betrachten, also als eine Sprache, die in ihren nationalstaatlichen Grenzen (Zentren) eine literarische Norm bildet.

Obwohl Deutsch in einigen Ländern von einem kleineren oder größeren Teil der Bevölkerung gesprochen wird, haben die folgenden sieben Nationen den Status einer Amtssprache:

- Deutschland, Österreich, Liechtenstein (Deutsch ist die einzige Amtssprache, Sprache

auf nationaler Ebene)

- Schweiz (zusammen mit Französisch, Italienisch und Rätoromanisch)
- Luxemburg (zusammen mit Französisch und Luxemburgisch)
- Westbelgien (regionale Verwendung der Amtssprache Deutsch mit Französisch als Hilfssprache im deutschsprachigen Raum) und
- Südtirol in Norditalien (regionale Amtssprache neben Italienisch in der autonomen Provinz Bozen (Südtirol)).

In der Schweiz ist die Mehrheit der Bevölkerung **einsprachig**. Der gleiche Grad der Beherrschung zweier Sprachen ist nicht massenhafter Natur, sondern eher individuell, vor allem in intellektuellen Kreisen. Darüber hinaus können einige Sprachzonen als Zonen **untergeordneter Zweisprachigkeit** klassifiziert werden. Im Kanton **Freiburg** beispielsweise, wo ein Drittel der deutschsprachigen Bevölkerung lebt, ist die Zweisprachigkeit nicht offiziell erklärt. Allerdings kommt dieses Phänomen im Alltag durchaus häufig vor, beispielsweise in der Lehre oder in der Geschäftskommunikation (Остапович 1996: 46-49).

Es kann davon ausgegangen werden, dass es heute eine sehr schwierige Aufgabe ist, ein genaues und vollständiges Wörterbuch der Phraseologieeinheiten in der schweizerischen Landesvariante der deutschen Sprache zu finden.

Beispiele der Verwendung von Helvetismen:

sich [nicht] auf die Äste hinauslassen/ hinauswagen CH: sich [nicht] vorwagen und dabei [k]ein Risiko in Kauf nehmen<: Loy wird Grundherr in Signau, Ludwig gar wagt sich mit seinem Schloss am Rhein auf die Äste hinaus (Treichler, Abenteuer Schweiz 103) (Ammon 2005: 58).

aufpassen wie ein(e) Häftlimacher(in) CH> etw. sehr genau, aufmerksam verfolgen, damit einem nichts entgeht oder damit einem keine Fehler unterlaufen: Eigentlich hätte die UBS aufpassen sollen wie eine Häftlimacherin. Die Beseitigung von Dokumenten, die Wachmann Christoph M. Anfang 1996 öffentlich anprangerte, trug ihr weltweit negative Schlagzeilen ein (Blick 9. 12. 1999, 2; CH) (Ammon 2005: 62).

bachab gehen CH »verloren gehen, entgehen: An die 20 Millionen Franken gingen Uri mit dem geltenden Modell in den letzten Jahren bachab (Blick 25. 9. 1999, 9); bachab schicken CH [in einer Volksabstimmung] verwerfen<: Anfang der 80er-Jahre schickte das Volk eine Vorlage bachab, die den Bau von... Wohnungen für 6000 Personen ermöglicht hätte (Bund 13. 11. 1999, 25) (Ammon 2005: 82).

jmdm. den [ganzen] Bettel vor die Füße schmeissen / werfen CH - jmdm. zu verstehen geben, dass man nicht mehr für ihn tätig sein will<: Kann ihm gut passieren, dass ich ihm den Bettel vor die Füße schmeisse (Fressnapf Club, 2002, Internet; CH) (Ammon 2005: 110).

In **Österreich** ist die sprachliche Situation derzeit am transparentesten und vorhersehbarsten. Die phonetischen Unterschiede der österreichischen Fassung sind deutlich hörbar, haben den Charakter eines durch phonetische Wörterbücher kodifizierten Standards, ihre Sprecher sind unter anderem Fernsehnachrichtenmoderatoren und zweifellos die politische und intellektuelle Elite des Landes. Niemand denkt daran, sich für die Aussprache als „provinziell, dialektal“ zu schämen. Phraseologische Einheiten, die man in Österreich verwendet, nennt man Austriazismen. (Sulym, Ostapovych 2008: 66).

Beispiele von Verwendung von Austriazismen:

im letzten Abdruck »im letzten Augenblick« (Ebner 1980: 40).

anno Schnee »vor langer Zeit« (Ebner 1980: 40).

in Evidenz halten »registrieren, auf dem Laufenden halten« (Amtssprache) in die Hacken gehen »zur Arbeit gehen« (ostösterreichisch salopp) (Ebner 1980: 40).

zum Handkuss kommen »draufzahlen« (Ebner 1980: 40).

sich über die Häuser hauen »die Flucht ergreifen« (ostösterreichisch salopp) ums Haxl hauen »überteuern« (umgangssprachlich) (Ebner 1980: 40).

Daraus lässt sich schlussfolgern, dass die nationalen Varianten der deutschen Sprache lediglich die Funktion der deutschen Sprache als Sprache der internationalen Kommunikation bestätigen. Jede nationale Variante: ob Schweizerdeutsch oder Deutsch in Österreich oder andere ist unverwechselbar, unabhängig, da jedes der deutschsprachigen Länder ein reiches kulturelles Erbe hat, das sich in einer Vielzahl literarischer Werke, Musik, Filme und

wissenschaftlicher Studien widerspiegelt. Mit zahlreichen herausragenden deutschsprachigen Universitäten und Forschungszentren spielt es auch eine wichtige Rolle in der Weltwissenschaft und Bildung.

Jede Variante der deutschen Sprache sowohl im nationalen Kontext als auch auf internationaler Ebene spielt eine bedeutende Rolle. Es ist ein Symbol für die historische und kulturelle Entwicklung verschiedener Völker und Regionen, die es für Kommunikation, Studium und Kreativität nutzen.

References

- Ammon, Ulrich, et al. 2004. Variantenwörterbuch des Deutschen: Die Standardsprache in Österreich, der Schweiz und Deutschland sowie in Liechtenstein, Luxemburg, Ostbelgien und Südtirol."
- Ebner, Jakob. 1980. "Duden, österreichisches Deutsch: Wörterbuch der Gegenwartssprache in Österreich."
- Sulym, Volodymyr, Ostapovych, Oleh. 2008. "Віденський діалект та його роль у формуванні австрійського національного варіанта німецької мови." *Іноземна філологія*, 120.
- Остапович, О. Я. 1996. Фразеологізовані образи-символи з країнознавчою семантикою у мовних взаємовпливах Австрії й України. *Мовознавство*. № 6. С. 46-49.

SEXIST LANGUAGE: PAST AND PRESENT

Drechevych Roksolana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: sexism, linguistic sexism, gender stereotype, sexist bias, sexist expressions

The current research examines the issues of sexism and linguistic sexism in the English-speaking cultures since gender equality remains high on the agenda of society. Language being the most important instrument of communication, it is essential to understand how (intentionally or unintentionally) it may be put to the purpose of discriminating people on the grounds of sex. The issue of linguistic sexism belongs to the domain of sociolinguistics as "the branch of linguistics that is concerned with investigating, disclosing and ascertaining the relations of language to varied aspects of society" (Umera-Okeka 2012: 2). According to Karen Atkinson (1993: 403), linguistic sexism is "a wide range of verbal practices, including not only how women are labeled and referred to, but also how language strategies in mixed sex interaction may serve to silence or depreciate women as interactants". Linguistic sexism concerns both sexes; though, according to my observations, females are more often targeted than males.

In my study, the problem is approached from the perspectives of language and speech. The material was retrieved from three lexicographical sources (63 phraseological units and idioms, 17 proverbs and sayings) and from the public speeches and Twitter comments of Donald Trump in 2015–2016 (34 expressions on the lexical and syntactical levels that may be considered as sexually biased); see the Reference section.

The analyzed phraseological units, idioms, proverbs and sayings reveal the deep-rootedness of sexist biases. Such beliefs are based on gender stereotypes and are different for males and females. For instance, men's negative traits are believed to be insecurity and weakness (*behave like a mother's boy; gentle as a lamb; to be under one's heel*), while women's include talkativeness and lower intellect (*a woman's hair is long, but her tongue is longer; woman's tongue wags like a lamb's tail; silly as a goose*).

Despite their sustainability, phraseological units are not widely used nowadays. Yet other forms of sexist expressions may be found in social media, which affect great masses of

people, especially when used by public figures. For example, in 2015–2016 Donald Trump appeared to rely on gender stereotypes such as weakness: “Hillary Clinton is weak and ineffective – no strength or stamina” (Gallager 2016); judging women on appearance: (about Megyn Kelly) “Bimbo” (Patrick Stories 2020); *belittling* professional achievements: “Goofy Elizabeth Warren, who may be the least productive Senator in the U.S. Senate, must prove she is not a fraud” (THEHILL.COM 2016).

Thus, as the society evolves, some language forms gradually go out of use. But if gender stereotypes persist in people’s minds, they will find other linguistic forms of expression. True gender equality can come with refusal from male-oriented perspective of the world.

References

- Ammer, Christine. 1997 [1992]. *The American Heritage dictionary of idioms*. American Heritage. URL: <https://library.wbi.ac.id/repository/293.pdf>
- Atkinson, Karen. 1993. Language and Gender. In Stevi Jackson (ed.), *Women’s Studies: Essential Readings*, 400-428. New York University Press.
- Ayto, John (ed.). 2020. *Oxford dictionary of English idioms*. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press.
- Gallager, B. 2016, September 27. *The most sexist things Donald Trump has said about Hillary Clinton (so far): Playing the woman card in his own very unique way*. Stream Exclusive Originals. URL: <https://www.vh1.com/news/3qpwzz/donald-trump-sexist-hillary-clinton-comments> (accessed September 10, 2023).
- Patrick Stories. 2020, September 24. *Patrick view: A critical analysis of Donald Trump sexist comments on women using “Writer Mills’ model of sexism (2008) and writer Van Dijk socio-cognitive framework (2006)”*. Patrickrealstories. URL: <https://patrickrealstories.wordpress.com/2020/09/24/patrick-view-a-critical-analysis-of-donald-trump-sexist-comments-on-women-using-writer-mills-model-of-sexism-2008-and-writer-van-dijk-socio-cognitive-framework-2006/> (accessed September 10, 2023).
- THEHILL.COM. 2016, July 17. *Trump fires back at Warren: She ‘must prove she is not a fraud’*. The Hill. URL: <https://thehill.com/homenews/288050-trump-fires-back-at-warren-she-must-prove-she-is-not-a-fraud/> (accessed September 10, 2023).
- The idioms: Largest idiom dictionary*. 2023. URL: <https://www.theidioms.com/>
- Umera-Okeke, Nneka. 2012. Linguistic sexism: An overview of the English language in everyday discourse. *An International Journal of Language, Literature and Gender Studies*, 1(1). 1–17.

КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНА РЕЛЕВАНТНІСТЬ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Думчак Андрій

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Мова і політика тісно зв’язані між собою феномени, оскільки, з одного боку, політика значною мірою впливає на мову, на формування її одиниць та їх семантику, а з іншого – мова здійснює значний вплив на політику, оскільки її засоби вираження є ефективним інструментом у політичній у боротьбі.

Одним із мовних засобів у цій боротьбі є фразеологічні одиниці (далі – ФО), які активно і широко вживаються у політичній сфері комунікації, у всіх її видах, зокрема й у політичному дискурсі. Ці одиниці завдяки своїм структурно-семантичним особливостям, своїй влучності й оригінальності, наявності в них таких категоріальних ознак як образність, емоційність та оцінність адекватно корелюють із основною метою і

завданням політичного дискурсу – здійснення через емоції і почуття прагматичного впливу на реципієнта політичної інформації, формування у нього певного оцінного ставлення до запропонованої інформації й мотивування його до певних дій.

Автори політичного дискурсу (політики, журналісти, коментатори) достатньо часто використовують у своїх текстах **узуальні** ФО, тобто уже усталені фразеологізми, зафіксовані у словниках. Одними із таких є одиниці античного або біблійного походження, крилаті вирази, які походять з різних часових епох. Таким є, наприклад, фразеологічний вираз **Taktik der verbrannten Erde**, який корелює із відомим жорстоким методом ведення війни за допомогою знищення всього: від інфраструктури до звичайного мирного населення. Саме таку тактику й політику веде російська армія на українській землі. Нічого крім негативного ставлення до такої поведінки росіян вираз, вжитий у нижче наведеному уривку, не викликає. «Kampf um Bachmut. Russlands **Taktik der verbrannten Erde**» – «Бій за Бахмут. Російська тактика випаленої землі» – під таким заголовком звучить політичний відеокоментар, що стосується варварської поведінки російської армії в українському місті Бахмут [Frankfurter Allgemeine Zeitung. <https://www.faz.net> › 10.04.2023].

У політичному дискурсі вживаються не тільки узуальні фразеологізми, але й **модифіковані**, в яких відбулися оказіональні перетворення семантики та/або структури, які автор політичного дискурсу застосовує з певною прагматичною інтенцією, адже стійкість фразеологізмів не суперечить їхній здатності до певних модифікацій. Так, на одній із конференцій на авіабазі США у Рамштайні (Німеччина) міністр оборони США Лойд Остін, говорячи про допомогу Україні новим озброєнням, заявив: «**Himmel und Erde werde man in Bewegung setzen**, um das Land noch leistungsfähiger im Abwehrkampf gegen die Armee von Russlands Präsident Wladimir Putin zu machen» – «**Небо і земля будуть задіяні в рух**, щоб зробити країну ще ефективнішою у захисті від армії президента Росії Володимира Путіна» [Der Spiegel, 26.04.2022]. Базисною основою вжитого у тексті фразеологізму є **Himmel und Hölle in Bewegung setzen**, що означає «вжити усіх заходів». У даному уривку тексту субституція **Hölle** на компонент **Erde** не порушила змісту сказаного, а тільки урізноманітнила його, зробила несподіваним і ще більш експресивним.

Надзвичайно цікаві трансформації відбувалися в період війни Росії проти України із виразом, який ще у мирні часи звучав так: «**Frieden schaffen ohne Waffen!**» – «Творимо мир без зброї!». Проте з початком агресії Росії та нечуваним терором проти мирної країни виникло запитання, чи можна досягти миру без зброї, і чи повинна відбуватися збройна допомога Україні з боку західних держав, зокрема Німеччини? «**Frieden schaffen – mit oder ohne Waffen?**» – «Мир творити зі зброєю чи без?» – писав відомий журнал [Der Spiegel <https://www.spiegel.de> › 02.03.2023].

Тривала дискусія з цього питання в німецькому суспільстві привела його до думки, що мир можна творити тільки зброєю: „**Frieden schaffen nur mit Waffen!**» – «Мир творити мир **тільки зброєю!**» [Deutschlandfunk Kultur <https://www.deutschlandfunkkultur.de> › 05.05. 2022] і більше того – німецькою зброєю: «**Frieden schaffen mit deutschen Waffen**» – «Мир творити **німецькою зброєю**» [Internationale Politik <https://internationalepolitik.de> › 29.08. 2022].

А ще через рік, коли виявилось, що зброї, яка постачалася, не вистачало або яка постачалася несвоєчасно, відбулась подальша трансформація виразу «**Frieden schaffen mit mehr Waffen**» – «Мир творити мир з **більшою кількістю** зброї» [Frankfurter Rundschau <https://www.fr.de> › Politik 24.02. 2023].

І нарешті сьогодні в німецькомовному політичному дискурсі фігурує найновіший слоган партії Зелених Німеччини: «**Frieden schaffen mit schweren Waffen**» – «Мир творити **важкою зброєю**» [Tageszeitung, <https://taz.de> › 25. 04. 2022].

Наведені вище приклади вживання фразеологізмів у політичному дискурсі засвідчують наскільки необмеженими є можливості моделювання фразеологізмів відповідно цілей і завдань політичного дискурсу, а також як відбувалась еволюція в головах європейців, зокрема громадян Німеччини щодо війни в Україні. Цілком

очевидною є при цьому комунікативно-прагматична релевантність структури і семантики фразеологізмів у політичному дискурсі.

Література

- Німецько-український фразеологічний словник. В 2-х томах. Укл. В. Гаврись, О. Пророченко. Київ: Рад. школа, 1981.
- Burger H. Handbuch der Phraseologie / H. Burger, A. Buhofer, A. Sialm. Berlin; New York: de Gruyter, 1982.
- Wörter und Wendungen. Hrsg. von Agricola E. und anderen, Leipzig: VEB Bibliographisches Institut.

LANGUAGE MEANS OF MANIPULATIVE INFLUENCE IN MEDIA DISCOURSE

Zakharov Kostiantyn

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: manipulation, phonetic language means, morphological language means, grammatical and stylistic language means

The present paper applies Van Dijk's multidisciplinary approach to an account of discursive manipulation to explore linguistic means of manipulative influence in media discourse (Van Dijk 2001, Van Dijk 2006). Manipulative tactics and influence tactics are closely related to the characteristics of the media field itself, which includes news, television, radio broadcasting and the Internet (Maillat & Oswald 2018). This determines the real feedback of speakers and audience communication, making media discourse a reliable source for studying the dynamics of language changes, active language processes, and the linguistic awareness of the readers. This research focuses on analyses of various phonetic, morphological, lexical, semantic, grammatic, syntactic, stylistic means that are used to enhance the power and moral superiority of the speaker while discrediting the opponents.

Phonetic means of manipulation include such elements as intonation, alliteration, assonance, volume, articulation and pronunciation of sounds (Crain & Nadler 2019). Alliteration allows to create parallel connections between these lexical units, thus structuring the text. Assonance is used as a means of creating a smooth speech that attracts the recipient's attention. Intonation is a change in the tone of the voice while speaking. It can be used to emphasise certain words, phrases, or to give an emotional colour to the message

The analysis of the studied material shows that the most active morphological means of expression are affixes, diminutives derivation and neologisms that serve as tools for the formation of new words and expressions to enhance moral superiority and credibility of the speaker in political discourse. Diminutives as morphological means of linguistic influence are a subdivision of affixes that are used to create word forms that express smallness, tenderness, and are often perceived as more pleasant or less threatening. Politicians and public figures have a tendency to use derivation to create new words or variations of words in order to influence the audience's perception, strengthen their arguments, and change or strengthen images and concepts

An effective means of creating manipulative effects in a media discourse text is the use of euphemisms, which are pleasant words or expressions used instead of obscene, undesirable or forbidden words or expressions. Euphemisms soften the impact of a statement, making potentially negative news or events seem less harsh. Dysphemisms the negative perception or sentiment about a subject. Emotive lexical means can stir up emotions, leading audiences to react strongly or even irrationally. Nominalization can make situations or actions seem more abstract, detached, or static.

Grammatical and syntactic manipulation involves changing or structuring sentences and phrases in specific ways to influence the interpretation or perception of the message. Passive voice, for instance, can deflect responsibility or attention from the actual agent of an action while modal verbs indicate necessity, possibility, permission, or obligation. Rhetorical questions are structured to imply that the answer is self-evident, leading the audience to a predetermined conclusion and highlight the obvious while engaging the audience, challenging or even provoking them.

Stylistic stylistic figures such as metaphor, hyperbole, antithesis, absurdity and illogic strategy, oxymoron, gaslighting, satire, irony, sarcasm and cliché are used by politicians to exaggerate the potential negative consequences of an opponent's policy to cause fear and anxiety among the electorate.

References

- Crain, Matthew, & Nadler, Anthony, 2019. Political manipulation and Internet advertising infrastructure. *Journal of Information Policy*, 9. 370-410.
- Maillat, Didier. & Oswald, Steve. 2009. Defining Manipulative Discourse: The Pragmatics of Cognitive Illusions. *International Review of Pragmatics*. Vol. 1. 348–370.
- Van Dijk, Teun A, 2006. Discourse and Manipulation. *Discourse and Society*, 17(2). 359–383
- Van Dijk, Teun A, 2001. 'Multidisciplinary CDA: A Plea for Diversity', in Ruth Wodak and Michael Meyer (eds) *Methods of Critical Discourse Analysis*. 95–120.

INTERNAL FOCALIZATION IN MYSTERY SHORT STORIES BY E. A. POE

Kakapych Tetiana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: Edgar Allan Poe, The Tell-Tale Heart, internal focalization, facets of focalization

In the focus of my analysis is one of the elements of the narrative – internal focalization, facets, stylistic means of its presentation. The framework of the research is G. Genette's (1980 [1972]) theory of focalization. Focalization is a cognitive narratological concept that involves perceptual, psychological, and ideological facets (Rimmon-Kenan 1983). My research is based on ten mystery short stories by E. A. Poe, where central attention is given to perceptual and psychological facets of focalization. The former deals with material (online) and immaterial (offline, existing only in a focalizer's mind) perceptions; the latter, with a focalizer's emotional state and cognitive capacity (Jahn 2005).

E. A. Poe's mystery short stories frequently employ unreliable first-person narrator, from whose perspective the events are presented. That results in observed usage of offline perception, as well as an unclear distinction between online and offline perception. In the stories, perceptual and psychological facets of focalization are often interlinked, which affects a focalizer's ability to perceive and interpret literary reality. *The Tell-Tale Heart* is a representative example of the author's discursive method; all the examples below come from this story.

A recurrent linguistic means that indicates internal focalization is parenthesis; it conveys the focalizer's state/attitude to events; e.g. *So I opened it – you cannot imagine how stealthily, stealthily – until, at length, a single dim ray, like the thread of the spider, shot from out the crevice and full upon the vulture eye*. The parenthesis emphasizes the subjectivity of the experience; shows the actions and thoughts as happening in real-time, creating a sense of intimacy, immediacy, and urgency.

The stylistic device of rhetorical question deepens the psychological aspect of focalization, heightens the tension, and directly involves readers in the reasoning of the focalizer, forcing

them to consider his arguments; e.g. *But why will you say that I am mad? How, then, am I mad? Would a madman have been so wise as this?* Metaphor is extensively used by Poe to create the effect of focalization. It reinforces the eerie, tense, and conflicting tone of the narrative; and conveys the focalizer's online perception. The metaphor *The disease had sharpened my senses* indicates that from the focalizer's perspective, his mental state (*disease*) did not weaken, but increased his sensory perception almost beyond human limits. The metaphor indicates the focalizer's belief in his increased awareness, not a loss of sanity.

The Tell-Tale Heart is an internally focalized narration, which features 39 parenthetical structures, 8 rhetorical questions, 7 metaphorical expressions. The analysis of other stories by E. A. Poe confirms the observed tendency. It may be concluded that by utilizing these tropes, Poe not only enriches the narrative style and creates the atmosphere of tension but also intricately portrays the subjective mental and emotional states of the focalizer, thereby immersing readers in a multi-faceted perceptual experience.

References

- Genette, Gérard. 1980 [1972]. *Narrative discourse: An essay in method*. Oxford: Blackwell.
- Jahn, Manfred. 2005. *Narratology: A guide to the theory of narrative*. English Department, University of Cologne. URL: <http://www.uni-koeln.de/~ame02/pppn.pdf> (retrieved September 08, 2023).
- Rimmon-Kenan, Shlomith. 2002 [1983]. *Narrative fiction: Contemporary poetics*. London and New York: Routledge.
- The tell-tale heart. *The Poe Museum*. URL: <https://poemuseum.org/the-tell-tale-heart/> (retrieved August 21, 2023).

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «LA SANTÉ» (НА МАТЕРІАЛІ ФРАНЦУЗЬКОМОВНИХ БЛОГІВ МЕРЕЖІ INSTAGRAM)

Канюк Ілона

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: la santé, здоров'я, блог, засіб

Поняття LA SANTÉ (здоров'я) має величезне значення в суспільстві, охоплюючи фізичне, психічне та соціальне благополуччя. Розуміння того, як ця концепція виражається у франкомовному контексті, має вирішальне значення для ефективного спілкування та пропаганди здорового способу життя. В епоху домінування соціальних мереж Instagram став популярною платформою для обміну та поширення інформації.

У блогах Instagram візуальний контент відіграє вирішальну роль, зокрема у передачі концепції «LA SANTÉ». Використання зображень, графіки та фотографій ефективно привертає увагу та доносить ідеї, пов'язані зі здоров'ям. Однак, і лінгвістичні засоби не втратили своєї вагомості щодо пропагандування й популяризації ідей, думок, порад, тлумачення понять та ін. у соціальних мережах.

Досліджуючи франкомовний блог *Les Conseils Pharma De Léa*, де власниця блогу фармацевтка Леа ділиться своїми порадами щодо виявлення симптомів вірусу, надає приклади прийому ліків та рекомендацій щодо їх застосування, виокремлено такі лінгвістичні засоби репрезентації поняття "LA SANTÉ": а) термінологічні та медичні терміни: *symptômes du virus* (симптоми вірусу), *prise de médicaments* (прийом ліків), *médecins* (лікарі), *masques* (маски); б) вирази, пов'язані зі здоров'ям: *détecter les symptômes du virus* (виявити симптоми вірусу), *les bons gestes à avoir lors de cette crise* (правильні дії під час кризи), *privés de masques* (позбавлені масок), *continuer à exercer*

leur métier (продовжувати свою професію); в) висловлення, що підкреслюють значення здоров'я: *conseils pour détecter les symptômes du virus* (поради щодо виявлення симптомів вірусу), *montrer la réalité de la situation* (показати реальність ситуації), *faire la différence* (розрізнати).

У блогах, пов'язаних зі здоров'ям та медициною, спостерігаємо застосування різноманітних стилістичних засобів, які увиразнюють поняття "LA SANTÉ". Такі засоби дають змогу не лише передати інформацію про медичні аспекти, але й створити емоційне звучання, підкреслити важливість здоров'я та надати тексту ефективності. Шляхом використання епітетів, метафор, іронії, алітерацій, інверсій та інших стилістичних засобів, блогери передають величину й значимість питань, пов'язаних зі здоров'ям, а також створюють мовне враження, яке виражається у красномовних описах, підкресленні героїзму медичних працівників та почуття співчуття до тих, хто бореться зі складностями.

Блог анестезіолога Паули Карла має за мету підняти настрій медичному персоналу, який щодня рятує життя. У її дописах увиразнено такі стилістичні засоби вираження поняття "LA SANTÉ": 1) епітети: *les héros anonymes* (анонімні герої); 2) метафоричні вирази, подекуди переносного значення: *remonter le moral du personnel soignant* (піднімати настрій медичному персоналу), *sauver des vies* (рятувати життя), *offrir feurs fins de stocks aux héros anonymes* (подарувати залишки квітів анонімним героям); 3) іронія: *21,2K abonnés sur Instagram* (21,2 тисячі підписників у Instagram), використано для натяків на парадоксальну ситуацію, коли анестезіолог має значну аудиторію в соціальних мережах; 4) алітерація: *filme tous les soirs* (знімає кожен вечір), де повторення звуку [l] створює ритмічну імпресію; 5) інверсія: *ainsi, elle filme tous les soirs, à 20h* (таким чином, вона знімає кожен вечір о 20:00), яка надає риторичності та підкреслює важливість дії; 6) евфемізми: *hommage rendu au corps médical* (повага, виявлена медичному персоналу), використано для згладжування суворості ситуації та наголошення на шанобливому ставленні до медичних працівників.

Таким чином, стилістичні засоби допомагають створити враження, виразити емоції та підкреслити важливість теми здоров'я і роботи медичного персоналу. Кожен з блогерів використовує різні засоби для досягнення своїх цілей. Вони здатні впливати на емоції та переконання своєї аудиторії, розповідати цікаві історії та подавати інформацію у захоплюючій формі.

У світі блогерства лінгвістичні засоби стали потужним інструментом для комунікації та впливу на глядачів. Вони допомагають зрозуміти й передати почуття, ідеї та відчуття авторів блогів, а також підсилюють ефект повідомлень, які ними поширюються, зокрема й у вираженні концепційного поняття «LA SANTÉ».

Література

- Газуда О.М. Дослідження терміну «концепт» у сучасній лінгвістиці. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/30297/1/ДОСЛІДЖЕННЯ%20ТЕРМІНУ%20«КОНЦЕПТ»%20У%20СУЧАСНІЙ%20ЛІНГВІСТИЦІ.pdf>
- Жаботинська С. А. 1997. Когнітивна лінгвістика: принципи концептуального моделювання. *Лінгвістичні студії*. Вип. 2, 31-52. Черкаси.
- Іващенко В. Л. 2003. Організація ментальності концепту. *Семантика мови і тексту*. Зб.ст. VIII міжнародної наукової конф, 202-208. Івано-Франківськ: Плай.
- Інформація про діяльність Les Conseils Pharma De Léa. URL: <https://www.instagram.com/les.conseils.pharma.de.lea/>
- Інформація про діяльність Paola Carla. URL: <https://www.instagram.com/paolacarla/>
- Левченко О. 2004. Термін прототип у лінгвокультурології, 58–60. URL: <https://science.lpnu.ua/uk/terminologiya/vsi-vypusky/visnyk-no-503-2004/termin-prototyp-u-lingvokulturologiyi>

CHARACTERIZATION OF DEBATIVITY PREDICATES IN SPEECHES EXPRESSED BY MODAL VERBS

Levko Iryna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: predicates of debatability, modal verbs, speech, Russian-Ukrainian war

The debitive modality is the conditionality of a particular situation by various factors, objective or subjective, which require the mandatory transformation of the potential into the actual (Derevianko 2012: 11). One of the means of realizing the category of modality in English is modal verbs (Pomazan 2016: 141).

The characterization of debativity predicates in speeches expressed by modal verbs is based on the President of Ukraine V. Zelenskyy's speech on the occasion of the 27th anniversary of the adoption of the Constitution (06/28/2023) (*The victorious Ukraine*) and the President of the United States Joseph Biden's speech on the eve of the first anniversary of Russia's invasion of Ukraine in Warsaw (02/21/2023) (*Remarks by President Biden*).

In most cases, the meanings of necessity and obligation in English are manifested through modal verbs expressing necessity – *must, be to, should, have to, ought to, need*. Consider examples from the speeches under study.

Our commitment to democracy and human rights must not waver. We must show the world that our values are unshakable, no matter the challenges (The victorious Ukraine). – Наша відданість демократії та правам людини не повинна похитнутися. Ми повинні показати світові, що наші цінності непохитні, незважаючи на виклики.

In this sentence, the "must" emphasizes the need to uphold the principles of democracy and human rights.

Our allies and partners must stand together in condemnation. Unity must be our response to this aggression (Remarks by President Biden). – Наші союзники та партнери повинні стояти разом у засудженні. Єдність має бути нашою відповіддю на цю агресію.

The modal verb emphasizes the obligation of allies and partners to stand together in condemnation.

In these examples, the predicate of debativity expressed by the modal verb "must" is used to emphasize the obligation and necessity of taking action to achieve important goals and respond to the challenges of the Russian-Ukrainian war.

The protection of our sovereignty is paramount. We have to defend our borders and assert our rights as a sovereign nation (The victorious Ukraine). – Захист нашого суверенітету має першорядне значення. Ми повинні захищати наші кордони і відстоювати свої права як суверенна нація.

Here, "have to" emphasizes the need to defend the sovereignty and rights of citizens.

We have to stand united against aggression. Our shared values compel us to respond resolutely to the breach of international norms (Remarks by President Biden). – Ми повинні об'єднатися проти агресії. Наші спільні цінності змушують нас рішуче реагувати на порушення міжнародних норм.

The modal verb indicates the obligation to stand united against aggression.

The above examples illustrate how the modal verb "have to" in presidential speeches can express the obligation and necessity to take action to respond to the challenges of the Russian-Ukrainian war.

As leaders, we ought to seek diplomatic solutions to the conflict. It is our responsibility to explore all avenues to bring peace and stability to our region (The victorious Ukraine). – Як лідери, ми повинні шукати дипломатичні шляхи вирішення конфлікту. Це наш обов'язок – дослідити всі шляхи, щоб принести мир і стабільність у наш регіон.

In this sentence, the "ought to" indicates that leaders have a duty to act toward diplomatic solutions.

Global leaders should unite in condemning this violation of international norms. We should send a clear message that such aggression will be met with unity (Remarks by President Biden). – Світові лідери повинні об'єднатися в засудженні цього порушення міжнародних норм. Ми повинні надіслати чіткий сигнал, що така агресія буде зустрінута єдністю.

The modal verb "should" emphasizes the need to unite and condemn aggression.

These examples illustrate how the modal verbs "should" and "ought (to)" can be used to express debatability and emphasize recommendations and responsibilities in politicians' speeches during the Russian-Ukrainian war.

We need to prioritize the safety and well-being of our citizens above all else. Their security is our utmost concern in these challenging times (The victorious Ukraine). – Безпека та добробут наших громадян має бути нашим пріоритетом понад усе. Їхня безпека є нашою найбільшою турботою в ці складні часи.

In this case, "need to" expresses the need and obligation to pay attention to the safety of citizens.

We would provide humanitarian aid and assistance to those affected by the conflict. Our compassion and solidarity will shine through (Remarks by President Biden). – Ми надамо гуманітарну допомогу та підтримку тим, хто постраждав від конфлікту. Наше співчуття та солідарність будуть проявлятися.

The word "would" indicates a willingness to provide assistance and possible solutions.

Thus, President Zelenskyy's speech at the Verkhovna Rada plenary session and President Biden's speech on the eve of the anniversary of Russia's invasion of Ukraine show a variety of modal verbs that help express obligations, the need for action, recommendations, and the possibility of taking certain actions. Both leaders are actively using modal verbs to emphasize the importance and emphasize the duties and responsibilities that lie on their shoulders in the context of the Russian-Ukrainian war and the threat to international stability. This creates an effective impact on the audience and conveys the seriousness and importance of the ideas being expressed.

References

Derevyanko O. A., Ikaliuk L. M., Tron A. A. 2012. *Workshop on the grammar of modern English: modal verbs: a study guide. 3rd edition, revised and supplemented.* Ivano-Frankivsk: NAIR Publishing House.

Pomazan O.S., Kovtun O.V. 2016. Means of expressing modality in modern English. *Bulletin of the Scientific Society* 8 (2). Vinnytsia. 138-142.

Remarks by President Biden Ahead of the One-Year Anniversary of Russia's Brutal and Unprovoked Invasion of Ukraine. The White House. February 21, 2023. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/21/remarks-by-president-biden-ahead-of-the-one-year-anniversary-of-russias-brutal-and-unprovoked-invasion-of-ukraine/>

The victorious Ukraine will be a country worthy of its heroes - President's speech at the plenary session of the Verkhovna Rada on the occasion of the 27th anniversary of the adoption of the Constitution. June 28, 2023. Office of the President of Ukraine. URL: <https://www.president.gov.ua/en/news/ukrayina-peremogi-bude-krayinoyu-qidnoyu-svoyih-geroyiv-vist-83869>

THE NOTION OF SPEECH PORTRAIT IN CONTEMPORARY ENGLISH-LANGUAGE FILM DISCOURSE

Lehenkykh Diana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: speech portrait, types of speech, communicative roles, film discourse

The term "speech portrait" was first introduced into linguistics from the terminology of other humanities, such as philosophy, psychology, and sociology. One of the leading scholars understood this concept as a manifestation of the author's principle in a work. This refers not only to the relationship between the author and his or her character, but also to the author's individual selection of linguistic means that distinguish and individualize the character (Berezhna 2017). Thus, a speech portrait is a set of verbal and semantic features of a character that express his or her personality (Berezhna 2017). Based on the constituent elements of a speech portrait, we can reflect the character's internal features, namely cultural, spiritual, intellectual levels of development, certain psychological characteristics, and even the psycho-emotional state.

According to Bondarenko (Bondarenko 2012), a speech portrait includes the following components:

1) peculiarities of the set of linguistic units (mainly lexical and semantic units and grammatical constructions), i.e. the most frequently used speech units and phrases;

2) a syntactic portrait consisting of the most typical syntactic constructions and characteristics of the speaker;

3) tendencies in the peculiarities of speech behavior, i.e. the goals and intentions that this person most often pursues in communication.

The problem of studying the speech portrait of an adolescent as a character in a work of fiction or film has its own peculiarities and is covered in a number of works. One of the scientists in his research describes in detail the structure of linguistic personality, identifying the following components in it: verbal-semantic, linguistic-cognitive and motivational. Through the prism of the linguistic and cognitive approaches, the linguistic personality is considered as a phenomenon in which both individual personality and certain national and cultural peculiarities of communication can be manifested (Shevchuk 2014).

Film discourse is a wide field for studying different types of speech portraits and attracts the attention of many linguists, scholars and researchers. The concept of "film discourse" has various interpretations, in particular, it is defined as a complex set of film texts that interact with each other (Bayol 2008).

Film discourse combines the features of monological and dialogic types of speech, reflecting personal communication at the level of different social groups. Since a film has a significant impact on today's culture and society as a whole, the study of the film discourse is particularly relevant, as it constructs a certain reality and shapes our understanding of society, people, relationships, certain events, etc. In addition, in contemporary film discourse, characters often become the driving force behind new trends and ideas. It is emphasized that it is Hollywood cinema that has significantly contributed to the spread and popularization of the English language around the world (Bayol 2008).

Since film discourse is of interest to many linguists, the focus of their attention is often on the speech of the characters. For example, researchers study the speech of characters through their speech portraits as a tool for achieving a certain effect, semiotic features of film discourse, linguistic and cultural features of film discourse (Bayol 2008).

Ukrainian scholars consider film discourse to be a medium for implementing communication strategies and tactics. I. Lavrinenko studies the changes in communicative roles in contemporary film discourse (Lavrinenko 2017); A. Pshenychnykh studies the cognitive and communicative mechanisms, strategies and tactics of participants in English-

language cinema communication (Pshenychnykh 2011).

The contemporary film discourse is quite complex due to its multicomponent nature. It requires a deep understanding of the cultural and social background. That is why its place and role in modern linguistic research calls for further investigation.

References

- Bayol O.V. 2008. *Tennessee Williams' dramatic discourse: communicative and cognitive aspect: PhD thesis for the degree of Candidate of Philology: specialty 10.02.04 "Germanic languages."* Kyiv.
- Berezhna M.V. 2017. Reproduction of the speech characteristics of characters (on the basis of English-language literary texts and their translations into Ukrainian). *Science and Education a New Dimension. Philology* 34 (124). 11-15.
- Bondarenko E.V. 2012. *Evolution of the concept of time in English and in discourse: PhD thesis for the degree of Doctor of Philology: specialty 10.02.04 "Germanic languages"*. Kharkiv.
- Lavrinenko I. 2017. *Theory of linguistic personology*. Vinnytsia.
- Pshenychnykh A. 2011. *Speech portrait of the protagonist as an expression of the author's beginning in the work*.
- Shevchuk Z.S. 2014. Scheme of description of the linguistic portrait of a woman. *Actual problems of philology and translation studies* 7. 210-212.
- Shevchuk Z.S. Conceptual and terminological field of research of the hierarchy "linguistic personality - linguistic portrait". *Odesa linguistic bulletin*. 305-308.

LEXICO-SEMANTIC PROCESSES IN ENGLISH LOGISTIC TERMINOLOGY

Malaniuk Yurii

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: term, logistics, word formation, semantics, abbreviation

Language, as a tool of scientific research, requires a structured approach to professional jargon in any field of professional activity. This issue is important for researchers studying language functioning, including logistics. Modern logistics is focused on meeting the needs of the consumer, and its main goal is to create a comprehensive and effective system of management and control over domestic and international supply chains of goods. This is reflected in logistics terminology that allows specialists to communicate effectively with each other.

Formulation and translation of terms become central issues for our domestic and foreign researchers. Among the outstanding scientists dealing with these issues, we can mention the names of such researchers as L. P. Bilozerska (2010), A. S. Dyakova (2005), G. Karpenko (2013), Zh. Munena (1990), K. S. Frantsutova (2020) and others.

The goal is to analyze lexical-semantic processes and the structure of terms in the English-language logistics terminology.

Linguistics distinguishes five methods of term formation: semantic, morphological, morphological-syntactic, syntactic, and borrowing, which are used to create and expand the lexical stock of terminology (Mounin 1990).

Terms differ from commonly used words in that they have an unambiguous relationship: one term denotes one specific meaning. In the logistics of the English language, the corpus of actual material allowed to reveal lexical-semantic processes, such as polysemy, homonymy, synonymy and antonymy.

Polysemy refers to the polysemy of a word, when the same word has different lexical

meanings. In English logistics, about 0.5% of terms are ambiguous. It is important to note that such terms have a close semantic connection with each other. For example, the word “bale” can be translated as “bale” or “briquette”, but they differ in configuration (Karpenko 2013).

In the logistics terminology of the English language, approximately 1.8% of the terms are homonyms. Homonyms are words or grammatical forms that sound or are spelled the same but have completely different meanings. This can apply to words and stable expressions, morphemes and syntactic constructions.

The main reason for the presence of homonyms in logistics is a large number of borrowings from other fields, such as law, transport, marketing, management, etc. For example, the word “tube” can mean a flexible package open at one end, as well as a tunnel in the context of transport industry. The word “car” can also have different meanings depending on the context – from automotive terminology (car) to railway terminology (railway car) (Klymenko 2012).

Approximately 7% of the terms in the English-language logistics terminology system are synonyms. These synonyms form synonym series consisting of two to four terms. For example: circulating capital, floating capital, current assets, working capital - all these terms refer to the concept of ‘working capital’, agent, dealer, resident - all these terms indicate a “trade representative”, realize, distribute, implement – all these words mean “realize” (Karpenko 2013), (Logistics-Dictionary).

There are also antonyms in the English-language logistics terminology system, which are words of the same part of the language and have opposite meanings. Antonyms help classify terms and determine their place in the terminological system. Some examples of antonyms include: accept – decline, heavy cargo – balloon cargo, buyer – customer (buyer) (Logistics-Dictionary).

There are also ways of forming terms using morphemes. One of them is the morphological method, which includes such processes as suffixation, prefixation, prefix-suffix method, and stem truncation.

1. Suffix: The suffixes -er and -or are often used to indicate a person performing a certain activity, for example: “carrier” – transporter, “seller” – seller, “operator” – operator. The suffixes -ment and -ion are used to express action, for example: “movement” – relocation, “reconsignment” – reconsignment (Logistics-Dictionary).

2. Prefixing: prefixes, as a rule, give terms a negative meaning, for example: “unblocking” – unblocking, “unloading” – unloading. The prefix “re-“ indicates the repetition of the action, for example: “reorder” – reorder, “reimport” – reimport. In addition, some terms have the prefixes “in-“, “il-“, “ir-“, which give them a negative connotation, for example: “inappropriate” – not relevant, “irrelevant” – not relevant (Logistics-Dictionary).

Phrasing is not a commonly used way of forming terms in the English language. However, there are some examples of such terms, for example: “Bootlegger” – a smuggler, “Deadweight” – the own weight of the vehicle (Karpenko 2013), (Logistics-Dictionary).

Abbreviations are much more commonly used to compress long terminological expressions. Example:

1. “ABC analysis” is an abbreviation for “activity-based costing analysis” (analysis of cost calculation based on the volume of economic activity).

2. “UNCTAD” is an abbreviation for “United Nations Conference on Trade and Development” (Logistics-Dictionary).

A syntactic method of term formation, which includes the transformation of free phrases into complex word equivalents. This method is often found in multi-component terms, where two-component attributive phrases are the most common (Karpenko 2013).

In such phrases, one element acts as a supporting noun, and the other defines it. For example: “storage capacity” is the capacity of the warehouse, “carriage conditions” are the conditions of transportation, “common area” is a common zone (Karpenko 2013), (Logistics-Dictionary).

This way of forming terminology helps to create specific expressions for logistics and to facilitate understanding in the field.

The last and least common way of replenishing logistics terminology in the English language is the use of foreign language borrowings. For example, the word “freight” was borrowed from the Middle German language and is used to denote the transportation of goods, “cabotage” is taken from the French language and means cabotage shipping, and “cargo” comes from the Spanish language and means cargo (Mounin 1990).

The analysis of dictionaries of logistics terminology and scientific literature in English shows that the ways of forming logistics terms in this language do not differ from the usual ways of word formation in general.

References

- Karpenko, G. 2013. Peculiarities of the formation of logistic terms. *Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka East European National University. Philological sciences. Linguistics. No. 22.* 53–58.
- Klymenko, D. 2012. Translation Peculiarities of Logistic Terms. *Master's studies. Almanac. Vol. 21.* Kherson. KhSU. 59–62.
- Logistics-Dictionary. URL: <http://logistics-dictionary.com/> (access date: 09/25/2023).
- Mounin, G. 1990. *The theoretical problems of translation.* Paris: Gallimard.
- Rushton, A. 2014. *The Handbook of Logistics and Distribution Management: Understanding the Supply Chain. Fifth edition.* L.: Kogan Page.

АНТИТЕЗА ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМІЧНОГО У РОМАНІ МАРКА ТВЕНА «ADVENTURE OF TOM SAWYER AND HUCKLEBERRY FINN»

Мартинюк Назарій

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: антитеза, стилістична фігура, комічне протиріччя, комізм

Стилістичною фігурою мовлення персонажів художнього тексту стає антитеза. Вона ґрунтується на протиставленні понять, образів, станів, що пов'язані єдиною конструкцією або внутрішнім змістом. У Твена вона стає одним з основних засобів вираження комічного.

Інакше кажучи, автор широко вживає антитезу як стилістичну фігуру, що утворюється зіставленням слів чи словосполучень, протилежних за своїм змістом задля створення комічного. Наприклад:

*“And when the middle of the afternoon came, from being a **poor** poverty-stricken boy in the morning, Tom was literally rolling **in wealth**”* (ATS).

У наведеному вище тексті приклад є не лише вживанням епітетів. Це ще і вдале антитетичне зображення, у першій частині якого образ хлопчика експлікується як пропада дитина і син п'яниці. Тоді як у другій частині той самий хлопець викликає захоплення і з ним прагнуть приятелювати всі діти.

Розділ роману під назвою “A The Glorious Whitewasher” вказує на комічне протиріччя понять улюбленої та неприємної роботи. Тому Соєру не подобається фарбувати паркан. Пізніше він показує свою любов до праці і бачить чималу кількість тих, хто бажає йому в цьому допомогти, наприклад:

*“**Like it?** Well I don't see **why I oughtn't to like it.** Does a boy get a chance to whitewash a fence every day?”* (ATS).

У наступному фрагменті спостерігаємо антитезу у вигляді “*hopeless moment*”, що переходить у “*a great, magnificent inspiration*”, де начебто безнадійне сприйняття світу змінюється надією на краще (комізм). Наприклад:

“So he returned his straitened means to his pocket, and gave up the idea of trying to buy the boys. At this dark and **hopeless moment an inspiration burst upon him!** Nothing less than a **great, magnificent inspiration**” (ATS)].

Розглянемо наступний приклад: “Tom shot a glance at Becky. He had seen a hunted and helpless rabbit look as she did, with a gun levelled at its head. Instantly he forgot his quarrel with her. **Quick** something must be done! done in a flash too! But the very imminence of the emergency **paralyzed his invention**” (ATS).

У фрагменті йдеться про те, що у думках Том був швидким (“Quick”). Однак, його помисли стрімко переривалися (“paralyzed”), переключаючись на інший об’єкт.

Отже, антитеза у романі Марка Твена стає сильним засобом формування комічного. Вона полягає у невідповідності заключної частини оповіді твору в цілому. Саме тут діє так би мовити факт несподіванки для реципієнтів, що приголомшує їхні фантазії. Як результат, це сприяє виникненню комічної ситуації.

Література

Селіванова, Олена. 2010. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля-К.

(ATS) Twain M. The Adventures of Tom Sawyer. URL: <https://www.gutenberg.org/files/74/74-h/74-h.htm>

Fishkin, Shelley. 1994. Was Huck Black? Mark Twain and African American Voices. Oxford : UP.

Smith, Henry. 2018. *Mark Twain. The development of a writer.* Cambridge: Belknap Press of Harvard University Press.

Cruse, Alan. 2004. *Meaning in Language: An Introduction to Semantics and Pragmatics.* Oxford University Press.

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕЛЕКТОРАЛЬНОГО ДИСКУРСУ ЕММАНЮЕЛЯ МАКРОНА

Мулик Леся

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: електоральний дискурс, політика, промова, мовні засоби

Поняття електорального та політичного дискурсу тісно взаємопов’язані, адже для електорального дискурсу, як і для дискурсу політичного, основоположними концептами є «влада» та «політик». Однак, якщо йдеться про електоральний дискурс, то центр ваги концепту «влада» зміщується на таку його складову, як «боротьба за владу».

Електоральний дискурс має особливу знакову систему: з одного боку – зріз національної мови в аспекті професійної діяльності, що вирізняється переплетенням ознак розмовного мовлення, особливого жаргону, офіційно-ділового та наукового стилів мовлення, а з іншого – є відображенням мовної особистості політика.

Політичний лідер – це яскрава особистість, що володіє комунікативним та ораторським талантами. Ще на початку своєї політичної кар’єри Емманюель Макрон використовував слова та вирази, які привертали увагу виборців. А емоційність, виразність, реактивність, артистичність і почуття гумору, притаманні мовленнєвій поведінці Емманюеля Макрона, надавали аудиторії необхідний заряд оптимізму, формували ефективний імідж політика та сприяли підтримці на виборах.

Значний вплив на зміст та ефективність електоральних промов Емманюеля Макрона справляла стратегія його виборчої кампанії. Відомо, що передвиборчий штаб для

написання промов Емманюеля Макрона широко використовував фрази потенційних виборців, озвучені ними під час опитувань. Електоральна кампанія вперше велася в соціальних мережах, кандидат в президенти безпосередньо звертався до своїх потенційних виборців через Twitter і Facebook. Використовувалися й інші індивідуалізовані методи агітації, як-от голосові звернення кандидата телефоном. Імідж Емманюеля Макрона створювався, зокрема, за підтримки ЗМІ.

Передвиборчі промови зазвичай складаються з трьох частин: зачину, основної частини та кінцівки. Зачин виражається у формі звернення до публіки та характеризується вживанням вступних слів (*mesdames, messieurs; mes chers compatriotes; mes chers concitoyens*) (Discours du président de la république hommage au lieutenant colonel Arnaud Beltrame). Суть промови розкривається за допомогою достовірних аргументів, для аргументації використовуються логічні зв'язки (*voilà, c'est pourquoi, ensuite*). Висновок виражається стисло: у формі подяки за увагу (*merci, je vous remercie*), а також вербальної вказівки на кінець виступу (*donc*). Висновок у багатьох ситуаціях марковано виголошенням гасла «*Vive la République! Vive la France!*» (Discours d'investiture du président de la République Élysée).

У своїх передвиборчих промовах Емманюель Макрон часто звертається до концептів *France, nation, Français*. Акцентуючи на важливості та єдності цих понять, кандидату в президенти вдається завоювати прихильність значної аудиторії, яка вбачає у ньому «гаранта єдності нації».

Кандидат у президенти підкреслює важливість розвитку бізнесу та економічного зростання для майбутнього процвітання держави. Емманюель Макрон, говорячи про Францію, розділяє її на модель Франції свого опонента і так звану свою модель, яку він зможе створити, якщо стане президентом: «*C'est ça la France que je veux, la France qui nous ressemble, pas la vôtre*» (Discours d'Emmanuel Macron lors de l'inauguration du TGV atlantique Paris-Rennes). Ефект протиставлення двох цих моделей створюється за допомогою емпізи та гіперболізованої метафори.

У передвиборчих висловлюваннях Емманюеля Макрона часто домінують словоформи: *France, République, fort, travail, citoyens, concitoyens, priorité, lutter, renforcer, défendre*. Використовуючи їх, Емманюель Макрон немов організовує, створює захисника країни, захисника нації, готового боротися за свою державу, своїх співгромадян.

Примітно, що кандидат у президенти використовує в своїх промовах концепти *lutte, bataille, défi*, що вказує на те, що політична діяльність і відновлення економіки країни сприймаються ним як боротьба. До цієї боротьби Емманюель Макрон закликає і своїх виборців: «*Les Français ont choisi, vous l'avez rappelé, le 7 mai dernier, l'espoir et l'esprit de conquête*» (Discours d'investiture du président de la République Élysée).

Промови Макрона вирізняються використанням анафори, метафори, гіперболи, повтору («*C'est vous. Qui joue avec les peurs de nos concitoyens sur le terrorisme etc. C'est vous. La grande peur. La grande prêtresse de la peur, elle est en face de moi*») (Discours d'Emmanuel Macron lors de l'inauguration du TGV atlantique Paris-Rennes). Домінують також і прикметники-епітети, що слугують для виокремлення певних якостей та посилення експресивності: «*Le sentiment profond, organique, millénaire qui a toujours porté notre peuple, l'engagement pour la patrie, l'énergie pour l'intérêt collectif au-delà des divisions l'ont emporté ce soir*» (Discours d'Emmanuel Macron lors de l'inauguration du TGV atlantique Paris-Rennes).

Отже, у своїх передвиборчих промовах Е. Макрон використовує широкий спектр мовних засобів на рівні граматики, лексики, стилістики, що вносить упевненість у його промову і дає змогу сприймати його промову як промову лідера. Найяскравіше виражені такі стратегії і тактики, як тактика кооперації, маніпулятивна стратегія, а також тактика переконання.

Література

- Discours d'Emmanuel Macron lors de l'inauguration du TGV atlantique Paris-Rennes. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuelmacron/2017/07/01/discoursdemmanul-macron-lors-de-linauguration-du-tgv-atlantique-paris-rennes>
- Discours d'investiture du président de la République. *Élysée*. URL: <https://www.elysee.fr/emmanuel-macron/2017/05/15/discours-d-investiture-du-president-de-la-republique>
- Discours du président de la république hommage au lieutenant colonel Arnaud Beltrame. *En Marche!* URL: <https://en-marche.fr/articles/discours/discours-du-president-de-la-republique-en-hommage-au-lieutenant-colonel-arnaud-beltrame>

ВИКОРИСТАННЯ ІРОНІЇ Й САРКАЗМУ У ВИСТУПАХ ДЖИММІ КАРРА

Одинцов Олександр

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: іронія, сарказм, сатира, контекст

Іронія й сарказм реалізуються у конкретному контексті чи ситуації. Контекстуальне фреймування допомагає читачам або слухачам визначити передбачуване значення, надаючи підказки, які контрастують із буквальним тлумаченням. Розглянемо приклади:

People say I've got a distinctive laugh. It's not distinctive; it's f***ing annoying.

У наведеному тексті Карр обговорює свій сміх як жартівливе самоприниження, запрошуючи аудиторію посміятися за його рахунок. Контекст: Карр іноді заглиблюється в морально неоднозначні ситуації.

Would you rather have a finger-sized nipple or a nipple-sized finger? Think carefully; your answer could change your life.

У наведеному тексті Карр ставить етичну дилему в контексті власного тілесного вибору аудиторії, додаючи пласт гумору, розглядаючи це як рішення, яке змінить життя. Контекст: Карр відомий тим, що розширює межі, часто звертаючись до політично некоректних тем.

I've been criticized for making jokes about sensitive topics. But here's the thing: I'm an equal-opportunity offender. If I make fun of everyone, it's okay, right? It's like a hate crime, but with jokes.

У наведеному тексті, сформулювавши свою комедію як злочин рівних можливостей, Карр коментує суперечку навколо свого гумору, використовуючи іронію, щоб вирішити це. Контекст: Карр часто спілкується з аудиторією.

Глядач: *I'm a doctor.*

Карр: *Oh, a doctor in the audience! Well, it's nice to have you here. I guess if someone has a heart attack, we're sorted.*

У наведеному тексті Карр із гумором обрамлює присутність лікаря в аудиторії як можливість отримати медичну допомогу, граючи на абсурдності ситуації.

Однією з поширених текстових стратегій для впровадження іронії й сарказму є зміна очікування. Це передбачає створення початкового очікування в тексті, а потім його руйнування. Цей прийом особливо ефективний у заголовках, як це видно на сатиричному новинному сайті «The Onion», де заголовки часто представляють дивовижний поворот до звичайних новин. Розглянемо приклади:

You know the saying 'When life gives you lemons, make lemonade'? Well, I have a saying too: 'When life gives you lemons, squirt someone in the eye.'

У наведеному тексті Карр вводить знайому приказку про приготування лимонаду, але

він скасовує очікування, пропонуючи нетрадиційну й жартівливу відповідь на життєві виклики.

I've been trying to get in shape. I started by doing 'crossfit.' But it turns out, that's just a fancy word for 'trying to lift things you shouldn't be lifting.'

У наведеному тексті Карр використовує загальний термін «кросфіт» і переосмислює його в жартівливій манері, скасовуючи очікування, що це проста фітнес-програма.

People say laughter is the best medicine. That's why I laugh at people with broken legs.

У наведеному тексті Карр використовує абсурдну логіку, щоб зруйнувати очікування, що сміх має на меті допомогти людям, замість того, щоб використовувати його, щоб знущатися над тими, хто має травми.

I asked my friend if he wanted to go to a suicide prevention seminar with me. He said, 'I can't commit to that.'

У наведеному тексті Карр скасовує очікування, висвітлюючи серйозну тему, використовуючи чорний гумор, щоб знівелювати чутливість теми.

I'm often mistaken for being posh because of my accent. But the reality is, I'm just very bad at geography. I thought I was ordering tapas, but I ended up with a colonial empire.

У наведеному тексті Карр із гумором скасовує очікування шикарності, пояснюючи свій акцент географічним непорозумінням, створюючи несподіваний поворот.

Отже, як бачимо на прикладах за довгі роки своєї кар'єри комік Карр чудово оволодів вмінням використовувати свій власний життєвий досвід як підґрунтя для побудови виступів і роботи з аудиторією, а також у конкретних ситуаціях не має ніякої потреби опиратись на завчасно підготовлений матеріал і може скористатись можливістю, яку надає йому публіка для того, щоб розкрити повний потенціал іронії та сарказму.

Література

Carr Jimmy. Jimmy Carr: Comedian (Live). 2007. DVD.

Carr Jimmy. Jimmy Carr: Telling Jokes. 2009. DVD.

THE STRUCTURAL AND LINGUISTIC ORGANIZATION OF THE INTERNET ADVERTISING

Pavliuk Viktoriia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: advertising, lexical aspect, morphological aspect, semantic aspect, stylistically marked words

Advertising is not just a tool for selling goods or services, but also a form of communication that plays a significant role in society. Researcher F. Jeffkins believes that the main goal of advertising is to influence the recipient's choice and persuade them to purchase a product or service. It is important that the advertising campaign is able to logically conclude the marketing strategy and offer consumers optimal choices. Only then can the advertising structure be considered successful and skilfully combined, and advertising management effectively implemented (Jeffkins 2001: 456).

Considering this, our study is focused on linguistic elements within advertising, particularly in the realms of syntax, morphology, and semantics. This analysis encompasses various linguistic elements, including verb phrases, noun constructions, adjectives, numerals, foreign words, and word formation techniques, such as affixation, prefixation, conversion, and abbreviation.

In the domain of morphology and vocabulary, we analyse various linguistic components used in advertising, such as mentioned verb phrases. For example, iconic brands like Nike and Volkswagen often employ simple present tense verb phrases, creating direct calls to action.

Additionally, imperative forms, as demonstrated in Nike's "Just **Do It**", play a pivotal role in motivating consumers.

Noun constructions are prevalent in advertising, with entire advertisements consisting solely of noun phrases. For instance, "Pure Michigan" and "Real **people**, real **stories**" (Nike) effectively convey thematic messages, emphasizing the essence of the product or brand. In addition to verbs and nouns, adjectives play a crucial role in enhancing emotional resonance and highlighting product qualities. Examples include "**Silky Smooth** Shaving Experience" by Gillette, which accentuates the luxuriousness of their product.

In the realm of semantics, we explore key figures of speech like personification, comparisons, and metaphors. Personification is employed in non-commercial awareness campaigns, like Smokey Bear's slogan "Only you can prevent forest fires", which imbues a bear mascot with the responsibility for forest safety.

Comparisons are common in advertising, often using structures like "better than" or "faster than" to describe product attributes. For instance, Avon's "It weighs **less than** a butterfly" illustrates this technique. Along with comparisons, there are metaphors, such as "Red Bull **gives you wings**", that helps to better understand the essence of the phenomenon (Verba 2003: 71).

Furthermore, we distinguish between neutral and stylistically marked lexicons in advertising. Neutral lexicon imparts factual information concisely, as seen in "Shop with more than 1,000 works from a wide variety of genres" (BookClub25). In contrast, stylistically marked lexicon employs emotionally charged words, as demonstrated by "Hypnotic Poison" (Dior), evoking allure and contrast, respectively.

To sum everything up, the primary goal of linguistic advertising studies is to analyze advertising texts and their impact on consumers (Biliuk 2013: 195-199). In this context, language serves as a vital tool for forging connections with consumers and setting a brand apart in a competitive marketplace.

References

- Білюк, Інна. 2013. Позичування глобальних міст в Інтернеті: Нью-Йорк і Лондон: наук. стаття. Житомир: *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 195-199.
- Верба, Лідія. 2003. *Порівняльна лексикологія англійської та української мов*. Вінниця.
- Джефкінс, Ф. 2001. *Реклама* : [практ. посіб.] Київ.

КОН'ЮНКТИВ І ТА КОН'ЮНКТИВ II ЯК ЗАСІБ ВИРАЖЕННЯ ОСНОВНОГО ТА ВАРІАТИВНОГО МОДАЛЬНОГО ЗНАЧЕННЯ

Путько Юлія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: спосіб дієслова, непряма мова, форма Konjunktiv I, форма Konjunktiv II, омонімія дієслівних форм, явище дистанціювання, значення ірреальності, заміна форми

Як відомо, граматики займає одне з чільних місць з усіх розділів лінгвістики. Що стосується німецької мови, то саме в цій мові граматики характеризується різноманітністю форм і конструкцій. Спробуємо заглибитися більше в таку важливу тему, як спосіб німецького дієслова.

Всього в німецькій мові існують 3 способи дієслова: Indikativ, Konjunktiv та Imperativ (Turtschyn 2003: 5). Найбільш вживаним та розповсюдженим є спосіб Indikativ (його ще також називають Normalmodus, оскільки він відображає дійсну подію). Форми способу

Konjunktiv в порівнянні з формами способу Indikativ займають слабше місце, оскільки їх вживають тільки за певної умови. Незважаючи на більш хитке становище способу Konjunktiv в німецькій мові, він являє собою цікавий матеріал для наукових досліджень. Зокрема, спробуємо детальніше розібратися в проблематиці вживання форми Konjunktiv II у непрямій мові.

Для початку звернемося до питання дефініції непрямой мови. Для передачі слів сторонньої людини служать пряма мова (direkte Rede) і непряма мова (indirekte Rede). Пряма мова характеризується переданням чужого вислову таким чином, що не спостерігається змін між переданням та автентичними словами мовця. Якщо чужа мова (або власна, яка відбулася раніше) не обов'язково передана дослівно, то в такому випадку маємо справу з непрямою мовою (Helbig/Buscha 2017: 174). Для передачі непрямой мови в основному використовують форми Konjunktiv I (Präsens та (Präsens)perfekt), що і є основним значенням цих форм. Бувають випадки, коли використання цих форм не підходить для вираження непрямой мови, тоді стають в пригоді форми Konjunktiv II. Оскільки основним значенням форм Konjunktiv II є ірреальність (Irrealität), то варіативним значенням цієї форми є – на нашу думку – непряма мова.

Щоб з'ясувати причини, що зумовлюють таке явище, ми аналізуємо вживання форм Konjunktiv II на основі прикладів. Наш аналіз включає тестовий метод. Мається на увазі трансформація оригінального речення з корпусу німецької мови або з публіцистичних текстів журналу, в якому вживається форма Konjunktiv II, в речення з формою Konjunktiv I, щоб була помітна різниця. Після цього описуємо причини. Таким чином, в даліше поданих прикладах речення а) є оригінальне речення з джерела, а речення б) є тестове речення з формою Konjunktiv I.

(1a) *22 Prozent sehen digitale Kommunikationsmittel als Möglichkeit, mit den Menschen zu feiern, mit denen man ansonsten Weihnachten verbracht hätte.*

(1b) *22 Prozent sehen digitale Kommunikationsmittel als Möglichkeit, mit den Menschen zu feiern, mit denen man ansonsten Weihnachten verbracht habe.*

У наведеному прикладі маємо приклад використання Konjunktiv II із значенням ірреальності (Irrealität), що є основним модальним значенням цієї дієслівної форми. На це вказує вживання *ansonsten*. Форма Konjunktiv II *verbracht hätte* (Plusquamperfekt Konjunktiv) є єдиною можливою формою. Форма Konjunktiv I не передала би значення ірреальності. Можемо сказати, що форма Konjunktiv II має подвійну функцію: ірреальність та непряма мова.

(2a) *Doch nicht nur dem Magen täten seine Marroni wohl, sagt er.*

(2b) *Doch nicht nur dem Magen tun seine Marroni wohl, sagt er.*

У граматиці Дудена зазначено, що якщо немає чіткої форми Konjunktiv I, тоді виникає форма Konjunktiv II (Duden 2009:535). У цьому випадку ми можемо чітко відслідкувати збіг форми Konjunktiv I *tun* із формою Indikativ Präsens *tun*. Автор використовує форму Konjunktiv II *täten*, щоб уникнути непорозуміння з приводу ідентичних за написанням та звучанням форм.

(3a) *Das Schlimme ist nur, dass niemand darüber redet und somit jeder denkt, er wäre die größte, perverse Ausnahme.*

(3b) *Das Schlimme ist nur, dass niemand darüber redet und somit jeder denkt, er sei die größte, perverse Ausnahme.*

Явище дистанціювання виникає тоді, коли автор хоче відсторонитися від слів сторонньої особи, тому що сумнівається в їхній правдивості (Fabricius-Hansen 2018: 157). Варіант з формою Konjunktiv I можливий, але автор таким чином не може передати цього ефекту дистанціювання. Оскільки Konjunktiv II є (най)більш маркованим підваріантом способу Konjunktiv, то за його допомогою можна показати це дистанціювання від слів мовця.

Таким чином, можна сказати, що причинами вживання форми Konjunktiv II у непрямій мові є: відсутність чіткої форми Konjunktiv I, явище дистанціювання та певні відтінки значень дієслова.

Література

Der Spiegel Nr. 52 (19.12.2020).

Duden. Die Grammatik: Unentbehrlich für richtiges Deutsch. Mannheim: Bibliographisches Institut AG, 2009.

Fabricius-Hansen, C., Solfjeld, K., Pitz, A. Der Konjunktiv: Formen und Spielräume. Tübingen: Stauffenburg Verlag GmbH, 2018.

Helbig, G., Buscha, J. Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Stuttgart: Ernst Klett Sprachen GmbH, 2017.

IDS (Leibniz-Institut für Deutsche Sprache) Mannheim, COSMAS II. URL: <https://cosmas2.ids-mannheim.de/cosmas2-web/>

Turtschyn, W. Grammatische Bedeutungen und semantische Funktionen des Konjunktivs. Iwano-Frankiwsk: Iwano-Frankiwsker Gebietsdruckerei, 2003.

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОЛЬОРОМ *BLACK* В СОСА: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ

Рудяк Денис

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: лексична група, кольоропозначення, ідіома

Багатьох дослідників сучасної лінгвістики цікавлять теоретичні аспекти та аналіз вживання термінів, що позначають кольори. Вони часто стають предметом вивчення у фразеології та корпусній лінгвістиці. Серед вчених, які зробили суттєвий внесок у розвиток таких лінгвістичних досліджень, варто виокремити В. Berlin та Р. Kay (Berlin 1969), яких вважають основоположниками теорії кольоропозначень. Вітчизняні дослідники такі, як О. Астахова та О. Залужна аналізували лексико-семантичні особливості кольоропозначень в англійській мові на прикладі назв декоративної косметики (Залужна 2021: 82); у праці О. Деменчук досліджено когнітивно-ономасіологічні особливості колоративної лексики в англійській мові (Демчук 2003); Т. Пастушенко зосереджує наукову увагу на номінації кольору як елемента вторинної мовної картини світу (Пастушенко 1998), а О. Шеховцова описала формування символічної семантики кольоропозначень (Шеховцова 2003) тощо.

Метою дослідження є проаналізувати лексичну групу на позначення чорного кольору, щоб виокремити чіткі семантичні особливості цього кольору та його вираження в мові.

Лінгвістичний корпус СОСА (Corpus of Contemporary American English) уможлиблює дослідити вживання кольорів у різних мовних ситуаціях, проаналізувати їхню частотність та лексико-семантичні особливості. Субтитри до тб/фільмів, розмовний стиль, художня література, популярні журнали, газети, блоги, веб-сторінки, академічні журнали – це наявні контексти в СОСА (СОСА-English-Corpus) для аналізу кольоропозначень, зокрема *black*.

1. “Be in the black”: ця ідіома є однією з найбільш цікавих для інтерпретації, оскільки в ній значення *black* не має звичного негативного забарвлення, а навпаки вживається для демонстрації стабільного фінансового стану.

2. “Be in someone’s black books”: використовується тоді, коли потрібно вказати на неприхильне ставлення до когось, фактично занести його/її до «чорного списку».

3. “Little black book”: часто вживається тоді, коли мова йде про викривальну секретну інформацію, яка може міститись саме в «маленькій чорній книжці»

4. “Black hat hacker”: вживається на позначення людини, яка займається

кіберзлочинами, зокрема краде інформацію.

5. “Black market”: використовується тоді, коли мова йде про потаємні, часто незаконні торгові операції.

6. “Black sheep”: означає людину, яка відрізняється від решти і зазвичай вважається такою, що соромить чи кидає неприємну тінь на групу людей до якої він\вона належить.

7. “Black eye”: може вживатися тоді, коли у людини є чорний синяк навколо ока через удар.

Найбільш поширеними у різних контекстах виявились ідіоми *black market* (2086), *black eye* (117), *black sheep* (536). Зауважимо, що ідіоми *black market* та *black sheep* рівномірно представлені у всіх контекстах, а при аналізі фактичного матеріалу було виявлено, що у наявних прикладах з корпусу вони вживаються саме в ідіоматичному значенні, тобто перша як нелегальний ринок, а друга як людина, що кидає тінь на репутацію групи до якої належить.

Найменш кількісним виявилось використання ідіоми *black hat hacker*, тільки два вживання у контексті блогів та інтернет джерел, хоча саме цю ідіому знаходимо у переліку найбільш вживаних ідіом з кольором black на сайті *myenglishteacher* (My Lingua Academy), який є досить популярним серед тих, хто вивчає англійську мову.

Література

- Венкель, Тетяна. 2004. *Синтагматичні, парадигматичні та епідигматичні характеристики прикметників на позначення кольору в англійській мові*: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Львів.
- Деменчук, Олег. 2003. *Колоративна композита в англійській мові: когнітивно-ономасіологічний аспект*: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ.
- Залужна, Ольга & Астахова, Олена. 2021. Структурно семантичні особливості кольоропозначень в англійській мові (на матеріалі на матеріалі сучасних брендів декоративної косметики). *Нова філологія*. № 82. 79–84.
- Пастушенко, Тетяна. 1998. *Колірна номінація як елемент вторинної мовної картини світу (на матеріалі сучасної англійської мови)*: автореф. дис. ...канд. філол. наук. Київ.
- Шеховцова, Ольга. 2003. *Формування символічної семантики кольоропозначень*: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.15. Донецьк.
- Berlin, Brent & Kay, Paul. 1969. Basic colour terms: their universality and evolution. Berlin. Berkeley: University of California Press.
- Biggam, Carrol. 2012. *The Semantic of Colour. A Historical Approach*, Cambridge : Cambridge University Press.
- “Black” idioms – My Lingua Academy. URL: <https://myenglishteacher.co.uk/2022/09/09/12-black-idioms/> (дата звернення: 20.04.2023).
- COCA-English-Corpora. URL: <https://www.english-corpora.org/coca/> (дата звернення: 4.09.2023).

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ТА СЕМАТИКО-ПРАГМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПОРІВНЯНЬ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖОНА ФАУЛЗА “THE COLLECTOR”)

Стельмащук Юлія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: порівняння, суб'єкт, об'єкт, дієслівна група

Порівняння як художній засіб є поширеним у літературі. Для цього є ряд причин, проте, перш за все, варто виділити те, що порівняння характеризується своєю доступністю і зрозумілістю практично для всіх читачів. Порівняння дозволяють встановлювати закономірності, виявляти тенденції та робити висновки, а також є важливим інструментом для аналізу, розуміння та прийняття рішень у різних сферах життя.

Аналізуючи порівняння в літературному творі, ми можемо виявити та описати їх характер, відзначивши цю важливу стилістичну особливість, і дати зразки, взяті з роману “The Collector”.

Я.Голоух зазначає, що у всіх формах мовлення, мета яких вплинути на розум (опис, розповідь, судження), порівняння використовують для того, щоб зробити предмет зрозумілішим. В ораторському мовленні і в поезії, у творах, що впливають на почуття, завдання інше: «мета порівняння-дати враження більшої сили» (Голоух 1996: 20).

Я.Голоух подає таку класифікацію порівнянь: 1) порівняння, в якому експліцитно виражені суб'єкт та об'єкт порівняння; причому останній виступає як предикативний член.

“Oh, you're like mercury. You won't be picked up” (Fowles 2012: 91);

“You're just like a Chinese box, she said” (Fowles 2012: 117);

2) порівняння, виражене поєднанням «прикметник + субстантивна група», яку можна розглядати як редуковане підрядне речення з опущеним присудком.

“She'd taken her blue jumper off, she stood there in a dark green tartan dress, like a schoolgirl tunic, with a white blouse open at the throat” (Fowles 2012: 42);

“She didn't look once at me, but I watched the back of her head and her hair in a long pigtail. It was very pale, silky, like Burnet cocoons” (Fowles 2012: 8);

3) порівняння, права частина якого у всіх випадках визначає дієслово або дієслівну групу лівої частини з такою ж дією, що здійснюється іншим суб'єктом або тим самим суб'єктом, але в інших уявних обставинах.

“It was like not having a net and catching a specimen you wanted in your first and second fingers (I was always very clever at that), coming up slowly behind and you had it, but you had to nip the thorax, and it would be quivering there. It wasn't easy like it was with a killing-bottle. And it was twice as difficult with her, because I didn't want to kill her, that was the last thing I wanted” (Fowles 2012: 25).

Після ретельного аналізу всіх наведених прикладів порівнянь можна зробити висновок, що найчастіше використовуваним видом порівнянь серед них є той, де суб'єкт і об'єкт порівняння виражені чітко, і для таких порівнянь характерним є використання сполучника “like”, який виступає як граматичний сполучник.

Також були виявлені приклади порівнянь, де “прикметник + субстантивна група” можна розглядати як редуковане підрядне речення з опущеним присудком. Однак порівняння, де права частина вказує на обставину способу дії при дієслові лівої частини, також були виявлені та проаналізовані.

Окрім того, були виявлені та ретельно проаналізовані приклади порівнянь, де права частина містить дієслово або дієслівну групу, що повторює дію лівої частини, проте це відбувається в різних умовах чи з різним суб'єктом.

Література

- Голоух, Я. 1996. *Порівняння як структурно-стилістичний компонент художнього тексту*: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ.
- Fowles, J. 2012. *The Collector*. М.: ЭКСМО.

TYOLOGY AND PRAGMATICS OF INTERNAL SPEECH IN ENGLISH LANGUAGE TEXTS

Fomina Olga

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: internal speech, communication, verbal behaviour, pragmatics, models of internal speech

The present paper examines the definition of internal speech as a type of communication and verbal behaviour. Internal speech is significantly different from external speech both in terms of its purpose and structure, as it is characterised by a reduced, condensed, expressive statement. According to the auditory hypothesis (Egger 1881), internal speech arises on the basis of auditory images; their revival and internal activity constitute its functioning. The depiction of the features of inner speech is a mirror illustration of the conventionality of covering inner speech in a literary text. With the help of inner speech, the greatest clarity of illustration of the inner world of textual interlocutors is achieved, but a photographic accurate rendering of inner speech is practically impossible. Internal speech is seen as a combination of remnants of a future utterance (Golub 2020: 93), in particular its outline, which is characterised by unfolding in a few seconds. This term is characterised by formally reduced but semantically voluminous word equivalents (Bekhta 2019: 12).

The pragmatic analysis of the text is carried out according to the following algorithm: 1) general remarks on the nature of the text; 2) the context and situation of direct speech; 3) pragmatic features of the communicative behaviour of the participants in speech; 4) pragmatic aspects of the language code in the process of communication; 5) the role of non-verbal elements and paralinguistic means of speech; 6) discursive characteristics of speech; 7) communicative deviations associated with violations of pragmatics at different stages of speech generation and perception; 8) general conclusions (Frolova 2009: 74). The main concept of linguistic pragmatics is the speech act, and the most important areas of embodiment of both types of meanings are acts of speech, discourses (texts) and speech genres (Batsevich 2004). Based on the information structure of the inner monologue, we distinguish 1) retrospective internal monologue – a verbalised stream of memories; 2) topical internal monologue – a way of verbalised illustration of the character's internal reaction; 3) prospective internal monologue – a subtype of internal monologue that characterises the projection of future unrealisable or foreseen events (Lysohora 2018: 254).

Nowadays, there are three structural forms of coverage of inner speech: the interference of two subject-speaking plans; the subject-speaking plan of the author as a narrator; and the subject-speaking plan of the character (Tsap 2020: 69). Internal speech is divided into three main types: internal monologue, simple internal repetition, and internal dialogue (Brecht 1988: 9). The internal monologue combines fragmentation and integrity, internal ambivalence. Simple internal replication includes the discursive nature of the postmodern text and its internal dialogic nature. Internal dialogue is based on associative human thinking. Internal speech has the following functions: internal work of thought, planning of the communication process, preparation of the communication process and exchange of thoughts. Internal speech can also perform the following functions: disclosure of the character's internal state; self-knowledge; cognition; ideological function; individualisation; characterisation function, etc.

References

- Бацевич, Флорій. 2004. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Видавничий центр «Академія».
- Бехта, Іван. 2019. Внутрішнє мовлення в сучасній англійськомовній художній прозі. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського* Том 30 (69) № 4 Ч. 2. 11-17.
- Голуб, Юлія. 2020. Специфіка художнього втілення внутрішнього мовлення у творах для дітей і юнацтва. *Linguistic Bulletin* № 29. 92-96.
- Лисогора, Юлія. 2018. Форми внутрішнього монологу у художніх творах. *Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018»*. 253-255.
- Фролова, Ірина. 2009. Стратегія конфронтації в англійськомовному дискурсі. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна.
- Цап, Надія. 2020. Особливості змісту, структури та функцій внутрішнього мовлення у сучасному англійськомовному художньому воєнному романі. *Пріоритети розвитку сучасної філології* №. 69. 69-73.
- Brecht, Bertolt. 1988. *Leben des Galilei*. Frankfurt am Main: Schurkamp Verlag.
- Egger, Victor. 1881. *La parole intérieure: essai de psychologie descriptive: thèse présentée à la Faculté des lettres de Paris*. Paris: G. Baillière.

EXPLORING STYLISTIC PECULIARITIES IN BEAUTY BLOGS THROUGH METAPHORS

Sheverak Ilona

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: metaphor, blog, beauty-bloggers, speaker

This research deals with the analysis of how beauty bloggers skillfully utilize metaphors, while speaking about beauty products and sharing their experience using them. The study is based on the videos produced by male and female beauty bloggers and special attention is paid to the use of metaphors in their speech.

The metaphor in the sentence *"I am not going to conceal it anywhere because **the foundation is just the bomb**"* (Tanya Burr) lies in the comparison of the foundation to a bomb. In this context, the word "bomb" is used metaphorically to convey a strongly positive impression of the quality and effectiveness of the cosmetic product. By applying this metaphor to describe the foundation, the beauty blogger emphasizes that the base is truly exceptional, highly effective, and worth attention. Furthermore, the metaphor adds a sense of excitement and energy to the description and creates a persuasive tone in the sentence, encouraging the viewer to perceive this product in a positive light.

The metaphor of marriage is used in the following example: *Then blend the two colors in, **just marry them** so that they blend a little bit better* (Wayne Goss). In this sentence, the metaphor *just marry them* depicts the action of mixing two colors as a human marriage. This metaphor serves to emphasize the desired level of color blending for eyeshadows. It also adds a touch of creativity and imagery to the sentence, making the process of blending colors more understandable for the listener. The marriage metaphor enhances the description of the blending process, making it visually engaging and captivating.

In the following example, the blogger uses a journey metaphor to express his personal preference regarding a cosmetic product:

*Oh, it looks very, very hydrated, but the coverage is not there for me personally because when it comes to concealer, I'm the type who wants a heavier concealer. So **this isn't going to be my journey**. But if you are young and have no wrinkles, this concealer is for you* (Manny

Mua).

By mentioning one of the positive characteristics of the concealer (hydrated), the author indicates that he is not satisfied with how the concealer performs on his skin because he prefers a heavier texture. However, the blogger doesn't want to imply that the concealer is bad. Instead, he uses the metaphor of journey to soften his dissatisfaction with the product and emphasize that it's purely a matter of personal preference. Therefore, by using the metaphor, the speaker mitigates the negative impact of their impression about the concealer he is testing.

The stylistic devices help beauty-bloggers create an emotional connection with the audience, making product descriptions more vivid and specific. The use of metaphor highlights the unique features of the products and emphasizes their advantages, encouraging viewers to distinguish them from others.

References

How To Apply Eyeshadow Perfectly (4 Eyeshadow Techniques) | Wayne Goss. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=BgD6KY5rYAg> (access date: 24.07.2023).

My Autumn Makeup Tutorial | Tanya Burr. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PlzUUA0YIOY> (access date: 27.07.2023).

Testing New Over Hyped Makeup! MUST watch before you buy. | Manny Mua. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Rc0BNL7aCdw> (access date: 27.07.2023).

NEOLOGISMS AS MEANS OF CREATING THE COMIC (A STUDY OF AMERICAN MEDIA DISCOURSE)

Shovheniuk Sofiia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: neologism, media discourse, mass media, communication, humor, irony

The main feature of a neologism is the absolute novelty of the word for most native speakers. The word is in a state of neologism for a very short time. As soon as it begins to be actively used, it loses the sign of novelty, so it gradually enters the lexical system of the language as a commonly used one.

It is important to note that in media discourse neologisms are often used as tools to attract the attention of the audience, making communication more interesting and memorable. The general analysis of neologisms in media discourse also allows us to learn more about the very nature of humor and the comic.

Mass media are very active in creating and introducing neologisms. Let us consider some examples:

"Avocadoist" comically refers to a person who adores avocados and adds them to any meal. "She's a proud avocadoist, she puts avocado on everything, even her morning cereal."

"Ctrl+Zombie" comically combines the words "control" and "zombie" and refers to a person who spends a lot of time restoring actions (usually through the Ctrl+Z key combination) in computer programs.

"Wi-Fight" comically refers to the conflicts that arise over access to a wireless Wi-Fi network. "We had a Wi-Fi fight over the last slice of pizza; the winner got the password to the Wi-Fi."

"Techneck" is a comical combination of the words "technology" and "neck" and refers to a person who has bad posture due to spending a lot of time in front of gadgets.

"Carcolepsy" comically combines the words "car" and "narcolepsy" and refers to a person who easily falls asleep in a car.

"Unfriendingitis" comically combines the words "unfriending" and "infection" and refers to a

person who easily ends friendships on social networks.

"She's been diagnosed with a severe case of unfriendingitis; she unfriends people on social media for the slightest reasons."

"AutoIncorrect" comically refers to situations where the phone's autocorrect changes messages to be much funnier or more embarrassing. "I have a serious case of self-incorrectness; my phone always changes my messages to something unintended."

Comedy and humor, using neologisms, can perform the function of criticizing and "roasting" various aspects of life. They can create public awareness of social problems by revealing them in a comical way, which in a certain way facilitates the perception of complex topics.

PECULIARITIES OF THE MOST USED PHRASEOLOGICAL UNITS IN MASS MEDIA DISCOURSE

Chovhan Nataliia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: phraseology, mass media discourse, English language, media contexts, communication

Analysing different types of the most used phraseological units in mass media discourse, it is important to consider several approaches to their classification. One of them, proposed by Logan Pearsall Smith, is based on the thematic division of phraseological units.

This approach makes it possible to organize phraseological units according to their use and perception in different thematic contexts in the mass media environment. Therefore, the use of phraseological neologisms in media texts helps make information more accessible and effective for the audience, especially in the context of such an important topic as pandemic. Phraseological neologisms add expressiveness and relevance to texts, helping to attract public attention to important issues (Тамаркіна 2020:145).

In our research, we specifically focus on phraseological units of various topics that have been used in mass media discourse over the past five years, especially during two important world events: the COVID-19 pandemic and the full-scale war in Ukraine.

All these phraseological neologisms have become an important component of mass media discourse during the pandemic, as they help express information and emotions related to this emergency situation.

The phraseological unit "Ghost of Kyiv" in this context refers to an urban legend or tale that concerns the Ukrainian ace pilot and his spectacular achievements in air battles over Kyiv during the Russian invasion in Ukraine. The phrase "Ghost of Kyiv" is used to describe this pilot, who is imagined to be extremely skilled and successful in aerial combat

This phraseological unit can be perceived as a symbol of courage and bravery during the defence of the city of Kyiv from an enemy attack, emphasizing the outstanding achievements of the pilot. However, it is worth noting that "Ghost of Kyiv" is a legend and does not always reflect real events.

The phraseological unit "Two or three weeks maximum" indicates the fact that a certain period of time (in this case, two or three weeks) is considered relatively short, but long in the context of a specific situation. In this case, the phrase refers to a military conflict or crisis and emphasizes that even a short period can be perceived as long in difficult times.

This phrase is also associated with Oleksiy Arestovych and his statement regarding the duration of the war. It points out that Arestovych tried to reassure people by saying that the war would not last very long and that this should help avoid panic and desertion. However, citizens are accustomed to believe that this statement cannot justify Arestovych's actions in

other aspects.

The national slogan of Ukraine, "Glory to Ukraine - Glory to the Heroes!" became widely recognized in many countries around the world during the events related to the conflict. Slogans such as "NATO close the sky," "Stop War," "No to War," "Stand with Ukraine," and "Save Ukraine" have gained popularity in the mass media discourse and on social media platforms, expressing support and condemnation of the war.

Therefore, mass media discourse plays a pivotal role in shaping the conceptual worldview and influencing public opinion. The COVID-19 pandemic and Russia's full-scale invasion of Ukraine in February 2022 brought significant changes to life, work, education, and leisure, dominating the media space, which became the primary means of shaping views and attitudes. Mass media discourse stands out due to its characteristics such as media dependency, targeting a wide audience, multimodality, and realism. This stimulates the interest of linguists for further study. The study of mass media discourse is crucial for understanding the dynamics of the contemporary English language.

References

- Абетка повномасштабної війни: які слова ввійшли в ужиток і чому. URL: <https://chytomo.com/abetka-povnomasshtabnoi-vijny-iaki-slova-vvijshly-v-uzhytok-i-chomu/>
- Тамаркіна О.Л. 2020. Використання фразеологізмів. URL: <https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/9869/1/2%2C%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>
- Слова війни: публікація. URL: <https://theukrainians.org/slova-vijny/>
- The New Scientist. URL: <https://www.newscientist.com>

КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА І ПОЕТИКА / COGNITIVE LINGUISTICS AND POETICS

BINARY CONCEPTS OBLIVION-MEMORY IN JOHN GREEN'S NOVEL *THE FAULT IN OUR STARS*

Baziv Maria

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: binary concepts, cognitive linguistics, literary discourse, conceptual metaphor, blending theory

This paper applies the theories of Cognitive Linguistics and Conceptual Metaphor (CMT) to examine the objectification of the binary concepts OBLIVION and MEMORY in John Green's novel "The Fault in Our Stars" (Green 2012). The research combines contextual analysis of a text, componential analysis of the lexemes "oblivion" and "memory", cognitive-discursive interpretation by A. Martyniuk (Martyniuk 2011: 72), Conceptual Metaphor Theory by Lakoff and Johnson (Lakoff & Johnson 1980) and conceptual blending theory by G. Fauconnier and M. Turner (Fauconnier & Turner 2003: 57).

The study aims to fill a gap in existing knowledge by providing a comprehensive investigation of binary concepts in literary discourse. By the application of cognitive-discursive interpretation by A. Martyniuk (Martyniuk 2011: 72), and contextual analysis it was observed that both main characters fear oblivion, and are eager to become memorable. Oblivion is often presented as something inevitable and predictable when memory is a form of immortality, preserving remembrance of a person long after they have passed away.

The research employs CMT by Lakoff and Johnson (Lakoff & Johnson 1980) to analyze how concepts are structured by metaphors. This theory posits that metaphors are not just linguistic expressions but cognitive tools that shape our understanding and perception of the world. According to J. Lakoff, memory is something that can be visible, while forgetting is something that is invisible (Lakoff & Johnson 1980). From this we can conclude that in order to stay alive in human memory and avoid being forgotten, it is necessary to leave a sign. In the novel, we can observe this interpretation of the concepts conveyed by the metaphors MEMORY IS A SIGN/MARK/SCAR. Adopting fractals to CMT, we contend that the metaphorical conceptualization can be enhanced through the other metaphors like MEMORY IS SLEEP, CONSCIOUSNESS IS A SHIP, OBLIVION IS A SEA, and CONSCIOUSNESS IS A SHORE.

In addition to CMT, the research utilizes Blending Theory proposed by G. Fauconnier and M. Turner (Fauconnier & Turner 2003: 57). This theory focuses on 'mental spaces' - partial and temporary representational structures that we create when we think or talk about a situation. These mental spaces are not domains themselves but rely on them to depict specific scenarios. In our case oblivion and the deep sea, can both symbolize the idea of being lost to memory or consciousness. Memories fade into oblivion as individuals choose to remember only significant moments. Oblivion represents a potentially permanent state of unawareness or loss of memory, while sleep is a temporary and reversible state of unconsciousness.

The research concludes with an analysis of allusions that carry individual interpretations of the concept based on references to well-known or familiar sources. Allusions enrich the meaning and understanding of the concepts OBLIVION-MEMORY, resonate with the themes of transience, memory and the eternal struggle against forgetting.

The findings from this research will contribute to a deeper understanding of how binary concepts are objectified and verbalized in literary discourse. The results have implications for linguistic and literary studies, as well as practical applications in translation.

References

- Fauconnier, Gilles & Mark Turner. 2003. Conceptual blending, form and meaning. *Recherches en communication* 19. 57-86.
- Green, John. 2012. *The fault in our stars*. Penguin Books. URL:<https://books-library.net/files/books-library.online-12292230Vr3R6.pdf>
- Lakoff, George & Mark Johnson. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Мартинюк, Алла. 2012. *Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики*. Харків: Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

THE SEMANTIC DOMAIN OF WAR IN THE CONTEXT OF CORPUS STYLISTICS (BASED ON ENGLISH-LANGUAGE MILITARY PROSE)

Vasenko Olexandr

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: representation, corpus analysis, corpora, concordance, frequency

Corpus linguistics today is one of the most promising branches in linguistics, which has elevated the possibilities of language research to a different level. Corpus analysis is one of the best examples of this. The implementation of computer technologies has solved the problems inherent in traditional linguistic methods. This has made it possible to process large volumes of texts in a matter of hours or minutes, the task that previously would have taken months of painstaking work. As a result, new horizons have opened up for numerous linguistic fields, such as lexicography, stylistics, semantics, translation, and language teaching, enabling the study of linguistic units not only through qualitative but also quantitative analysis.

Despite the fact that that theory of corpora started developing in the 19th century, corpus linguistics in its modern form emerged only in the late 20th century. The first attempt to apply computer technology in corpus research was the compilation of the Brown University Corpus of American English by W. Francis in the 1960s (Francis 1967). The works of D. Biber made the greatest contribution to the establishment of corpus linguistics as a full-fledged branch of language science. Biber outlined the main characteristics of the corpus and introduced the concept of representativeness of the corpus. Representativeness is a fundamental characteristic of the corpus, determining how fully the selected corpus reproduces a particular language or its segment. To ensure representativeness, the corpus should include samples of speech from all social, gender, and age groups (Biber 1997).

The next point addressed in this work is the distinction and commonalities between the lexical and semantic domains. Despite their similarities, the lexical and semantic domains have a number of important differences that affect the type and spectrum of words belonging to them. While the lexical domain groups of words based on similar themes and associations, the semantic domain focuses on the network of meanings between words. As a result, the semantic domain has a broader spectrum of words that belong to it. Within the framework of our research this means that we are dealing not only with lexemes and the verbalizers of the word 'war' but also with other words connected to them by semantic links.

Corpus analysis is an effective method for studying the stylistic peculiarities of prose. First and foremost, it is worth noting the flexibility of the corpus approach in studying the stylistic features of the text, as it allows for the use of both ready-made corpora or their elements (such

as those presented on the website english-corpora.org) and the formation of specific corpora from independently selected texts using the appropriate software. Thus, this provides the opportunity to select the most representative material for further description of the stylistic features of the text. Secondly, due to the ability to process large amounts of data, corpus analysis allows for the analysis of the stylistic features of a particular text, the author's style, the peculiarities of grammatical usage, as well as the functioning of specific lexical and semantic units. For example, frequency analysis enables to evaluate which words are used more frequently in a specific text or group of texts. This, in turn, allows us to trace trends in the use of certain words by the author, which are characteristic of their style. Additionally, collocation and concordance analysis is used to track trends in the use of word combinations, expressions, and the overall structure of sentences by the author.

Thus, through corpus analysis, it is possible to assess the features of the stylistic functioning of the semantic domain of WAR in the context of English-language prose of the 19th-20th centuries on the theme of war, such as the frequency of its usage, the most typical types of lexical collocation, the peculiarities of its location, and its functioning in a sentence.

References

- Baker, P., Gabrielatos, C., Khosravini, M., McEnery, T. and Wodak, R. 2009. A useful methodological synergy? Combining critical discourse analysis and corpus linguistics to examine discourses of refugees and asylum seekers in the UK press. *Discourse and Society* 19(30). 273-306.
- Biber, D., Conrad, S. & Reppen, R. 1993. *Corpus linguistics: Investigating language structure and use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Francis, W. Nelson & Henry Kucera. 1967. *Computational Analysis of Present-Day American English*. Providence, RI: Brown University Press.
- Leech, G. 1992. Corpora and theories of linguistic performance. In J. Svartvik (ed.), *Directions in Corpus Linguistics. Proceedings of Nobel Symposium 82*, 105-122. Berlin, New York: Mouton de Gruyter.
- McEnery, T. 2003. Corpus linguistics. In R. Mitkov (ed.), *The Oxford Handbook of Computational Linguistics*. 448-463. Oxford: Oxford University Press.

VERBS OF SWIMMING FROM A COGNITIVE SEMANTICS PERSPECTIVE

Holianych Yulia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: verbs of swimming, cognitive semantics, concept, perception

The paper investigates the cognitive-semantic features of swimming verbs in modern English. The methodological basis of the study is the definition-semantic and semantic-component methods, which serve the purpose of providing an analysis of the cognitive-semantic properties of swimming verbs in English and presenting of the meanings of swimming verbs as a hierarchically organized system. The main focus is on how the semantic meanings of swimming verbs are related or intersect with their cognitive concepts and human cognitive perception.

The most compelling direction in cognitive semantics is the perspective of experientialist cognition. In this context, "experiential" encompasses a wide range of human experiences, including fundamental sensory-motor, emotional, social experiences, and other aspects that are accessible to all typical individuals. It also emphasizes the innate abilities that influence and enable these experiences [Lakoff, 1988 p.120]

The problem of analyzing swimming verbs is understudied in linguistic research, but it

creates the potential for further study aimed at revealing the features of swimming verbs, determining their types and semantics in order to understand their correct use in both literal and figurative meanings.

The purpose of our study is to delve into the semantics of swimming verbs, their types and classification, to reveal the perception of aquatic movement and its peculiarities in the language of English culture and to understand how the process of their conceptualization takes place and what factors influence it.

In this study, the Oxford, Cambridge, and Collins dictionaries were used to examine the semantics of verbs of aquamotion. The dataset is composed of 49 verbs denoting swimming selected from different sources (WordNet Glossary, Cambridge Dictionary, Collins Online Dictionary, Oxford Learner's Dictionaries).

Considering different classifications of verbs of swimming (e.g. O.Dzherikh classification), we created our own classification of verb of aquamotion, according to which aquamovement is studied in the context of agent and manner. This division into two conceptual categories allows us to consider different aspects of swimming and differentiate its characteristics according to various factors.

Analyzing the conceptual category of agent we divide verbs of aquamotion into 4 subsections: 1) human agent (35): *to backstroke, to breaststroke, to butterfly, to crawl, to dog-paddle, to front crawl, to swim, to bathe, to snorkel, to scuba dive, to fin, to dive, to float, to glide, to jackknife, to oar, to paddleboat, to plunge, to pedal boat, to punt, to raft, to row, to sail, to skiff.....*; 2) animal agent (10): *to crawl, to dog-paddle, to swim, to float, to glide, to raft, to scull, to surf, to ski, to bathe*; 3) sea creature agent (8): *to crawl, to fin, to snorkel, to submerge, to skindive, to float, to glide, to swim.*; 4) transport agent (14): *to bargepole, to drift, to galley, to gondola, to longboat, to pram, to sail, to swim, to canoe, to coracle, to kayak, to wherry, to punt, to longboat.*

Considering the conceptual category of manner we differentiate the subcategories of swimming verbs between such aspects as emotional state, speed, direction, place and equipment.

In the manner subcategory of emotional state we divide verbs of aquamotion into 1) competitive style (7): *to backstroke, to breaststroke, to butterfly, to front crawl, to medley, to swim* (in the case of racing), *to slalom* ; 2) leisurely swimming (6): *to bathe, to dog-paddle, to float, to scull , to submerge, to swim.*

Analyzing the subcategory of speed we divide the swimming verbs into 3 categories: 1) slow swimming (13): *to backstroke, to bathe, to breaststroke, to crawl, to dog-paddle, to float, to glide, to medley, to paddle, to plunge, to raft, to snorkel, to dive*; 2) moderate swimming (9): *to canoe, to kayak, to longboat, to oar, to scull, to row, to ski, to skiff, to submerge*; 3) fast swimming (7): *to butterfly, to front crawl, to scuba dive, to ski, to slalom, to surf, to surfboard.*

In the subcategory of swimming verbs of direction we differentiate between 1) horizontal movement (13): *to backstroke, to breaststroke, to butterfly, to crawl, to dive, to dog-paddle, to front crawl, to glide, to medley, to paddle, to row, to scull, to swim.* and 2) vertical movement (4): *to dive, to plunge, to submerge, to bellyflop.*

The manner subcategory of place we divide into 5 sections: 1) sea (8): *to backstroke, to dive, to fin, to surf, to surfboard, to surfboat, to skin-dive, to submerge*; 2) river (8): *to canoe, to coracle, to drift, to kayak, to punt, to raft, to row, to scull*; 3) lake (7): *to canoe, to kayak, to paddle, to paddle boat, to pedal boat, to row, to skiff*; 4) swimming pool (13): *to backstroke, to bathe, to bellyflop, to breaststroke, to butterfly, to crawl, to dog-paddle, to float, to front crawl, to glide, to medley, to plunge, to swim*; 5) ocean (8): *to backstroke, to dive. to fin, to surf, to surfboat, to surfboard, to skin-dive, to submerge.*

Considering the manner subcategory of equipment we found 5 verbs of swimming related to this section: *to fin, to snorkel, to scuba dive, to oar, to paddle.*

In terms of quantity in the conceptual category of agent, it has been found that the most prevalent verbs are those describing human agents. The prevalence of human agents in the category of aquamotion verbs is primarily a reflection of language and the focus on human activities and experiences in linguistic expression. Language is shaped by the way people

perceive and interact with the world, and it tends to emphasize human actions and experiences, so the language is human-centric. The least numerous subclass is that of verbs describing sea creatures because their actions in language are generally less central to human communication.

In terms of quantity in the category of manner the subsections of place and direction significantly outnumber others, language often serves the function of describing the spatial and directional aspects of actions and experiences and people naturally use language to communicate about locations, movements, and directions, which makes these categories relevant and prevalent.

Considering everything, verbs of aquamotion reflect many aspects of this action, from differentiation between types of agents, transport usage to describing manner of action such as emotional state, speed, direction, place and equipment. And conversely, the cognitive perception of swimming verbs includes understanding and mental representation of the action itself, including movements, coordination, and spatial orientation. This contributes to the formation of a mental image of swimming and the control of the movements necessary to perform this action.

References

- Джеріх, О. С. 2017. Семантика дієслів пересування у водному середовищі в горизонтальній площині (на матеріалі англійської, німецької та іспанської мов). Типологія мовних значень у діахронічному та зіставному аспектах. С. 25-34.
- Cambridge Dictionary [Internet resource]. Access mode: <https://dictionary.cambridge.org/>
- Collins Online Dictionary [Internet resource]. Access mode: <https://www.collinsdictionary.com/>
- Lakoff, G. Cognitive Semantics [Internet resource]. Access mode: <https://escholarship.org/content/qt04086580/qt04086580.pdf>
- Oxford Learner's Dictionaries [Internet resource]. Access mode: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>
- WordNet Glossary [Internet resource]. Access mode: <http://wordnetweb.princeton.edu/perl/webwn?o2=&o0=1&o8=1&o1=1&o7=&o5=&o9=&o6=&o3=&o4=&r=1&s=swim&i=2&h=0100000000#c>

ACTUALIZATION OF THE CONCEPT FASHION IN THE JOURNAL DISCOURSE OF THE 21ST CENTURY

Davydchak Oleksandra

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: concept, FASHION, verbalization, creativity, conceptual structure, style

Fashion is a dynamic phenomenon that constantly develops. The corresponding dynamic nature allows fashion to remain relevant and resonate with different generations and communities. The conceptual component of fashion emphasizes the relationship between collective influences and individual self-expression. In today's interconnected world, fashion trends spread rapidly between continents, crossing geographical boundaries. Such interconnectedness creates a sense of a shared global culture where fashion becomes a universal language that connects different communities and cultures.

Fashion has become an integral part of modern society and there are many followers. Fashion has its own language, which is expressed in bags, clothes, shoes and accessories. Today, the language has moved to a new level, or rather, to the text level. And it is the textual representation of the researched concept that forms the actual image of the latter in the consciousness of society. Words that verbalize the specified concept allow us to better

understand it.

The concept FASHION is represented by the following nominations: *fashion, red carpet, style, celebrity, model, luxury, top model, Fashion Week, glamour, catwalk, brand, runway, designer etc.* The concept FASHION encompasses a number of meanings and interpretations that form its conceptual structure. The main meaning of the noun "fashion" can be found in almost all dictionaries and can be defined as "a prevailing custom, usage, or style" or "the prevailing style (as in dress) during a particular time" (Merriam-Webster).

In the English language, the concept FASHION is verbalized by nominative word fashion. According to Oxford Learner's Dictionaries, this lexeme has the following meaning - a *popular style of hair, clothes, etc. at a particular time or place* (Oxford Learner's). *In addition, the researched the concept FASHION is verbalized by the semantic synonyms of the word fashion, namely "words that have slight differences in accordance with the lexical meaning".* For this study, we analyzed some English-language fashion magazines: "Vogue", "Allure", "Mode Lifestyle Magazine".

The popular magazine "Vogue" presents world of fashion in all its diversity. This publication has quite a large number of different sections: accessories, fashion shows, stores, trends, beauty, people and much more. "Allure" presents a fashion magazine, which was created as a true attitude to beauty, and each column of this edition is dedicated to its separate aspect.

In the journal discourse of the 21st century, the concept FASHION is often expressed with the help of structural metaphors, in which fashion is compared to various systemic, organizational or architectural elements. Such metaphors create powerful visual images and in turn provide readers with a unique perspective on the multifaceted nature of fashion. FASHION AS SYMMETRY: *The designer strikes a delicate fashion symmetry, seamlessly balancing traditional craftsmanship with bold innovation* (Vogue). FASHION AS A BUILDING/FOUNDATION: *In this collection, the designer lays the fashion foundation with classic silhouettes, solidifying timeless style as the cornerstone of the brand's identity* (Vogue). FASHION AS A MOSAIC: *The fashion mosaic celebrates the beauty of cultural exchange, where styles and influences from around the world come together in a harmonious blend* (Allure).

These structural metaphors in the journal discourse effectively convey the organized and interconnected nature of the fashion industry, showing fashion as a carefully thought-out structure with diverse elements that come together to create a dynamic world of style. In the journal discourse of the 21st century, the concept FASHION is often expressed through spatial metaphors, where fashion is metaphorically associated with physical space, architectural elements, and geographical locations, conveying its multidimensional and dynamic nature. Such spatial metaphors create vivid images that enable readers to imagine fashion as an ever-changing and diverse landscape.

So, in the journal discourse of the 21st century, the concept FASHION goes beyond its own literal definition, is metaphorically embodied and acquires a figurative and holistic aspect that encompasses various dimensions of lifestyle, identity and culture. Magazines such as *Vogue, Allure and Mode Lifestyle Magazine* extensively explore the nature of fashion, making it a leading theme in their publications.

References

Allure. 2023. URL: <https://www.allure.com>

Merriam-Webster Dictionary. 2023. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/fashion>

Oxford Learner's Dictionaries. 2023. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/american_english/fashion_1

Mode Lifestyle Magazine. 2023. URL: <https://www.modelifestylemagazine.com/>

Vogue. 2023. URL: <https://vogue.ua>

ACTUALIZATION OF THE CONCEPT *LONELINESS* IN MODERN ENGLISH ARTISTIC DISCOURSE

Kovalchuk Olha

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: verbalization, concept *LONELINESS*, nominal space, component

One of the most interesting key concepts of culture is the concept Loneliness, as it is present in any ethnic culture and is universal.

The dictionaries give different definitions of *LONELINESS* and offer their understanding about concept of perception and understanding, for example:

Cambridge Dictionary defines loneliness as “***the state of being lonely***” (Cambridge Dictionary).

Oxford Dictionary give the definition of loneliness as “***The feeling of being alone; the sense of solitude; dejection arising from want of companionship or society***” (Oxford Dictionary).

Collins Online English Dictionary defines loneliness as “***the unhappiness that is felt by someone because they do not have any friends or do not have anyone to talk to***” (Collins Dictionary).

Merriam-Webster defines loneliness as “***not frequented by human beings***” (Webster Dictionary).

Longman Dictionary defines loneliness as “***unhappy because you are alone or do not have any friends***” (Longman Dictionary).

All of them claim that the key conceptual feature is “the state of being alone”. It emphasizes the inherent feeling of loneliness, which grows into the potential for negative consequences that cause emotions on a subconscious level.

In the novel “The Lonely City Adventures in the Art of Being Alone” by Olivia Laing (2016) the component structure of the *LONELINESS* concept intertwines with the themes of isolation, moral choice, solitude, internal fear and uncertainty.

In our research we single out 3 subfields which represent concept loneliness. They are the subfield of state, company, sense. In the life of each person there are various fears that sometimes haunt us. One of these fears is the feeling of loneliness. There is no season, hour, day, night or morning for this feeling. This phenomenon of trembling loneliness can be different for everyone.

The STATE subfield is objectified with the help of such language units as separation and tremor of loneliness, because it shows the state in which a person is, who experiences loneliness in life.

“You can see them, but you can’t reach them, and so this commonplace urban phenomenon, available in any city of the world on any night, conveys to even the most social ***a tremor of loneliness***, its uneasy combination of ***separation and exposure***” (Laing 2016: 11).

Despite the fact that we are surrounded by cities, large crowds of people, we can feel the taste of loneliness and abandonment. The COMPANY subfield is verbalized with the help of certain units, such as be lonely anywhere, because this phrase represents the influence of the company on the peculiarity of the state of loneliness in a person's life.

You can be lonely anywhere, but there is a particular flavour to the loneliness that comes from living in a city, surrounded by millions of people (Laing 2016: 11).

The subfield of STATE in this case is highlighted with the help of the following language unit “flavor to the loneliness”, as a note of loneliness is often present in our lives.

Each person has his own inner experiences. They depend on our psychological, physical and mental state. And now I would like to move on to the concept of *LONELINESS*. I want to note that this SENSE subfield is actualized through a certain language unit sense of internal isolation, therefore internal isolation often haunts people throughout our lives.

*Presence of other human beings, and yet mere physical proximity is not enough to dispel a **sense of internal isolation*** (Laing 2016: 11).

Therefore, it should be emphasized that even the presence of physical proximity or people around us will not dispel the feeling of isolation and loneliness.

Finally, the concept "LONELINESS" is defined in the English linguistic and cultural context by a wide range of words and expressions that reflect the important features of this concept for society as a whole. Different ways in which the concept "LONELINESS" can be changed are revealed in the texts of American authors of different eras. The analysis of these texts makes it possible to track how the idea of the "LONELINESS" in American society changed from its formation to the present day. This analysis allows predicting possible changes in the definition and perception of "LONELINESS" in the future.

References

Cambridge Dictionary. Access: <https://dictionary.cambridge.org/>

Collins Online English Dictionary. Access: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>

Longman Dictionary. Access: https://www.ldoceonline.com/dictionary/lonely#lonely_5

Merriam Dictionary. Access: <https://www.merriam-webster.com/>

Oxford Dictionary. Access: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

Laing, O. The Lonely City Adventures in the Art of Being Alone. 2016. Access: [file:///C:/Users/user/Downloads/9781782111252%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/9781782111252%20(1).pdf)

RUSSIAN-UKRAINIAN WAR ON THE SOCIAL NETWORK TWITTER: A MULTIMODAL PERSPECTIVE

Kozlivska Tetyana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: multimodality, semiotic signs, social network Twitter, emoticons, hashtags

The multimodality of the text is formed through the use of different types of semiotic signs. In turn, T. Biletska distinguishes so-called multimodal codes that outline various ways of presenting text, including images, writing, layout, language, and moving images. There are a total of five different types of perception codes: linguistic, visual, auditory, gestural, and spatial (Biletska, 2022).

Y. Bystrov, along with other researchers, notes that despite the lack of a precise definition of "modes," the following types are identified: 1) visual signs; 2) written signs; 3) spoken signs; 4) gestures; 5) sounds; 6) music; 7) odors; 8) tastes; 9) touch (Bystrov 2023).

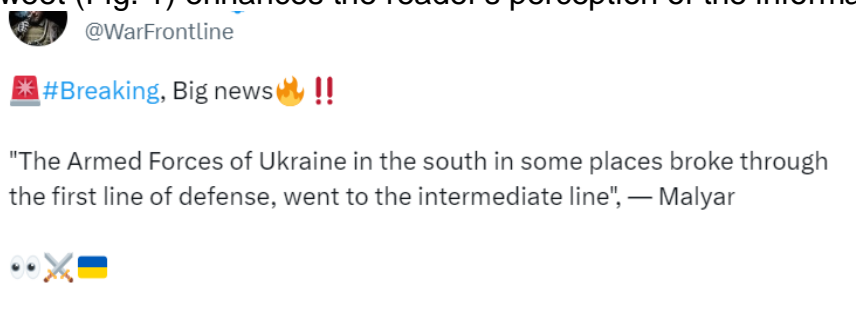
Let's also pay attention to I. Andreyeva's interpretation of multimodality, who distinguishes another name for a multi-component text, namely, a creolized text – "this is a special type of text, the texture of which consists of two heterogeneous parts: verbal and non-verbal, where the latter belongs to sign systems other than natural language" (Andrieva 2016: 4).

Let's also characterize the multimodality of texts on the Twitter network according to the classification provided by M. Ivasyshyn. Thus, the multimodality of all texts is presented at three levels: texts with zero, partial, and full multimodality. Texts with zero multimodality contain images that have no significance for their organization. Texts with partial and full multimodality contain images that are involved in their organization. In both partial and full multimodality, there is a certain connection between verbal and graphic components. Full multimodality of the text implies an inseparable connection between the verbal part and the graphic element (Ivasyshyn, 2017: 76).

We can observe a multimodal pragmatic dimension in the following tweet (Fig. 1), represented through the use of various semiotic signs. At the beginning of the tweet,

emoticons are used to capture the reader's attention, combined with a hashtag that allows for the exploration of other tweets on the same topic. The fire symbol indicates a "hot" piece of news, and exclamation marks, like a flashing beacon, are used to signify "special attention."

The tweet concludes with additional emoticons: eyes suggest anticipation or observation, crossed swords represent war, combined with the flag of Ukraine, indicating that the situation pertains to our country. Therefore, the use of all these elements to create the multimodality of the tweet (Fig. 1) enhances the reader's perception of the information.

Fig. 1 (Twitter)

A similar stylistic use of multimodality is evident in the following tweet (Fig. 2), where hashtags and emoticons with a lexical component are combined. Notice the unconventional placement of hashtags before the text. Further, multimodality is presented through various types of emoji: symbolic and iconic signs, with the exclamation mark drawing attention to the topic, and the military helmet in conjunction with the image of a woman indicates that it specifically concerns military women. Based on the contextual use of the analyzed signs, we can assert that this tweet exhibits partial multimodality (Fig. 2):

Fig. 2 (Twitter)

References

- Andriieva, I. O. Multimodal Discourse Analysis: Methodological Foundation and Directions. *Odessa Linguistic Bulletin*. 2016. Issue 7. P. 3-8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2016_7_3
- Biletska, T. O. Multimodality of Texts by Contemporary English-Speaking Journalist Bloggers (Based on the Blogs of Philip DeFranco and Arvi Mahdavi). *Scientific Notes of V.I. Vernadsky Taurida National University*. Issue 2(1). 2022. P. 87-93.
- Bystrov, Y., Bilyk, O., Ivanotchak, N., Malyshivska, I., Pyliachyk, N. Visual, Auditory, and Verbal Modes of the Metaphor: A Case Study of the Miniseries *Chernobyl*. In *Lublin studies in modern languages and literature Maria Curie-Sklodowska University Press*. 2023. Vol 47, №1. C. 109-119. URL: <https://journals.umcs.pl/lsml/article/view/14270>
- Ivasyshyn, M. R. The Phenomenon of Multimodality in Comics (Based on the English Language). *Odessa Linguistic Bulletin*. 2017. Issue 9(1). P. 75-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/olinv_2017_9%281%29_17

THE VERBALIZATION OF THE CONCEPT OF “VALUE” IN THE NOVEL JOJO MOYES “ME BEFORE YOU”

Kostyk Taisiia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: concept, verbalization, artistic discourse, component analysis, lexemes

The concept of VALUE in British linguistic culture is very important and representative, it helps to understand the deep priorities and views of British people on life and society. The value of the key lexeme VALUE and its related units are important components of the nominative field of the VALUE concept, which is demonstrated by their presence in the core of the concept and in the perinuclear zone. Synonymous expansion of these units allows to more fully reflect the content of the concept and its meaning in British society.

Component analysis is indeed one of the methods in structural linguistics for studying the semantics of lexical units. It can effectively identify the different structural components of a linguistic unit as differential features. He specializes in analyzing the semantics of words and phrases, studying their structural components, or heptads, that determine their meaning. Ward Goodenough's emphasis is the importance of analyzing the components of meaning and their impact on cultural aspects. His approach to the analysis of language and cultural phenomena helps to better understand the relationship between language, cognition and culture, and opens up opportunities for a deep study of cultural cognitive structure.

This approach can also be useful for understanding intercultural communication, as it helps to analyze the semantic aspects of words and phrases in different cultures and helps to eliminate misunderstandings and conflicts arising from different perceptions and interpretations.

	OD	MWD	LDCE	CED	UD	WR	BD	FD	V
worth in money	+	+	+	+	+	+	+	+	
worth in goods	+	+							
can be exchanged	+	+				+		+	
being useful/	+			+			+	+	
being important	+	+	+	+		+	+	+	+
beliefs	+			+		+	+	+	
a fair return		+						+	+
desirable		+						+	+

A component analysis of the meaning of the lexeme VALUE was carried out on the material of lexicographic sources. So, the dominant terms in defining the concept of "value" are "worth in money", "being important" and "beliefs". These seven reflect the main aspects related to this concept.

The systematicity of vocabulary in the external aspect is expressed through various lexical associations, which are based on paradigmatic relations between words. Lexical associations help structure and systematize the vocabulary of the language, make speech more effective and understandable for interlocutors, and allow expressing different relationships and nuances of word meanings.

The lexical-semantic means of verbalizing the VALUE concept in artistic discourse are:

1) lexeme-name of the value concept and derived words (valuable):

(1) They had tried everything to encourage him, to give him a sense that his life would still hold value. [p. 185] Therefore, value in this example is understood as the meaning of life.

(2) There were suggestions of antidepressants, massage, miracle recoveries, stories of

how members' own lives had been given new **value**. There were a few practical suggestions: wine tasting, music, art, specially adapted keyboards. [p. 206] Here value is described as the level and state of life.

2) lexeme - important:

(3) His life is ... complicated, and it is important that he is encouraged to – 'She broke off, her gaze fixed on something outside the French windows. Finally, she turned back to me. 'Well, let's just say that his mental welfare is as important to us as his physical welfare. [p. 31] The lexeme "important" means, in this context, seriousness and responsibility regarding his condition.

References

- Сікорський Т. 2013. Моделювання семантичної структури лексеми "value" (на матеріалі словникових дефініцій). *Наукові записки. Серія Філологічні науки*. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка. Access: https://cusu.edu.ua/download/nz_2013_115.pdf#page=311
- Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. Access: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kocherhan_Mykhailo/Vstup_do_movoznavsta.pdf
- Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ: Видавничий дім «KM Academia», 2000. <https://dictionary.cambridge.org/>
- Голик С.В. Компонентний аналіз лексеми-імені концепту old age. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. <https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.3-1/18>

CONCEPTUAL METAPHOR *DEMOCRACY IS BATTLE* IN POLITICAL DISCOURSE

Lukaniuk Vasylyna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: political discourse, concept, conceptual metaphor

The study applies Cognitive Metaphor Theory (CMT) (Lakoff & Johnson 1980) to investigate the metaphorical conceptualization of the concept of DEMOCRACY in Joe Biden's speech (Miller Center 2022). This research employs an interdisciplinary approach, combining the methodological tools of political discourse (Kovalova 2020) and cognitive linguistics (Poliuzhyn 2015) to explore the peculiarities of the concept representation. The focus is on how the propositions of CMT can be of great help for understanding and describing the specific concept by analyzing how it is metaphorically constructed and expressed in language and discourse.

Political discourse is a multifaceted phenomenon, the main elements of which are oral or written text, non-verbal context, sender and recipient. One of its features is that language means are given an unusual interpretation in a foreign context and vice versa (Kovalova 2020: 105). The cognitive aspect of discourse analysis is aimed at identifying deep factors of cognition that shape the way some facts are perceived and lay the foundation for making political decisions.

For many people metaphor is seen as a stylistic device, a product of poetic imagination. In contrast, G. Lakoff and M. Johnson (1980) have discovered that metaphor is part of our conceptual system that serves as the foundation for our thinking and behavior. Concept is a mental unit and element of consciousness, which includes data about objects, phenomena, their structure and relationships and contains cultural information (Poliuzhyn 2015: 215). The metaphorical structuring of concepts is reflected in literal language and its means allow us to

explore it.

Any political leader has certain views about which path to choose for the future of their country. Democracy is a political regime where the people, through their right to elect government representatives, are recognized as the source of power. The political system, in turn, is characterized by a set of leading ideas and principles, among which freedom is considered to be a basic one in democracy. In our case study, democracy is opposed to autocracy, which gave rise to the cognitive metaphor DEMOCRACY IS BATTLE.

The president of the United States draws parallels between the battles for Ukrainian cities during the Russo-Ukrainian war and the battles of the 20th century, whose forces represent the democracy and autocracy.

*“Today’s fighting in Kyiv and Mariupol and Kharkiv are the latest battle in a long struggle: Hungary, 1956; Poland, 1956 then again 1981; Czechoslovakia, 1968. **But the battle for democracy could not conclude and did not conclude with the end of the Cold War**” (Miller Center 2022).*

The Soviet Union with its authoritarian-totalitarian regime collapsed several decades ago. *“Soviet tanks crushed democratic uprisings, but the resistance continued until finally, in 1989, the Berlin Wall and all of the walls of Soviet domination – they fell”*. However, supporters of such a rule have become more active in politics recently and are aggressive about democratic rights and freedoms. *“Over the last 30 years, **the forces of autocracy have revived all across the globe**. Its hallmarks are familiar ones: contempt for the rule of law, **contempt for democratic freedom, contempt for the truth itself**” (Miller Center 2022).*

As has been demonstrated in this paper, a democratic system is not characterized by a desire for military conflicts and imposing its political vision on others, but democracies often have to defend themselves, which is what the conceptual metaphor DEMOCRACY IS BATTLE reflects.

References

- Kovalova, Olena. 2020. Politychnyi dyskurs: suchasni linhvistychni interpretatsii [Political discourse: modern linguistic interpretations]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 27(2). 101–107.
- Lakoff, George & Mark Johnson. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Miller Center. 2022, March 26. *Remarks in Support of the People of Ukraine*. <https://millercenter.org/the-presidency/presidential-speeches/march-26-2022-remarks-support-people-ukraine>
- Poliuzhyn, Mykhailo. 2015. Poniattia, kontsept ta yoho struktura [Notion, concept and its structure]. *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seria: Filolohichni nauky*. 4(305). 212-222.

METAPHORICAL EMBODIMENT OF THE EMOTIONAL CONCEPT OF ANGER

Popazova Evelina

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: conceptual metaphor, metaphorical representation, concept, emotions, anger

Any literary text reproduces the emotional life of people. In a literary text, emotions are traced not directly, but indirectly with the help of specific language signs. Such material linguistic signs that manifest the emotion of anger in a literary text include a conceptual metaphor. A conceptual metaphor is "a stable, fixed in the linguistic and cultural tradition of an ethnic group, and therefore in people's thinking, use of a linguistic sign of one concept to

denote another, which implies understanding the essence of the denoted by analogy to the denotator" (Kövecses 1986; Kravets 2018: 138).

The study of the metaphorical embodiment of the emotional concept ANGER is based on the materials of Jojo Moyes's novel *Me Before You*. One of the central emotional themes of the novel is anger, especially in the image of Will Traynor, a former successful executive who is confined to a wheelchair after an accident. Let's look at examples of conceptual metaphors highlighted in the novel.

Louisa's anger was like a boiling cauldron, threatening to spill over at any moment. She clenched her fists, trying to contain the steam building up inside her, but she could feel the pressure rising (Moyes 2013: 46). In this example, the conceptual metaphor ANGER IS A CONTAINER WITH HOT LIQUID is used to describe the characters' anger as a heated, boiling substance inside them and helps to vividly convey the intensity and rising pressure of their emotions, adding depth and evoking empathy from readers who witness the characters' struggle with their feelings of anger.

In the heat of the argument, her anger became like a cornered, snarling beast, defending itself with ferocity against perceived threats (Moyes 2013: 82). The metaphor ANGER IS A DANGEROUS ANIMAL is used in the novel to describe the characters' anger as a threatening and uncontrollable creature. The metaphor reinforces the portrayal of their intense emotions and emphasizes the potential harm that their anger can cause to others.

As his anger swelled, Will felt like he was battling a relentless foe. He struggled to keep it in check, knowing that if he allowed it to take over, it would strangle him and destroy everything in its path (Moyes 2013: 29). In this example, the conceptual metaphor ANGER IS AN ENEMY IN THE STRUGGLE is used to describe the characters' anger as a complex enemy that they must confront and overcome in their emotional battles.

His anger flared up like a blazing fire, intense and consuming. But as the moments passed, he felt the fire inside him slowly dying out, leaving behind only smoldering embers of frustration (Moyes 2013: 259). The metaphor ANGER IS A FIRE is used to describe the characters' anger as a powerful and intense force, similar to fire, which can break out and spread quickly.

For Will, anger serves as a barrier between his vulnerable self and the outside world. In his interactions with Louise, Will often uses anger to push her away, thus protecting himself from further emotional pain. The metaphor ANGER AS A PROTECTIVE WALL shows how anger can be used as a defense mechanism to protect emotional well-being even in conditions of isolation.

Thus, in *Me Before You*, Jojo Moyes effectively uses the metaphorical embodiment of anger to delve into the complexities of human emotions in the face of adversity. Through the images of the main characters, the author of the novel shows how anger can manifest as a storm, a protective wall, and an all-consuming fire, thereby deeply affecting personal relationships and experiences.

References

- Kövecses, Z. 1986. Metaphors of anger, pride, and love. *Pragmatics and Beyond*. VII. 8. Amsterdam: John Benjamins.
- Kravets, L.V. 2018. Conceptual metaphor in the language of Ukrainian poetry of the twentieth century. *Slavic languages*. Issue 1(13). C. 136-147. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/27808/Kravets_136-147.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Moyes, J. 2013. *Me Before You*. United Kingdom: Penguin Publishing Group.

THE CONCEPT PERSONALITY IN ENGLISH TEXTBOOKS OF PRE-INTERMEDIATE LEVEL

Rudyk Yulia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: componential analysis, English textbook, the concept PERSONALITY

The present paper applies the Cognitive Metaphor Theory (Lakoff and Johnson 1980) to explore the representation of the concept PERSONALITY within various English textbooks. The research employs a semantic approach to investigate the underlying structure of this concept, focusing on Pre-intermediate-level English texts. Personality is a set of psychological traits and mechanisms within an individual that are organized, and relatively stable, and influence their interaction with people and adaptation to their intrapsychic, physical, and social environment. (Larsen and Buss 2009: 4).

On the basis of the theory proposed by M. Polyuzhin, a component analysis was carried out, which helped to determine the structure and core of the concept PERSONALITY (Polyuzhin: 2015 218-219). In this research, we used 4 English textbooks: Prepare second edition (A2), Focus 1 (second edition) Pearson A2, "Upstream A2", "Solution (third edition) A2". All the books were described according to the direction of the topic and publishing, taking into account the concept PERSONALITY. This study observed that the concept was most prominently actualized within units related to topics like friendship, behaviour, employment, jobs, music, clothes, dreams, and fears.

The examples given below clearly demonstrate the actualization of the concept in English textbooks. Each individual has their own tastes and preferences, for example, in music and style. The given example describes the characteristics that are inherent in fans of classical music. The concept PERSONALITY is represented with the help of linguistic units clever, creative, talented, unusual, creative, and successful, which denote the qualities of a person. The phrase Fans of classical music is another means of objectification in the sentence. The PERSON subfield is actualized by this verbalizer, which describes a person who likes listening to classical music.

"Fans of classical music are usually clever can be quite serious. Their clothes reflect this -they like stylish clothes and it is not unusual to see them in smart clothes such as suits. This doesn't mean their clothes are old-fashioned they can be very trendy. Classical music fans are interesting people They are creative and talented and successful at lots of things" (Focus 1 second edition: 52).

Everyone has their own interests and dreams. The act of driving a car for the first time is consistently exhilarating and holds considerable value for every individual. This particular illustration pertains to an individual who is expressing their emotions following their inaugural experience of driving an automobile.

The INDIVIDUAL subfield is verbalized using such phrases as interested in cars, my first driving experience, which acts as the main verbalizers. These components characterize a person who is interested in cars and wants to get a driver's license.

«I'm really interested in cars so this was an amazing day for me. I still can't believe that my first driving experience was in a Lamborghini and an Aston Martin I've got a video of the whole thing. I'm glad about that, because on the day there's no time to look at the cars properly. As soon as you finish, the next driver gets in. I was a bit upset about that.» (Prepare A2: 30).

After winning the lottery, a person feels incredible happiness, and his heart overflows with emotions of joy. This is the moment when all difficulties and failures seem small next to the great happiness of winning. The PERSON subfield is represented by linguistic units such as lottery winners because the example presents the emotions and experience of the person who won the lottery.

«In the 1970s, scientists at the University of Illinois studied **lottery winners** and compared **their levels of happiness** with other people. The results were interesting. The winners felt **delighted for a short time**, but after that, **their happiness** returned to normal levels» (Solution (Third edition) pre-intermediate: 10).

In conclusion, the study of English textbooks of A2 level highlights the significant reliance on adjectives as linguistic means to objectivize the concept PERSONALITY. Prominent verbalizations of this concept encompass terms such as "interesting," "personal," "clever," "successful," and "creative." This research yields valuable insights into the portrayal of concept PERSONALITY within educational materials designed for individuals with the Pre-intermediate level of English proficiency.

References

- Lakoff, George and Mark Johnson. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.
- Larsen, Buss. 2009. *Personality psychology: domains of knowledge about human nature*. New York: McGraw-Hill.
- Kosta, Joanna, and Melania Williams. 2018. *Prepare the second edition*. Cambridge.
- Polyuzhin, Mykhailo. 2015. *Notion, concept and its structure*, 218-219.
- Uminska, Marta and Patricia Reilly. 2020. *Focus 1 (second edition)*. Pearson.
- Evans, Virginia and Jenny Dooley. 2018. *Upstream A2*. Express Publishing.
- Falla, Tim and Paul David. 2016. *Solution (third edition) pre-intermediate*. Oxford.

VERBALIZATION OF THE CONCEPT OF DANGER IN MODERN ENGLISH DISCOURSE ON THE BASIS OF “WHERE THE CRAWDADS SING” BY DELIA OWENS

Fenchuk Yuliia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: concept, verbalization, conceptual features, nominal space, component

The concept "DANGER" was regarded by lots of scientists but there has been no profound research conducted on this topic. Different dictionaries provide different definitions and explanations, offering insights into how the concept is perceived and comprehended in the language. The core conceptual features are the main elements that are present consistently in different definitions of the concept "DANGER" in different lexicographic sources. Such features represent essential characteristics that define the concept itself. According to Mykhailo Polyuzhyn the structure of the concept includes basic components of a different cognitive nature: a sensory image, informational content, and an interpretive field, depending on the nature of the features belonging to each of them (Polyuzhyn 2017: 56-60).

It is worth noting that the word "DANGER" is often accompanied by other icons and symbols to provide visual clues to a particular risk. For example, lightning bolts indicate the risk of electric shock, bones and a skull symbolize toxic substances, and a person falling down warns of the risk of tripping. These examples show that different synonyms can be used to express the concept "DANGER", such as "menace," "hazard," "jeopardy," "risk," "threat," and "peril."

The basic meaning of the concept of "DANGER" can be found in almost all dictionaries and is defined as a threat.

The Oxford English Dictionary defines "DANGER" as "the possibility of suffering harm, injury, or adverse consequences" (Oxford Dictionary).

The Macmillan Dictionary defines "DANGER" as "a situation in which someone or something may be harmed or may suffer adverse effects" the probability of harm to objects or

persons is emphasized (Merriam-Webster Dictionary).

The Cambridge English Dictionary defines "DANGER" as "the possibility of harm or the threat of harmful or unpleasant things happening" (Cambridge dictionary).

All of them define that the nuclear conceptual feature is "the possibility of suffering harm". It emphasizes the inherent risk associated with hazardous situations and the potential for negative consequences that may cause emotional or physical harm.

In the novel under study, "Where the Crawdads Sing", the component structure of the concept "DANGER" is intertwined with the themes of nature, isolation, moral choice, and social judgment. Delia Owens skilfully uses this concept to tell a compelling and emotionally charged story, illustrating the multifaceted aspects of danger and the profound impact it has on the lives of the characters. The use of the cultural and linguistic concept "DANGER" provides an opportunity to convey the complexity of human emotions and human behavior in the face of dangerous situations.

By intertwining these cultural and linguistic aspects throughout the novel, the author creates a rich tapestry of danger that resonates with readers on many levels. The verbalization of the concept "DANGER" "Where the Crawdads Sing" not only emphasizes the dangerous elements of the swampy terrain, but also delves into the deep cultural beliefs, psychological complexities, and fears of the characters, enriching the narrative and inviting readers to reflect on the multifaceted nature of danger in both physical and metaphorical manifestations.

Proverbs and sayings are a powerful tool for conveying cultural beliefs and wisdom. In Delia Owens "Where the Crawdads Sing", they are skilfully used to verbalize the concept of "DANGER", and also provide insight into the perceptions and experiences of the characters.

The saying "**Look before you jump**" conveys the idea of caution as well as prudence in the face of uncertain situations, emphasizing the concept of danger that is associated with impulsive actions.

Still waters run deep, and that's where the crawdads sing. But beneath those waters, danger lurks unseen.

The proverb "**When the Wind Blows**" symbolizes the cultural awareness of the danger posed by severe storms, encouraging people to take precautions and show respect in such circumstances. *As the hurricane's winds howled outside, the townsfolk huddled together and bowed their heads.*

The use of metaphors to verbalize the concept of "DANGER" allows Delia Owens to explore different dimensions of danger – from external threats to life in the swamp to the internal struggles within the characters. Such metaphors add ambiguity and depth to the concept, evoke vivid images and create associations, offering insight into the characters' fears, emotions and vulnerabilities. The metaphor "**Shadow of fear**" symbolizes the impending danger that threatened Kia's sense of security. The metaphorical use of the word "shadow" emphasizes the emotional and psychological dimensions of danger, evoking a sense of impending danger and vulnerability.

"The Poisonous Thorns of Betrayal": "Betrayed by those she once trusted, Kya felt the sting of poisonous thorns.

The concept "DANGER" is verbalized with the help of the prototypical organization of the nominal space. The meaning of the concept "DANGER" in modern English revolves around the idea of a potential threat, risk or harm. The concept covers a wide range of dangerous situations, from physical hazards, such as hazardous chemicals and sharp objects, to environmental threats, such as natural disasters. The verbalization of the English-speaking personality in the linguistic and cultural concept "DANGER" in the novel "Where Crayfish Sing" extends to the description of the importance of preserving cultural traditions. The concept "DANGER" is intertwined with the characters' desire to preserve their own cultural heritage and rituals that are passed down from generation to generation.

References

- Cambridge English Dictionary. 2023. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/danger>
- Merriam-Webster Dictionary. 2023. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/danger>
- Oxford English Dictionary. URL: <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entries&q=danger>
- Polyuzhyn, M. 2017. The content and structure of the linguistic and cultural concept. *Scientific Bulletin of Lesya Ukrainka Eastern European National University. Section I. Cognitive linguistics*. №3. C. 56-60. URL: <https://www.rgf.vnu.edu.ua/index.php/rgf/article/view/12>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА / CURRENT ISSUES IN TRANSLATION STUDIES

TRANSLATION STRATEGIES AND SOLUTIONS OF IDIOMATIC EXPRESSIONS (BASED ON THE FILM TEXT OF THE SERIES "THE CROWN")

Bumba Nataliia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: film text, domestication, foreignization, strategy, idioms, translation solutions

The present paper aims to explore the use of domestication and foreignisation strategies as well as translation solutions of idiomatic expressions into Ukrainian within the chosen material. Idioms connected to English culture constitute one of the most abundant elements in the series. The greatest difficulty in translating idioms is the choice of strategies and solutions, the search for equivalents, the adaptation of cultural nuances so they sound natural in the target language (Venuti, 1998). The classification developed by J. Vinay and J. Darbelnet, along with the solutions variations proposed by Anthony Pym, has given us the opportunity to diversify "tools" employed in discovering idioms translation within the research (Vinay, Darbelnet, 1972), (Pym, 2009).

Equivalence is a common translation solution for idioms. We observe this solution in the translation of the idiom "*haul someone over the coals*" (to criticize someone harshly) the Ukrainian phrase «*дати прочухана*» is accurately chosen, as it also means "to sharply criticize or reprimand someone". Likewise, the choice of the idiom «*водить за носа*» to represent the English idiom "lead someone a (merry) dance" (to cause someone a lot of trouble, by making them do unnecessary things), and "*to spare my blushes*" (not to embarrass or shame someone), using the familiar Ukrainian equivalent idiom «*зберегти лице*», meaning to maintain one's dignity and not lose the respect of others (Словник української мови, 2023; Longman, 1979).

The expression "*you reap what you sow*" could be translated using the Ukrainian phrase «*що посієш, те й пожнеш*». However, the translator chooses to imply the idea using implication «*ти це заслужила*» (you deserve it) (Collins, 2023). We observe the use of the expression "*take a leaf out of your late brother's book*" – (to behave like someone else), in our case, referring to his brother George VI, as doing so would bring benefits (Cambridge Dictionary, 2023). Using implication, the translator narrows down the original expression, omitting details and conveys it as "*повчитись*" ("to learn from").

The expression "*be on the cards*" is used in relation to things and events that are likely to happen (Cambridge Dictionary, 2023). There the translation solution of modulation was employed choosing semantically closer expression to the Ukrainian language, «*це ніколи не розглядалось*» (it was never considered). In another instance, "*the man barely draws breath*" (to breathe slowly) (Collins, 2023) was translated with lexical substitution using modulation as "*говорити без упину*" ("to speak without pause") for better understanding of the situation.

Taking these examples into account, it is noteworthy that in the film text translation, the translator inclines towards a strategy of domestication, especially of idiomatic expressions.

References

- Словник української мови. <http://sum.in.ua/> (дата звернення 20.09.2023)
Cambridge University Press. In Cambridge dictionary. Retrieved September 25, 2023 from <https://dictionary.cambridge.org/>
Collins English dictionary. 2023. Available from: <http://www.collinsdictionary.com/english/>.

Accessed September 20

- Longman Dictionary of English Idioms. 1979. ed. T. Hill. London : Blackwell Publishers.
 Pym Anthony. 2009. *Exploring Translation Theories*, 14. London and New York: Routledge.
 Venuti L. 1998. *Strategies of translation*, 240-244. In: M. Baker (eds.), *Routledge encyclopedia of translation studies*. London: Routledge.
 Vinay J.-P. Darbelnet. 1972. J. *Stylistique comparée du français et de l'anglais: méthode de traduction*, 727. Paris: Didier.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОР У ТВОРІ ЧАРЛЬЗА ДІККЕНСА «РІЗДВЯНА ПІСНЯ В ПРОЗІ»

Бучинська Анастасія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова : індивідуальний стиль автора, переклад, метафора, лінгвістика

У роботі розглянуто переклад метафор в концепції збереження індивідуального стилю Чарльза Діккенса. У дослідженні використано порівняльний аналіз перекладу використаних автором метафор. Метою дослідження є визначення специфіки відтворення метафори в українських перекладах твору "Різдвяна пісня в прозі". Об'єктом дослідження є твір Чарльза Діккенса "A Christmas Carol" 1843 р. та його українські переклади "Різдвяна пісня в прозі", або "Різдвяне оповідання з привидами" (пер. з англ. О. Косач-Кривнюк, 2018 р.) і "Різдвяна історія" (пер. з англ. І. Андрусак, 2007 р.).

Дослідження перекладу метафор у художньому творі тісно пов'язане з вивченням індивідуального авторського стилю. Індивідуальний стиль автора неодноразово був предметом вивчення багатьох лінгвістів та літературознавців. Дослідниця Л. Ставицька у статті "Про термін ідіолект" зазначила, що "ідіостиль – індивідуальний стиль, сукупність основних стильових особливостей, які характеризують твори того чи іншого автора у певний період або всю його творчість" (Ставицька 2009).

Складову роль у відтворенні індивідуального стилю автора відіграють лінгвостилістичні засоби а саме метафора. На думку лінгвіста Пітера Ньюмарка, авторські індивідуальні метафори відображають індивідуальний стиль та особистість письменника. Науковець наголошує на важливості максимально збереження оригіналу форми авторської метафори, але водночас погоджується, що надмірне дотримання оригіналу може спричинити дисбаланс у загальному стилі тексту (Newmark 2008: 292). Складність перекладу метафори залежить не тільки від компетентності перекладача та вмінні зрозуміло відтворити конкретний текст іншою мовою, але від його майстерності відобразити змістову та естетичну складову твору. Також необхідно взяти до уваги концепцію збереження загального задуму автора, його ідею, індивідуальний стиль та адекватне відтворення художніх засобів, які використовував автор.

У своїх творах Чарльз Діккенс постійно застосовує метафори. Тому завдяки перекладам творчості письменника можна не тільки глибоко поринути в атмосферу подій та обставин твору, але й зрозуміти світобачення автора, його індивідуальний художній стиль. Метафори є одним із улюблених художніх засобів автора. Уже з перших сторінок твору реципієнт знайомиться з героєм Ебенезером Скруджем. Автор порівнює холоднокровну скупість головного героя оповідання з пронизливим холодом та лютим морозом:

"He carried his own low temperature always about with him; he iced his office in the dog-days; and didn't thaw it one degree at Christmas" (Dickens 1844: 8) - *"Скрудж всюди носив із собою той холод; у найспекотніші дні він морозив ним свою контору і не давав їй*

нагрітися хоча б на один градус навіть на Різдво" (Косач-Кривнюк 2018: 7) – "Він усюди вносив із собою цю льодову атмосферу. Присутність Скруджа заморожувала його контору в літню спеку, і він не дозволяв їй розмерзатися ні на децицію навіть на Різдво" (Андрусяк 2011: 4).

В обох текстах перекладачі застосували метод дослівного перекладу, зберегли вихідний образ та підкреслили негативні якості Скруджа, а саме, наскільки жорстокий, холодний, неприязний та скупий є головний герой, що від його присутності, наче холодне повітря.

Для перекладу наступної метафори перекладачі виконали переклад за допомогою заміни еквіваленту та підібрали дещо різні за значенням терміни:

"*Oh! But he was a tight-fisted hand at the grindstone, Scrooge!* (Dickens 1844: 8). – «*O! Скрудж був справжній жмикроут*" (Косач-Кривнюк 2018: 6). – "*Але ж бо й скнарою був цей Скрудж!*" (Андрусяк 2011: 4).

Отже, зміст опису Ебенізера Скруджа був відтворений в концепції індивідуального стилю автора. Обидва автори добрали вдалі еквіваленти для перекладу метафор задля збереження індивідуального стилю відомого англійського письменника та одного із найпопулярніших романістів вікторіанської епохи – Чарльза Діккенса.

Література

Діккенс, Ч. Різдвяна історія / пер. з англ. І. Андрусяк. Львів: ВСЛ, 2011.

Діккенс, Ч. Різдвяна пісня в прозі, або Різдвяне оповідання з привидами / пер. з англ. О. Косач-Кривинюк. Київ: Знання, 2018.

Ставицька Л. Про термін ідіолект. *Українська мова*. 2009. No 4. С. 3–15.

Dickens, C. A Christmas Carol. London: Chapman & Hall, 1844.

Newmark, Peter. A Textbook of Translation. Harlow: Pearson Education Limited, 2008.

IDIOMS IN "SHERLOCK" SERIES AND THEIR TRANSLATION INTO UKRAINIAN

Vizinska Svitlana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: idiom, idiomatic expression, tactic, equivalence, modulation, literal translation

In linguistics, the term "idiom" can be used in a broad and narrow sense. In the "narrow" sense, an idiom is a stable, semantically opaque or metaphorical unit or a lexical unit "from the meaning of its parts its meaning cannot be derived", e.g: *kick the bucket* or *spill the beans*. In a "broad" sense, an idiom is a general term for many kinds of polysemous units, regardless of whether they are semantically "opaque" (Moon 1998: 4). We are inclined to the definition of an idiom given by C. Fernando and R. Flowell: "An idiom is a morpho-syntactic phenomenon whose key property is the asymmetry between meaning and syntactic structure" (Fernando 1981: 33).

The idioms' usage is analyzed on the example of the British television series "Sherlock" (2010-2017) by the BBC.

One of the vocabulary tools that is typical for the speech of the characters in the Sherlock series is idiomatic expressions. The dialogues in the series often contain idioms that add richness to the conversations. For example:

John Watson: "Where are you living these days?"

*Sholto: "Oh, way out **in the middle of nowhere**." (Episode: "The Sign of Three") (Sherlock).*

Джон Ватсон: «Де Ви тепер живете?»

*Шолто: «Та... у **Богом забутій глушині**» (Епізод: «Знак трьох») (Серіал*

«Шерлок»).

The idiom "*in the middle of nowhere*" is used to describe a remote or isolated place. In this context, Sholto uses it to emphasize that his housing is in a secluded location, indicating that others, including John, are unlikely to know about it. Translators use the equivalence solution to convey the meaning of the original in the target language as accurately as possible.

In order to effectively convey idiomatic expressions in Ukrainian, various tactics are used. They ensure the accurate transfer of figurative meaning and cultural connotations of idioms, taking into account cultural and linguistic differences.

The equivalence implies preserving the meaning and finding an appropriate analogue in the target language (Vinay 1995: 342). For example:

"*He's trying to pull the wool over our eyes*" (Sherlock). — «*Він намагається замилити нам очі*» (Серіал «Шерлок»).

When using a tactic such as modulation, the translators change the point of view of the original, but retain its general meaning (Vinay 1995: 342). For example:

"*He was over the moon*" (Sherlock). — «*Він пицав від щастя*» (Серіал «Шерлок»).

Literal translation is a tactic in which the translator conveys the text from the original into the target language as literally as possible, without making changes in the structure (Vinay 1995: 33). For instance:

"*I want to break the ice*" (Sherlock). — «*Я хочу розтопити лід*» (Серіал «Шерлок»).

Thus, idioms are expressions whose meaning cannot be derived from the literal meaning of the individual words that make up their composition, which makes them unique and culturally specific. The use of idiomatic expressions in the dialogues of the Sherlock series adds depth to the speech. Translation idioms into Ukrainian involve the use of various tactics, such as equivalence, modulation, literal translation and others. The translated dialogues effectively convey figurative language and preserve the cultural nuances of the series for Ukrainian viewers.

References

- Серіал «Шерлок» в українському дубляжі. URL: <https://uaserials.pro/383-sherlok.html> (дата звернення: 01.10.2023)
- Fernando, Chitra & Roger Flavell. 1981. *On Idiom: Critical Views And Perspectives*, 18–48. Exeter: University of Exeter.
- Moon, Rosamund. 1998. *Fixed expressions and idioms in English: a corpus-based approach*. Oxford studies in lexicography, and lexicology. Oxford: Clarendon Press.
- Sherlock. URL: <https://rezka.ag/series/thriller/47-sherlok-2010.html#:t:238-s:1-e:1> (дата звернення: 02.10.2023)
- Vinay, Jean-Paul & Darbelnet Jean. 1995. *Comparative Stylistics of French and English: A methodology for translation*. John Benjamins Publishing Company.

TRANSLATION OF INTERTEXTUALITY IN FANTASY LITERATURE (BASED ON THE NOVEL "GOOD OMENS" BY TERRY PRATCHETT AND NEIL GAIMAN)

Havrylyshyn Anna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: intertextuality, fantasy, translation solutions

This research explores the various intertextual references present in the novel including references to other literary works, Biblical, folklore, or cultural elements. The present paper applies translation solutions, as defined by Jean-Paul Vinay and Jean Darbelnet, to analyze the translation of the intertextuality present in the novel "Good Omens" by Terry Pratchett and

Neil Gaiman from English to Ukrainian.

Fantasy as a literary genre emerged in the first half of the 20th century as a subtype of science fiction. Fantasy literature is characterized by an "intertextual connection with myth" (Boiko 2019). Intertextuality is created through the "incorporation of other texts, or their fragments, in the form of quotations, allusions, or reminiscences" into the text (Rubtsov 2011). An allusion is referred to as a stylistic device that contains an implication of literary, political, mythological, cultural, or historical facts.

One of the main classifications of translation solutions is the typology proposed by French scholars J. Vinay and J. Darbelnet, which includes solutions such as literal translation, correspondence, and adaptation (Vinay & Darbelnet 1995). In the novel "Good Omens" by Terry Pratchett and Neil Gaiman, there are references to numerous literary works including William Shakespeare's plays. If the work being referenced by the authors has been translated into Ukrainian and the translators successfully identify this intertextual element, they choose correspondence, which is expressed in conveying the original message through different structural and stylistic means:

<i>One of them had written it, hadn't he... "Hell is empty, and all the devils are here."</i>	<i>Недарма ж один із них написав : «Спустило пекло, всі чорти отум».</i>
---	--

In this excerpt, the demon Crowley reflects on how human cruelty sometimes far exceeds demonic cruelty. As proof of his words, he provides a direct quote from William Shakespeare's play "The Tempest" (Act 1, Scene 2): "*Hell is empty, and all the devils are here.*" The translators of the novel employed correspondence and used a line from the Ukrainian translation of this play by Yury Klen: "*Спустило пекло, всі чорти отум*".

The study has revealed that one of the solutions used for the translation of intertextuality in the novel "Good Omens" by Terry Pratchett and Neil Gaiman is correspondence, which indicates that the majority of the original literary sources referenced by the authors have been translated into Ukrainian.

References

- Boiko, Olga. 2019. The implementation of the category of intertextuality in the artistic discourse of fantasy. *Science and Education a New Dimension. Philology* 60 (204). 18-21.
- Pratchett Terry, Gaiman Neil. 2006. *Good Omens: The Nice and Accurate Prophecies of Agnes Nutter, Witch*. London: William Morrow.
- Rubtsov, Ihor. 2011. *Allusion as a type of intertext in the US students' slang*. *Visnyk KHY* 972 (67). 156-160.
- Vinay, Jean-Paul and Darbelnet, Jean. 1995. *Comparative Stylistics of French and English. A Methodology for Translation*. Translated and edited by Juan C. Sager and M.-J. Hamel. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

THE APPLICATION SPECIFICS OF TRANSLATION TRANSFORMATIONS FOR TRANSLATING NOMINATIONS OF A STRONG FEMALE IMAGE

Hrudzevych Vitaliia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: functional equivalence, calque, pragmatic adaptation, transcoding

Translation, in this context, refers to the rendering of a sentence while preserving its structure, syntax and literal meaning in the target language. This approach is typically employed for cultural concepts that lack direct equivalents in the target language.

The study of the nuances of translation transformations for translating the nominations of the image of a strong woman in M. Obama's book «Becoming» demonstrated that the

following translation techniques are most frequently used: functional equivalence, calque, transcoding and pragmatic adaptation. These transformations ensure the precise conveyance of the concept essence in the target language taking into account cultural and linguistic differences. The choice of a specific transformation depends on the specific context and the translator's understanding of both the source and target languages.

Calquing involves the translation of a sentence while presenting its structure, syntax, and literal meaning in the target language. This technique is typically applied to cultural concepts that lack direct equivalents in the target language, e.g. *I found strength in my vulnerabilities, embracing them as part of my journey*. Calquing effectively conveys the idea of discovering strength in one's vulnerabilities and accepting them as an integral part of one's life path.

Functional equivalence involves finding an equivalent sentence or phrase in the target language that conveys the same message, even if the words differ, e.g. *I approached challenges with determination, using them as stepping stones in my growth*. A functional equivalent could be: *I face difficulties with unwavering resolve, leveraging them as opportunities for personal development*.

In this version, the message remains similar, emphasizing determination and personal growth, even though the wording is different.

Pragmatic adaptation takes into account linguistic and cultural differences during translation, ensuring cultural context and linguistic adequacy in the target language, e.g. *I embraced my leadership skills, helping others pursue their dreams*. Here, the translation maintains the essence of embracing leadership abilities and guiding others towards their goals while adapting to the target language's cultural and linguistic nuances.

Transcoding involves replacing elements in the source language with others to reproduce similar pragmatic or semantic effects in the translation, In other words, it entails finding equivalent phrases or expressions in the target language that convey the same concept and emotional content as the source text, e.g. *I encourages other to speak out, using my voice to amplify their stories*.

The translation conveys the concept of supporting others through the use of one's voice while adapting the expressions to the Ukrainian language, e.g. *I overcame challenges, emerging stronger and wiser*.

Transcoding is used to preserve the semantic connection between "overcame" and "emerging" emphasizing growth after overcoming challenges, which supports the image of a strong woman, e.g. *I pursued my ambitions relentlessly, achieving my goals*.

These translation transformations serve as tools that allow a translator to balance cultural relevance, linguistic accuracy and the idea of the translation in the process of translating the image of a strong woman from M. Obama's book «Becoming».

REPRODUCTION OF IRONY IN THE UKRAINIAN TRANSLATION OF THE NOVEL "MEN AT ARMS" BY EVELYN WAUGH

Drahan Andrii

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: analysis, irony, translation

Irony as an artistic form of critical, evaluative mastering of reality is undoubtedly of special interest when considered within the context of comic and tragic elements in fiction. Irony is also significant in conveying a wide range of feelings and emotions.

According to O. Doychyk, irony is a conceptual projection of two different conceptual spaces, the conflict between which creates an ironic assessment within a specific context. The researcher posits that this process leads to the emergence of a new meaning, as the speaker

expresses the opposite opinion in order to achieve a contextual effect (Дойчик 2016: 68). In line with this perspective, O. Kalyta suggests that irony in fictional texts performs the same functions as it does in spoken language, including polemical, emotional-evaluative, exclusive, phatic, intimate, self-regulatory, cognitive, mocking functions (Калита 2013: 66).

The study of the peculiarities of translating irony into Ukrainian was conducted on the basis of the novel *“Men at Arms”* by the British writer Evelyn Waugh. The author uses lexical, morphological, and syntactic means of reproducing ironic meaning. Among these, the author most frequently relies on lexical devices for expressing irony, such as metaphor, metonymy, simile, hyperbole, allusion, paraphrase, wordplay, and paradox.

A quantitative analysis of the means of reproducing irony in the translation of Evelyn Waugh's novel *“Men at Arms”* (105 instances) confirms that lexical means predominate, representing 42% of all identified cases. Morphological means of reproducing ironic meaning rank second at 34%, while syntactic means constitute the lowest percentage, at 24%.

The translator often uses the grammatical transformation of addition: *“When Guy Crouchback’s grandparents, Gervase and Hermione, came to Italy on their honeymoon, French troops manned the defences of Rome, the Sovereign Pontiff drove out in an open carriage and **Cardinals took their exercise side-saddle on the Pincian Hill**”* (Waugh 1952). In the Ukrainian version of the novel, the translator emphasizes the irony of the situation further by introducing the phrase *“кардинали, що, повсідавшись у дамських сідлах, гарцювали поруч на своїх конях”*. As a result, we read: *“Коли Джарвіс і Герміона, дідусь і бабуся Гая Краучбека, прибули до Італії у свій медовий місяць, французькі війська саме займали римські укріплення, а Верховний Понтифік на пагорбі Пінчо катався у відкритій кареті разом із **кардинали, що, повсідавшись у дамських сідлах, гарцювали поруч на своїх конях**”* (Во 2020: 67).

The author of the translation uses a number of translation transformations when reproducing a passage in which Evelyn Waugh speaks ironically about the representatives of the aristocratic world, who aimlessly lived their lives in insignificant pursuits: *“Gräfin von Gluck, who spoke no word of Italian and lived in undisguised concubinage with her butler, was simpatica Mrs Garry was simpatica, who **distributed Protestant tracts, interfered with the fisher-men’s methods of killing octopuses and filled her house with stray cats**”* (Waugh 1952) – *“Графиня фон Глюк, яка жодного слова не розуміла італійською і, не ховаючись, спала зі своїм дворецьким, була simpatica. Simpatica була й міс Геррі, котра **роздавала протестантські брошурки, пхала носа в методи полювання рибалок на восьминогів і наповнила свій дім вуличними котами**”* (Во 2020: 46). The author of the translation resorts to lexical transformation, namely concretization, replacing a verb of broad semantics *“lived”* by the Ukrainian verb *“спала”*, which is justified since the reader will quickly understand how exactly the character lived. The phrase *“lived in undisguised concubinage with her butler”* in the translation is reproduced by the word combination *“спала зі своїм дворецьким”* – the translator leaves no hints about the promiscuous behavior of the woman. Lexical transformations take place here. The word *“simpatica”* remains unchanged in the translation, as this Latin term is understandable to a Ukrainian-speaking reader. In order to strengthen the irony, the translator uses a diminutive and endearing suffix in the word *“брошурки”*.

The majority of translation transformations were applied when reproducing the sentence *“He was an innocent, affable old man who had somehow preserved his good humour – much more than that, a mysterious and tranquil joy – throughout a life which to all outward observation had been overloaded with misfortune”* (Waugh 1952). The translator constructs this sentence in accordance with the stylistic norms of the Ukrainian language, taking clarifications in parentheses: *“ба більше – таємничу і врівноважену радість”*. The translation employs a metaphor that enhances the emotional tone of the text: *“Подібно до багатьох інших людей, він народився за яскравого білого дня й дожив до приходу ночі”* (Во 2020: 35).

Therefore, the quantitative analysis of the use of translation transformations in the reproduction of irony in Evelyn Waugh's novel *“Men at Arms”* in Ukrainian reveals that the

most frequent methods are grammatical substitution and addition, accounting for 16% of all translation techniques for conveying ironic meaning. The second most commonly used methods for reproducing irony in the Ukrainian translation of Evelyn Waugh's novel are lexical substitution and literal translation (12%). For clarification, rearrangement, and selection of equivalents 8% is allocated. The least frequently used methods, at 4%, are adaptation, descriptive translation, and specification.

References

- Во, Івлін. 2020. *Чоловіки у війську*: пер. з англ. Б. Стасюка. Київ: Темпора.
- Дойчик, Оксана. 2016. Лінгвокогнітивні параметри комплексної іронії в ідіостилі Дж. Барнса. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Філологія. Вип. №83. С. 66–72.
- Калита, Оксана. 2013. *Засоби іронії в малій прозі (кінець ХХ – початок ХХІ століття)*. К.: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова.
- Waugh, Evelyn. *Men at Arms*. [URL:https://gutenberg.ca/ebooks/waughe-menatarms/waughe-menatarms-00-h.html](https://gutenberg.ca/ebooks/waughe-menatarms/waughe-menatarms-00-h.html)

ЗАСОБИ ВІДТВОРЕННЯ НІМЕЦЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ. НА МАТЕРІАЛІ ВИСВІТЛЕННЯ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НІМЕЦЬКИМИ НОВИННИМИ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСАМИ

Зельман Анастасія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: політичні реалії, переклад, транслітерація, калькування, субституція, дескрипція

Постановка проблеми. Внутрішня складність і захоплює розмаїття соціально-політичних реалій у всьому світі іноді можуть бути втрачені або спотворені, якщо описати їх мовою, відмінною від їхнього походження. Проте англійська, як глобальна мова, набула досвіду передачі цих реалій через кордони. У цій статті зроблено спробу проаналізувати способи відображення суспільно-політичних реалій Німеччини та України англійською мовою, приділяючи особливу увагу матеріалам німецьких ЗМІ про російсько-українську війну.

Дану тематику досліджували такі науковці: Р. Зорівчак, Т. Жукова, О. Крутоголова, А. Мороз, Т. Щеголева, В. Іванілова, М. Сливка, А. Волошина, Т. Левітін, Г. Фінчук, Т. Тарасенко, Є. Філоретова, Н. Герцовська, О. Бурбак, І. Капустян, Ю. Торговець, І. Баланик та багато інших.

Метою роботи є дослідження засобів відтворення німецьких та українських суспільно-політичних реалій англійською мовою на матеріалі висвітлення російсько-української війни німецькими новинними інтернет-ресурсами.

Виклад основного матеріалу. Для початку варто зазначити, що російсько-українська війна, широко висвітлена німецькими ЗМІ, дає цікавий матеріал для розгляду проблем і розв'язань у перекладі та обговоренні закордонних суспільно-політичних реалій. Різноманітні видання безперервно висвітлюють цей конфлікт, подаючи широкий спектр матеріалів різного характеру – від загальних новин до репортажів та думок, занурюючи читачів у суспільно-політичну дійсність.

Вивчення особливостей сприйняття іншочультурного тексту та факторів, котрі можуть сприяти утворенню «реалії», забезпечує науковця важливою інформацією стосовно якісно важливих критеріїв функціонування та існування культурних систем,

перш за все, – організації їхніх комунікативних каналів, особливостей нормативної галузі, стандартів, котрі соціально схвалюються, що має важливе значення для усвідомлення та передбачення способів розгортання комунікативної ситуації (Фінчук 2018). Тому одним із головних напрямів лінгвістики другої половини ХХ століття стало вивчення взаємозв'язку культури і мови. Це пояснюється розширенням діалогу та взаємодії між різними національними культурами, а також тим, що на певному етапі в дослідженні мови почали переважати комунікативні методи.

Сучасна політична, а особливо суспільно-політична мова, – це доволі складна та динамічна система. Вона перебуває в постійному русі, розвивається та удосконалюється. Політична мова народжується в процесі політичної комунікації та має за мету просування певних ідей, впливу на думку громадян та вироблення суспільного консенсусу. Саме тому вона є дзеркалом політичної реальності, а та, в свою чергу, коригує мову та бере участь в її створенні та видозмінненні (Вдовичин 2015: 43). Зважаючи на емоційні та ідеологічні виклики, німецькі ЗМІ прагнуть забезпечити нейтралітет. Коли конфлікти перекладаються та висвітлюються англійською мовою, упередження та емоції сублімуються на користь того, щоб надати читачам поінформовану та неупереджену точку зору. Таким чином, виданням вдалося позбутися деяких культурних та ідеологічних упереджень, які перешкоджають обізнаності та розумінню іноземних читачів. У цьому випадку дослівні переклади, культурні парафрази та інтерпретації в основному використовуються з метою передачі не лише буквального значення, але й основних культурних концепцій і соціально-політичних тонкощів.

Перекладачі часто мають бути креативними, оскільки певні елементи можуть не мати точних еквівалентів в інших мовах чи культурах. Крім того, важливу роль у правильному відображенні суспільно-політичної дійсності відіграє також вибір лексики та синтаксична будова. Наприклад, преса неодноразово використовувала слово «*annexation*» для опису російської анексії Криму, підкреслюючи, що цей акт є незаконним з точки зору міжнародного права.

Для дослідження особливостей відтворення українських реалій німецькою мовою можна навести як приклад німецькомовне періодичне видання «*Die Zeit*» (*Die Zeit*). У даному контексті розгляну такий спосіб перекладу як транслітерація. Наприклад:

Бухмут – Bachmut

Ukraine lehnt Rückzug aus Bachmut ab, 307 verschleppte Kinder zurück (Die Zeit).–
Україна відмовилася покидати Бахмут, відбулося повернення 307 викрадених дітей.

Die Stadt vollgepackt mit Soldaten, Panzern und Armeefahrzeugen für den Einsatz im so furchtbar umkämpften Bachmut, 27 Kilometer entfernt (Die Zeit).–*Місто переповнене солдатами, танками та армійськими транспортними засобами для використання в Бахмуті, де ведеться запекла боротьба за 27 кілометрів.*

Стара Миколаївка – Stara Mykolajiwka

Gerade ist es dunkel geworden, da schlägt eine Grad-Rakete in Stara Mykolajiwka ein, landet auf einem Acker zwischen den beiden parallelen Dorfstraßen (Die Zeit).–*Тільки-но стемніло, як у Стару Миколаївку влучає ракета «Град» і падає на поле між двома паралельними сільськими вулицями.*

У наведених прикладах використано транслітерацію українських реалій німецькою мовою. Усі приклади включають в себе власні назви, зокрема назви населених пунктів.

Німецькі ЗМІ також критично використовують зображення, графіку та інші візуальні засоби для передачі соціально-політичних реалій. Фотографії зруйнованої інфраструктури, карти спірних територій і зображення переміщених осіб створюють яскраву картину, яка доповнює текстовий наратив. Використання цих візуальних репрезентацій, навіть граматично простих, в англомовному репортажі стало потужним інструментом повної репрезентації німецької та української суспільно-політичної дійсності. У даному контексті слід зазначити, що «при порівнянні моввиділяються компоненти, які співпадають та ті, які абсолютно не співпадають. Чим самобутніші мови, що зіставляються чим менше в їхній історії було культурних взаємозв'язків, тим менше у них спільного, тим більше відрізняються вони в цілому та поелементно» (Тарасенко

2016).

Крім вербальних і візуальних стратегій, часові аспекти опису конфлікту також мають вирішальне значення для його точного вираження. Російсько-українська війна не була ізольованою подією, а ґрунтувалася на історичному, політичному та соціокультурному тлі. Німецькі ЗМІ доклали свідомих зусиль у своїх англomовних репортажах, щоб не лише повідомляти про повсякденні події конфлікту, але й пов'язувати їх із ширшим контекстом.

Розглянемо відтворення німецьких реалій за допомогою такого перекладацького засобу як субституція. Наприклад:

die Bundesrepublik Deutschland – the Federal Republic of Germany.

Sixty years have passed since the birth of the Federal Republic of Germany (The Economist).

У цьому прикладі німецька суспільно-політична реалія *die Bundesrepublik Deutschland* перекладена як *the Federal Republic of Germany*. Тут простежується заміна німецького артикля *die* англійським *the*. Лексичні одиниці, які розташовані після артикля, відтворюються за допомогою субституції. Тобто за допомогою перекладацького засобу субституції відбувається заміщення української або німецької суспільно-політичної реалії при перекладі англійською мовою словом, яке функціонально подібне до оригіналу.

Також для перекладу можна використовувати дескриптивну перифразу. Наприклад:

«der Bundesspräsident – Germany's president.

Such has been the reaction across the political spectrum since Johannes Rau, Germany's president, said this week that he would not seek re-election when his term ends next June (The Economist).

У цьому прикладі використано лексичну одиницю *Germany's*, яка конкретизує значення німецької реалії. На наш погляд, використання саме такого варіанта перекладу є доцільним при передачі її суті. Тобто за допомогою перекладацького засобу дескриптивної перифрази відтворюється незначна кількість українських та німецьких реалій англійською мовою. Вважаємо, що у деяких випадках варто додавати у текст інформацію, яка пояснюватиме значення певних реалій, які можуть бути незрозумілими для англomовного реципієнта та, таким чином, відштовхувати його увагу від самого тексту.

Для порівняння розглянемо особливості відтворення українських реалій англійською мовою на матеріалі вибірки з англomовного періодичного видання «The Economist» відповідно до виокремлених тематичних груп. Для прикладу:

Гетьман – hetman

Ukraine's hetman tells his views (The Economist). – Гетьман України розповідає про свої погляди.

Володимир Зеленський – Volodymyr Zelensky

Volodymyr Zelensky's Ukraine is defined by self-organisation (The Economist). – Україну Володимира Зеленського визначає самоорганізація.

Volodymyr Zelensky, a television comedian before he was elected president in 2018, fits the same «you do what you can» picture (The Economist). – Володимир Зеленський, телевізійний комік до обрання президентом у 2018 році, відповідає тій самій картині «ви робите те, що можете».

Валерій Залужний – Valery Zaluzhnyi

Nowhere is this more visible than in the army, where Valery Zaluzhnyi, a charismatic 48-year-old, enjoys free rein as commander-in-chief (The Economist). – Нідє це так не помітно, як в армії, де Валерій Залужний, харизматичний 48-річний чоловік, насолоджується повною владою як головнокомандувач.

Наведені приклади включають в себе такі українські реалії, як *гетьман* зі значенням виборного ватажка козацького загону, *Володимир Зеленський* (президент України), *Валерій Залужний* (головнокомандувач ЗСУ). Як правило, власні назви відтворюються за допомогою транслітерації. Суспільно-політична реалія *гетьман* відтворюється за

допомогою транслітерації, адже сьогодні в англійській мові не існує такого відповідника, щоб вдало передавав її значення.

Варто зазначити і те, що калькування як один із провідних перекладацьких засобів, які використовуються у процесі перекладу мовних реалій, передбачає пристосування німецького тексту до англійського реципієнта. Вважаємо, що цей перекладацький засіб використовується у тих випадках, коли йдеться про відомі світовому суспільству поняття та явища (для прикладу, *das Dritte Reich* – *the Third Reich* – Третій Рейх).

Одним із яскравих факторів у висвітленні російсько-української війни німецькими засобами масової інформації була участь місцевих голосів. Це дозволяє більш детально описувати події, оскільки гарантує, що складні емоції, сприйняття та інтерпретації людей, які живуть у конфлікті, упаковуються та ефективно доносяться до глобальної аудиторії. Завдання тут у висвітленні соціально-політичних реалій Німеччини та України англійською мовою полягає в тому, щоб мати справу з хитросплетіннями інтриг, влади та людської боротьби, не втрачаючи їх суті.

Висновки. Таким чином, німецькі ЗМІ успішно донесли соціально-політичні реалії, пов'язані з російсько-українською війною, до англійської аудиторії, використовуючи різноманітні стратегії, засновані на контексті та цільовій аудиторії. Це підкреслює важливість ретельного, вдумливого перекладу та репортажів, щоб забезпечити точне та чуйне розуміння соціально-політичних нюансів поза культурними та мовними межами.

Література

Вдовичин Л. 2015. Сучасна політична лексика: енциклопед. словник-довідник. Львів: «Новий Світ-2000».

Тарасенко Т. В. 2016. Мовні лакуни у міжкультурній комунікації. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер.: Філологічні науки*. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpufn_2016_10_12

Фінчук Г. В. 2018. Лексико-семантичний аспект проблеми лакунарності в процесі міжкультурного спілкування. *Молодий вчений*, 9(2). URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/9/86.pdf>

Die Zeit. URL : <https://www.zeit.de/index>

The Economist. URL : <https://www.economist.com>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ СЛЕНГУ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Кашуба Даяна

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця, Україна

Ключові слова: сленг, еквівалентність, генералізація, антонімічний переклад, описовий переклад, транслітерація

Сленгізми є досить поширеним явищем як в усному мовленні, так і в письмовій комунікації. Оскільки на просторах соціальних мереж панує розмовний та неофіційний стиль, явище сленгу досить часто зустрічається у постах. Але нерідко перекласти сленгізми досить складно. Адже щоб здійснити достовірний переклад потрібно знати багато значень одного слова, різні конотації та випадки вживання виразів.

При перекладі сленгу найприроднішим є використання еквівалентних відповідників за наявності їх в мові перекладу. Якщо говорити про перекладацьку еквівалентність, то під цим поняттям слід розуміти максимально можливий лінгвістичний ступінь збереження змісту оригіналу в перекладі. Наведемо кілька прикладів перекладу сленгових одиниць за допомогою еквівалентних відповідників:

*Hey, kids! It's your old buddy Steve King telling you that if they ban a book in your school, **haul your ass** to the nearest bookstore or library ASAP and find out what they don't want you to read.*

*Привіт, діти! Це ваш старий приятель Стів Кінг каже вам, що якщо у вашій школі заборонили книгу, негайно **тягніть свій зад** до найближчої книгарні чи бібліотеки і дізнайтеся, що саме вони не хочуть, щоб ви читали.*

https://twitter.com/StephenKing/status/1615742233134653442?t=ZU_sq3dnkWIUI5VgeYZ7g&s=19,1

***Tune in** as I deliver remarks at a reception to commemorate the 60th Anniversary of the founding of the Lawyers' Committee for Civil Rights Under Law.*

***Підключайтесь** на мій виступ на прийомі з нагоди 60-ї річниці заснування Комітету юристів за громадянські права за законом.*

<https://twitter.com/POTUS/status/1696285566902424025?t=y5VHry3NAQDVwy9LZr-Low&s=19,2>

Еквівалентні відповідники відіграють надзвичайно важливу роль у процесі перекладу. Саме ці лексеми, як перекладацькі одиниці, щонайперше увиразнюються у свідомості перекладача і служать основою при виконанні перекладу, і вже спираючись на них, перекладач здійснює подальший перекладацький процес.

В деяких випадках за відсутності прямого еквіваленту можна обмежитися стилістично нейтральними варіантами, що передають лише загальне значення сленгової одиниці. Розглянемо кілька прикладів:

*Note, only views from verified handles count, as **scammers** will otherwise use bots to spam views to infinity.*

*Зверніть увагу, що враховуються лише перегляди від перевірених дескрипторів, оскільки в іншому випадку **шахраї** будуть використовувати ботів, щоб спамити перегляди до нескінченності.*

<https://twitter.com/elonmusk/status/1689840543130406912?t=gjjPDawpkqKSQZxxLyeJiQ&s=19,3>

Характерним для перекладу сленгу є також прийом генералізації. Він полягає у міжмовному перетворенні лексеми мови джерела з вужчим семантичним полем на лексему мови перекладу з ширшим семантичним полем. В лексичному плані це є заміна часткового поняття загальним, видового – родовим.

*My tweets disappear as soon as I post them. I mean, other people see them, but they are **dead** to me. Is this normal?*

*Мої твіти зникають, щойно я їх публікую. Тобто, інші люди їх бачать, але для мене вони **недоступні**. Це нормально?*

<https://twitter.com/StephenKing/status/1642234997279997952?t=aZJA0-wnFnmWQd6zUZNNBw&s=19,4>

***The backbone** of America are the people in Baltimore, Scranton, and Claymont. The people who get up every morning, go to work, and bust their necks to make a living.*

I'm building an economy that works for them.

***Основу** Америки складають жителі Балтимора, Скрентона та Клеймонта. Люди, які щоранку встають, йдуть на роботу і ламають шиї, щоб заробити на життя.*

Я буду економіку, яка працює для них.

https://twitter.com/POTUS/status/1620564794024792064?t=qhH_e-RB5ftN1V_uvJ6z0Q&s=19,5

Не рідко при перекладі сленгізмів використовується й антонімічний переклад. Це типовий приклад комплексної лексико-граматичної трансформації, у якій одночасно здійснюються модифікації лексичної та синтаксичної структур. Антонімічний переклад спирається на логічний постулат, згідно з яким заперечення будь-якого значення можна прирівняти до ствердження протилежного йому значення. На практиці антонімічний переклад, як правило, пов'язується з заміною однієї з лексем оригіналу на її міжмовний антонім. При цьому дуже часто стверджувальна конструкція у реченні вихідного тексту замінюється на заперечну в перекладі і навпаки.

It's never been a good bet to bet against America.

Завжди було безмістовним не ставити на Америку.

(https://twitter.com/POTUS/status/1623170006576922627?t=Hdt4_Mra09ElbbJMiE-vMQ&s=19, 6)

Зустрічаються й випадки перекладу сленгу за допомогою методу цілісного перетворення. Цей метод змінює внутрішню форму будь-якого відрізка мовленнєвого потоку, хоча загальний зміст залишається незмінним. При цьому ступінь змістової спільності між перекладом та оригіналом залишається невисоким і визначається метою комунікації або ідентифікацією ситуації. Розглянемо наступний приклад:

We're gonna pitch a wang-dang-doodle all night long.

--Koko Taylor

Ми будемо танцювати всю ніч.

--Коко Тейлор

(<https://twitter.com/StephenKing/status/1648692870335930376?t=hAnxUn8tv8fsvlBn3m3fkA&s=19>, 7)

При перекладі сленгових одиниць, що не мають безпосередніх відповідностей, перекладач може вдаватися до описового перекладу. Недоліком описового перекладу є його громіздкість і багатослівність, тому найбільш вдало цей спосіб перекладу застосовується в тих випадках, коли можна обійтися порівняно коротким поясненням.

*I think Mr. Musk should give my **blue check** to charity. I recommend the Prytula Foundation, which provides lifesaving services in Ukraine. It's only \$8, so perhaps Mr. Musk could add a bit more.*

*Я думаю, що пан Маск повинен віддати мій **блакитний прапорець** (**знак підтвердженого верифікованого акаунту**) на благодійність. Я рекомендую Фонд Притули, який надає послуги з порятунку життя в Україні. Це лише 8 доларів, тож, можливо, пан Маск міг би додати трохи більше.*

(<https://twitter.com/StephenKing/status/1649771678220574722?t=YMmfjy8BQM469hdY322sog&s=19>, 8)

*When I feel like REAL **doomscrolling**, I go to the Drudge Report!*

*Коли я дійсно починаю **безперестанку шукати погані новини**, я звертаюсь до сайту Drudge Report.*

(https://twitter.com/StephenKing/status/1691117099606061056?t=FsbrNo7_b9mdwkUjEL ET6w&s=19, 9)

Не часто, але все ж таки при перекладі сленгізмів застосовується опущення:

*Now that Kansas has solved the **shithouse** problem, maybe they can do something that actually matters.*

Тепер, коли Канзас вирішив проблему з вбиральнями, можливо, вони зможуть зробити щось дійсно важливе.

(<https://twitter.com/StephenKing/status/1643774562805465089?t=xLK3uphGGmA8pvTdU 8Xrsg&s=19>, 10)

Інколи при перекладі сленгу застосовується транслітерація :

*People ask me all the time if my fight against Donald Trump and **Trumpism** has cost me readers.*

And my answer is always the same.

Yes, I've lost some readers but I've kept my soul and my integrity.

*Мене постійно запитують, чи коштувала мені боротьба з Дональдом Трампом і **трампізмом** читачів.*

І моя відповідь завжди однакова.

Так, я втратив деяких читачів, але я зберіг свою душу і свою цілісність.

(<https://twitter.com/donwinslow/status/1642314647989809155?t=vGPVcZBk5gpoX42tCsM 70g&s=19>, 11)

Інколи при перекладі сленгу застосовується прийом калькулювання або дослівного перекладу

*'**Doomscrolling**' can break your brain. It can also be a force for good*

“Думскролінг” може зламати ваш мозок. Але також може стати силою для добра.
(<https://twitter.com/fastcompany/status/1271534435666665476?lang=bq>)

Отже, що найбільш поширеними способами перекладу сленгових одиниць у соціальній мережі Твіттер є: використання еквівалентних відповідників або ж стилістично нейтральних одиниць, прийом генералізації, цілісного перетворення, описового та втонімічного перекладу, опущення, калькування або транслітерації.

Література

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, June 18). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/StephenKing/status/1615742233134653442?t=ZU - sq3dnkWlU5VgeYZ7g&s=19>

Biden, Joe [@POTUS]. (2023, August 19). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/POTUS/status/1696285566902424025?t=y5VHry3NAQDVwy9LZr- Low&s=19>

Musk, Elon [@elonmusk]. (2023, August 11). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/elonmusk/status/1689840543130406912?t=gjIPDawpkqKSQZxxLyeJiQ& s=19>

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, April 1). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/StephenKing/status/1642234997279997952?t=aZJA0- wnFnmWQd6zUZNNBw&s=19>

Biden, Joe [@POTUS]. (2023, February 1). [Tweet]. Tweeter.
https://twitter.com/POTUS/status/1620564794024792064?t=qhH_e- RB5ftN1V_uvJ6z0Q&s=19

Biden, Joe [@POTUS]. (2023, February 8). [Tweet]. Tweeter.
https://twitter.com/POTUS/status/1623170006576922627?t=Hdt4_Mra09EIbbJMiE- vMQ&s=19

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, April 19). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/StephenKing/status/1648692870335930376?t=hAnxUn8tv8fsvlBn3m3fkA &s=19>

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, April 22). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/StephenKing/status/1649771678220574722?t=YMmfjy8BQM469hdY322 sog&s=19>

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, August 14). [Tweet]. Tweeter.
https://twitter.com/StephenKing/status/1691117099606061056?t=FsbrNo7_b9mdwkUjELET 6w&s=19

King, Stephen [@StephenKing]. (2023, April 6). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/StephenKing/status/1643774562805465089?t=xLK3uphGGmA8pvTdU8 Xrsg&s=19>

Winslow, Don [@donwislow]. (2023, April 2). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/donwinslow/status/1642314647989809155?t=vGPVcZBk5gpoX42tCsM7 0g&s=19>

Fast Company [@fastcompany]. (2020, June 06). [Tweet]. Tweeter.
<https://twitter.com/fastcompany/status/1271534435666665476?lang=bq>

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ: КОНКРЕТИЗАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЗАГОЛОВКІВ НОВИН

Ковальчук Яна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: конкретизація, заголовки новин, перекладацькі втрати

Дане дослідження аналізує переклад заголовків з англійської на українську мову. Англійський публіцистичний текст визначається у перекладацькому аспекті. Проводиться дослідження використання різних перекладацьких трансформацій, але зосереджуємо свою увагу на конкретизації, адже це найбільш вживана трансформація, що зустрічалася найчастіше у українських онлайн ресурсах: Українська правда, hromadske, Вукву, УНІАН та Європейська правда.

За словами Л.П. Науменко та А.Й. Гордєєвої конкретизація це лексико-семантична трансформація, що має на меті замінити слова чи вирази з МО(мови оригіналу) на МП (мову перекладу) з вужчим значенням (L.P.Naumenko, A.Y. Gordyeyeva, 2011). Під час дослідження проводилося порівняння тексту оригіналу та перекладеного щодо якості передачі інформації та їхнього наближення один до одного. Також зазначалися причини, що зумовлювали використання даної трансформації та аналізували наслідки даних рішень перекладачів.

Об'єктом дослідження було обрано заголовки новин, що мають велику інформативну цінність та мають певні вимоги до їх формування. При перекладі автору слід зберегти структуру подачі новин при цьому, залишивши текст якнайбільш достовірним та цікавим до прочитання. Слід пам'ятати, що хороший заголовок це 50% успішності опублікованого тексту (How to Write the Best Articles With Inverted Pyramid Structure, MasterClass, 2021). Розглянемо яскравий приклад використання конкретизації та проаналізуємо вживання даної трансформації:

“Top UK Diplomat Delays China Trip After Envoy’s Disappearance”- “Глава МЗС Британії відклав поїздки до Пекіна на тлі зникнення китайського колеги”. У тексті оригіналу сказано про поїздки до Китаю, натомість автор перекладу подав цю інформацію, як поїздки до Пекіна. У даному випадку автор зміщує акцент тексту на те, що події будуть відбуватися у Пекіні, столиці Китаю. Тим самим перекладач обмежує світогляд читачів і робить умовний логічний зв'язок між країною та столицею. Однак це створює втрату на змістовому рівні, адже первинна інформація була подана узагальнено з розширеним значенням, а текст перекладу містить в собі значення з вужчим спектром.

Підводячи підсумки, дане дослідження вказує, що конкретизація є широко вживаною перекладацькою трансформацією при перекладі заголовків новин. Перекладачі часто змушені вдаватися до використання вужчого значення слова для кращої передачі інформації та подати її відповідно до цільової аудиторії, враховуючи граматичні та лексичні структурні особливості української мови.

References

- Bloomberg.com: Top UK Diplomat delays China trip after Envoy’s disappearance. https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-07-21/top-uk-diplomat-delays-china-trip-after-envoy-s-disappearance?in_source=embedded-checkout-banner
- Lyudmyla P. Naumenko, Anghela Y. Gordyeyeva: Practical course of translation from English into Ukrainian, Vinnytsia Nova Knyha Publishers 2011. -138 с. Іл [Практичний курс перекладу з англійської мови на українську: Навчальний посібник - Науменко Л. П., Гордєєва А. Й. - Google книги](#)
- Writing the News: Different Formats and Their Functions [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://griml.com/6REu8>

How to Write the Best Articles With Inverted Pyramid Structure [Електронний ресурс].

Режим доступу: <https://griml.com/iYPf0>

ЗМІ: Українська правда: Глава МЗС Британії відклав поїздку до Пекіна на тлі зникнення китайського колеги. [Глава МЗС Британії відклав поїздку до Пекіна на тлі зникнення китайського колеги – ЗМІ | Українська правда \(pravda.com.ua\)](#)

THE ARTISTIC IMAGE OF THE "ENGLISH HOME" IN THE SHORT STORY "THE CRICKET ON THE HEARTH"

Kopach Viktoriia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: comparative literature, Christmas story, image of "English home", artistic image

This paper uses literary translation theory and translation techniques described in the works of Viktor Koptilov, Mariana and Zoriana Lanovyk. In our research, we use the comparative literary method (Dionyz Durisin) to study the English and Ukrainian texts (Oleksandr Mokrovolsky's translation). The selection of passages from the text connected with image of the "English home" is analyzed in the paper.

English fiction has always acted and will act as a kind of "mirror of English culture", as it reflects the traditions, attitudes, views and beliefs of the people who create the culture of their people. Some researchers of the work of Ch. Dickens claim that the homes of the English in the 19th century were extremely indicative of the psychological mood of that time.

In the short story "The Cricket on the Hearth", the author tells about an ideal English family that had to experience certain dramatic events that threatened the family's happiness (Shevchuk 2001).

Thus, while reading the story, we note that, describing the home of the main characters, the author mainly uses the lexical unit '*home*' and '*happy home*'.

The author describes the house of the other characters of the story in a radically different way (compared with the description of the house of main characters), namely: *dwelling-house*, *a little cracked nutshell*, *wooden house*, *poor place*.

Describing the typical English home of the main characters, the author often indicates the presence of various furniture and household items in it, which also give the reader a more complete picture of a typical English house, for example, *great chair*, *chimney-corner*, *little stool*, *Dutch clock*, etc (Dickens 1845).

The typical atmosphere of an English home is certainly created by the atmosphere of family happiness and family coziness in the English family, which is also quite vividly depicted in the studied literary work.

So, among the names used in the researched literary work to designate the food of a typical English family, we singled out: *ham*, *butter*, *crusty loaf*, *wedding-cake*, *Veal and Ham-Pie*, *Beer*, etc. Along with food, an important attribute of any English home is the consumption of tea. In connection with this, the symbol of the English home in the researched work should also be considered a kettle (kettle, teapot), because the author pays a lot of attention to its description in the text of the work.

In the Christmas story "The Cricket on the Hearth" by Ch. Dickens, the symbol of the English home is also the Cricket. We can assume that he is considered to be a member of the family and a symbol of their happiness (Pryimachuk 2012).

Thus, the artistic image of the "English home" in the short story by Ch. Dickens "The Cricket on the Hearth" is quite diverse, because it contains a number of symbols that define the culture of food and tea, descriptions of the homes of the main characters, as well as interior items (furniture) and household things in these houses. The descriptions of home

comfort, which are created in the story by the images of the Cricket, hearth and the warmth of the fireplace, are especially notable for Ch. Dickens. Descriptions of English hospitality, humor, and family harmony can also be considered important images of the "English home".

References

- Prymachuk, O. 2012. Mythopoetics of Christmas stories (Charles Dickens and Ukrainian literature). Scientific notes of the Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk. Ser. Literary studies, 34, 298–309.
- Shevchuk, N. V. 2001. "Christmas stories" by Ch. Dickens in chronotopic-typological connections: autoref. thesis for obtaining sciences. candidate degree philol. sciences: specialist 10.01.04 "Literature of foreign countries", 20.
- Dickens, Ch. The Cricket on the Hearth. URL: https://www.pagebypagebooks.com/Charles_Dickens/The_Cricket_on_the_Hearth/I_Chirp_the_First_p1.html

RENDERING OF FIGURATIVE COHESION IN TRANSLATIONS OF UKRAINIAN POSTMODERNIST TEXTS

Mazur Olha

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: figurative cohesion, metaphor, translation, postmodernist text

Cohesion is one of the obligatory categories of a text that ensures the connection between its elements. With its help, the text is perceived as a single unit, which helps the translator to interpret and translate it (Yemets 2009: 75). The most extensive classification of cohesion means was proposed by O. O. Selivanova; she distinguishes grammatical cohesion, semantic, onomasiological, figurative, connotative, structural or compositional, referential, topical, and pragmatical ones (Selivanova 2008: 502-503). Each sentence in the text is a key to the gradual presentation of the content. Therefore, it can be argued that the cohesion of a text is ensured by the saturation of some sentences with others (Stanislav 2012: 160). Figurative cohesion in a text is most often reflected in the form of extended metaphors, the peculiarity of which is that the carrier of the metaphorical image is a group of thematically related units (Stretovykh 2017: 237). An example for analyzing the reproduction of figurative cohesion is the original text of Yuriy Vynnychuk's *Tango of Death* and its translation by Michael Naydan and Olga Tytarenko.

Despite its power over Lucilius, the book did not show any aggressive intentions and did not harm anything for a long time. Reading it, Lucilius always felt like the Word was saturated with certain mysterious meanings, but reluctantly subjected itself to the explanation of these meanings. The Word itself seemingly enjoyed being in this state of polysemy and mystery. Perhaps the Word was afraid that when it would be understood completely, it would immediately die, become a set of sounds, already unfit for daily reading and meditation (Vynnychuk 2019: 154).

With the help of an extended metaphor conveyed in a few sentences, the author creates an image of the "word" that takes on the characteristics of a human being. This image can be traced in the following paragraphs that ensure the cohesion of the text. Not only the image of "word" is personalized, but also the "book". Extended metaphors establish the associative cohesion of the text, ensure a consistent unfolding of the content, and show the cause-and-effect relationships between sentences. Also, an extended metaphor can turn into a macro image, which ensures the cohesion of the text (Kravets 2008: 410). With the help of the macro image "Word," it is shown the strong influence of the book on the character that connects the

person's feelings with his subsequent actions.

The translator preserves the author's trope in the text to convey its cohesion. When working with the source text, the translator pays attention not only to the semantic characteristics of the text but also to the figurative content in order to preserve the cohesion and integrity of the author's work. Changing tropes (i.e. extended metaphors) in the translation may result in the loss of the figurative content of the text, and thus the translation will be incomplete and will not be able to convey the author's vision of the picture.

Figurative cohesion is based on the sensory mechanisms of perceiving one object in terms of another and serves to create images (Selivanova 2008: 502-503). Thus, an extended metaphor gives characteristics to an object. Therefore, in order to adequately convey the author's picture of the world the translator preserves this cohesion of the text.

References

- Kravets, L. V. 2008. Tekstotvirnyy potentsial metafory [The text-forming potential of metaphor]. *Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University] 4. 409-414. (In Ukrainian)
- Selivanova, O. O. 2008. *Suchasna linhvistyka: napryamy ta problem* [Modern Linguistics: Directions and Problems]. Poltava: Dovkillya-K. (In Ukrainian)
- Stanislav, O. V. 2012. Do pytannya zv'yaznosti tekstu: teoretychnyy aspekt (na materialy frantsuz'koyi movy) [On the issue of text cohesion: theoretical aspect (based on the French language)]. *Mova i kul'tura* [Language and Culture] 15 (6). 159-164. (In Ukrainian)
- Stretovych, T. P. 2017. Klasyfikatsiynе rozmayittya vydiv metafor [Classification diversity of metaphor types]. *Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova* [Scientific Journal of the National Pedagogical Dragomanov University] 16. 232-239. (In Ukrainian)
- Vynnychuk, Y. 2019. *Tango of death* (trans. by M. Naydan, O. Tytarenko). New York: Spuytan Duyvil.
- Yemets, O. V. 2009. Koheziya v poetychnomu tvori v aspekti interpretatsiyi ta perekladu [Cohesion in a poetic work in the aspect of interpretation and translation]. *Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka* [Bulletin of Zhytomyr Ivan Franko State University] 45. 75-78. (In Ukrainian)

ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ РОМАНІ С. АНДРУХОВИЧ «ФЕЛІКС АВСТРІЯ»

Мартишин Роксолана

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: реалія, переклад, перекладацькі трансформації

Розвиток перекладацької діяльності тісно пов'язаний із розвитком культур. Переклад виступає основним каналом трансляції культурних цінностей. У 19 ст. домінантою перекладу став принцип збереження національної своєрідності тексту оригіналу, що зумовило «відчуження» читача перекладу до іншої країни й епохи, у яких створювався оригінальний текст. У німецькій традиції перекладу домінантним стає принцип занурення читача перекладних текстів до чужої культури й мови (Й. Гете, Ф. Шлейєрмахер, Г. Гельдерлін, В. Бєп'ямін) (Селіванова 2008: 671).

Деякі слова характеризуються особливою цінністю з точки зору своєї культурної значущості під час перекладу і їх називають культурно-специфічними. Тому теорія

перекладу досліджує прагматичні аспекти не просто мовної комунікації, а міжмовної комунікації. В міжмовному комунікативному акті, окрім одержувача та відправника, провідну роль відіграє перекладач. Його основна мета – створення на мові перекладу тексту, котрий призначений для повноправної заміни вихідного тексту, зокрема і в прагматичному плані. Слова, словосполучення, які не мають відповідників у словнику іншої мови, утворюють безеквівалентну лексику, реалії (Корунець 2008: 217). Частина унікальної мовної «картини світу», котра висвітлює особливості культури, ставить перед перекладачем завдання забезпечити належне розуміння тексту перекладу його реципієнтами та зберегти в перекладі культурно чужі компоненти чи замінити їх функціонально аналогічними поняттями у своїй культурі. Кожен текст, виконаний на теренах власної культури, при перекладі опиняється на перехресті двох мов, літератур і культур (Ткачівська 2021: 154).

Особливості перекладу українських мовних реалій німецькою мовою розглядаємо на прикладі роману Софії Андрухович «Фелікс Австрія» та його перекладу «Der Papierjunge». В межах укладеної вибірки речень, які містять українські мовні реалії, можемо виділити наступні тематичні групи:

1) назви осіб, посад, звання, брендів:

... *костюмований раут, який організував місцевий «Сокіл»*... - ... *das Kostümfest des örtlichen «Sokol»-Turnvereins*...

2) назви вулиць, площ, територій:

Це триває вже досить довго: в Мукулинцях, де щойно після пожежі відновили храм, розчинились у повітрі дві золоті патени. – *Es geht schon recht lange so: In Mykulynzy, wo vor Kurzem das Gotteshaus nach einem Brand wieder aufgebaut wurde, haben sich zwei goldene Paternen in Luft aufgelöst*...

3) назви архітектурних споруд та організацій:

Петро каже: дійшла новина, що з костелу Святої Анни в Озерянах зник старовинний остенсорій. – *Petro sagt: Die Nachricht gehe um, dass aus der polnischen Kirche zur Heiligen Anna in Jeziezany eine antike Monstranz verschwunden sei.* Використано не лише назву костелу Святої Анни, а і додано «польської».

4) назви страв, їжі:

У цій пожежі, 28 вересня 1868 року, коли у Лотрінгера в саду смажили мармуляду. – *Bei diesem Brand, am 28. September 1868, als bei den Lotringers im Garten Marmelade gekocht wurde*.... Реалія „Marmelade“ гарно підкреслена українським перекладом, і набуває кращого забарвлення, а ніж звичайний її переклад - «варення».

5) назви об'єднань осіб та організацій:

В Музичному товаристві ім. Монюшка, у казино — академічна вечірка... – *In der Moniuszko-Musikgesellschaft, die Akademikerfeier im Kasino*.... Переклад здійснено досить точно та дослівно, але краще було б уточнити та конкретизувати назву цієї організації як «театр музичного товариства імені С.Монюшка». На просторах інтернету можна дізнатись, що його називають як «Станіславський храм мистецтва». Такий переклад надав би романтизму назві цієї організації.

6) назви річок та природних об'єктів:

Чим я не Маленький Дунай. – *Wodurch unterschied ich mich von dieser Kleinen Donau.* – дослівний переклад природного об'єкту.

Слід наголосити, що в романі С. Андрухович «Фелікс Австрія» досить яскраво висвітлено риси історичної та національної своєрідності українського народу, які перекладачка Марія Вайссенбек відтворила за допомогою лексичних перекладацьких трансформацій, а саме: конкретизації (*Будинок, який їм виділила єпархія, розташований у досить гарному місці, на Замковії, неподалік Гетьманських валів, і зовсім близько від Дому кару.* – *Das Haus, das die Eparchie Vater Josyf und seiner Frau zugeteilt hat, ist recht schön gelegen, in der Schlossgasse, unweit der Hetman-Wälle und ganz in der Nähe des Gefängnisses*) – більш загальне слово передано більш конкретним; генералізації (*Я пектиму пляцки з малиною, афинами, суніцями, готуватиму м'ясо і рибу, буду начинювати яйця, бульбу, гриби, помідори.* – *Ich werde Kuchen mit Himbeeren,*

Heidelbeeren und Erdbeeren backen, werde Fleisch und Fisch zubereiten, werde Eier, Kartoffeln, Pilze und Tomaten füllen. – реалію «пляцок» перекладено більш ширшим за значенням словом; додавання (*Пмусі заповнили всі наші великодні кошики, тільки кошиків не вистачило.* – *Die Brandteigkräpfen füllten alle unsere Osterkörbe, doch wir hatten nicht genug Körbe*) – *die Brandteig*”- заварне тісто, що розігрівається в два етапи і використовується для багатьох солодких і солоних виробів, *die Kräpfen* - “пончики”, південнонімецьке, австрійське кругле тісто, яке смажать у гарячому жирі та часто наповнюють варенням (перекладач вдало пояснила, про що іде мова); вилучення (*І годинник «тисот» із тонким ланцюжком, що обвився навколо корпусу, та брелоком у вигляді пташиної клітки.* – *Und die Tissot an ihrer dünnen Kette, die sich um die Uhr gelegt hat, mit der Schließe in Form eines Vogelkäfigs.*); перестановки слова (*Вулиця Липова – не така – Die Lindengasse ist anders*); калькування (*Щось ще змінилося в силуетах станіславівських пань – Und noch etwas hat sich an den Silhouetten der Stanislauer Damen verändert*).

За словами самої перекладачки Марії Вайссенбек «коли перекладаєш текст, мусиш його набагато точніше розуміти, ніж коли його просто читаєш. Тому я багато переписувалась із Софією, уточнювала реалії або історичні факти...» (Storinka 2016).

Отже, у процесі перекладу галицьких мовних реалій перекладач використовує різні лексичні перекладацькі трансформації, щоб максимально зберегти наш національний та історичний колорит.

Література

Андрухович, С. Фелікс Австрія. Львів: Видавництво Старого Лева, 2019.

Корунець, І. В. Вступ до перекладознавства: підручник. Вінниця: Нова книга, 2008.

Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава: Довкілля-К, 2008.

Ткачівська, М. Р. Культурно-емотивні закономірності відтворення лексики обмеженого вжитку в українсько-німецькому художньому перекладі: дис. ... докт. філол. наук: 10.02.16. Харків, 2021.

«Фелікс Австрія» німецькою: інтерв'ю з перекладачкою URL: <https://storinka.at/blogy/dumka/feliks-avstriya-nimetskoyu-interv-yu-z-perekladachkoyu/>

Sofija Andruchowytsh: Der Papierjunge / Фелікс Австрія. Roman. Aus dem Ukrainischen. von Maria Weissenböck. Salzburg: Residenz, 2016.

TRANSLATION OF SATIRE IN NEIL GAIMAN AND TERRY PRATCHETT'S NOVEL “GOOD OMENS”

Melinyshyn Olha

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: translation, satire, semantic development, cultural adaptation, transformation methods.

English-language satirical works are inherently tailored to a different cultural context, thus presenting a formidable challenge for translators. The translator's mission is to ensure that satire retains its pointed, revelatory, and above all, humorous essence for Ukrainian-speaking readers, just as it does for their English-speaking counterparts. The research is based on the original texts of Neil Gaiman and Terry Pratchett's “*Good Omens*” and its translation into Ukrainian by B. Tereshchenko and O. Petik. Using the method of continuous sampling, 34 examples of satire in the original text were selected and analyzed.

Satire, as a literary genre, involves the condemnation and mockery of human vices, governmental abuses, and societal absurdities. A formal definition of satire characterizes it as

the use of humor, irony, exaggeration, or ridicule to expose and critique the foolishness or vices of individuals (Worcester 2014). In this research, we adhere to the classification of translation methods for rendering satire as delineated by D. Delabastista (Delabastista 2004).

Satire is a complex matter and it is almost impossible to convey it through literal translation. Translators need to logically continue the thought created by the authors using semantic development: *"The little alien walked past the car. 'CO2 level up 0.5 percent', it barked, giving him a significant gaze. "You do know you could find yourself charged with being a dominant species while under the influence of impulse driven consumerism, don't you?"* (Pratchett, Gaiman, 1990: 111) – *"Приземкуватий прибулець пройшов повз машину. – 'Рівень CO₂ на піввідсотка вищий за норму', - проскреготав він. – Ви розумієте, що вас можуть оштрафувати за керування планетою в стані споживацького сп'яніння?"* (Пратчетт, Гейман 2018: 268). Semantic development in this translation (*impulse driven consumerism* – *в стані споживацького сп'яніння*) focuses on conveying the intended meaning, tone, and cultural relevance while making necessary adjustments to align with the target language and culture.

In the example below, satire manifests itself in a humorous way to emphasize the absurdity of the situation and express criticism. In the last phrase, the authors point out the need to become "more ambitious", which is a sarcastic commentary on the reality that more intelligent and systematic solutions are needed to solve global problems. The satire in this statement ridicules the ineffectiveness and senselessness of some approaches to global problems: *"With five billion people in the world you couldn't pick the buggers off one by one any more; you had to spread your effort"* (Pratchett, Gaiman 1990: 8). – *"На Землі п'ять мільярдів людей і вже не вдасться потрошку відщипувати по одній душі; треба ставати амбітнішими"* (Пратчетт, Гейман 2018: 28). The analysis shows that the translators resort to compensation by replacing the derogatory lexeme "buggers" with a metaphorical expression "відщипувати по одній душі".

Using satirical depictions in the context below, the authors challenge the idea of a rational, understandable God and playfully poke fun at the nature of divine intervention. They use humor and exaggeration to emphasize the limitations of human understanding when it comes to comprehending the workings of the universe, subtly criticizing the religious notion of a higher power from an unconventional and amusing perspective: *"God does not play dice with the universe; He plays an ineffable game of His own devising, which might be compared, from the perspective of any of the other players, [i.e., everybody.] to being involved in an obscure and complex version of poker in a pitch-dark room, with blank cards, for infinite stakes, with a Dealer who won't tell you the rules, and who smiles all the time"* (Pratchett, Gaiman 1990: 5). – *"Бог не грає в кості зі всесвітом; Він грає у власну гру, яку не можна назвати. Її лише можна порівняти (з точки зору інших гравців*) із дуже складним та заплутаним різновидом покеру, що його грають пустими картами в непроглядній п'їтмі, з нескінченно великими ставками й Круп'є, що відмовляється пояснювати правила, а тільки знай посміхається про себе"* (Пратчетт, Гейман 2018: 22). The satirical context involves an allusion to Einstein's famous statement ("God does not play dice with the universe"), which denied the concepts of quantum mechanics. The translators reproduce the satire with the help of a full translation technique.

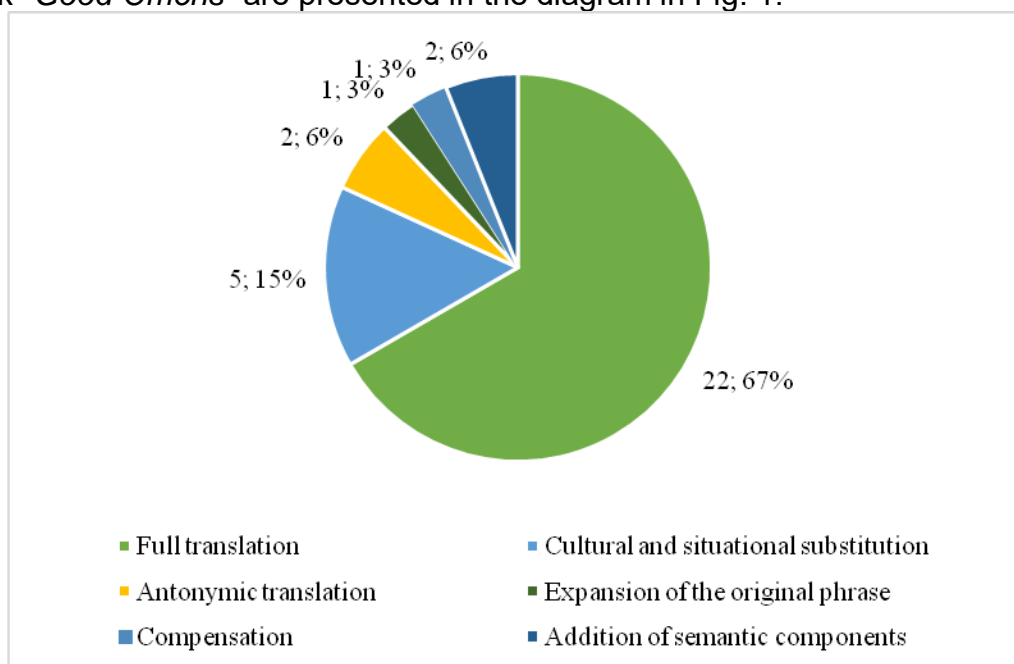
The satire in the following example is based on a scathing mockery of human limitations, which manifests itself in blind faith in superstition and prejudice: *"A typical National World Weekly would tell the world how Jesus' face was seen on a Big Mac bun bought by someone from Des Moines, with an artist's impression of the bun; how Elvis Presley was recently sighted working in a Burger Lord in Des Moines; how listening to Elvis records cured a Des Moines housewife's cancer; how the spate of werewolves infesting the Midwest are the offspring of noble pioneer women raped by Bigfoot; and that Elvis was taken by Space Aliens in 1976 because he was too good for this world. [Remarkably, one of these stories is indeed true.]"* (Pratchett, Gaiman 1990: 66) – *"Зазвичай у цій газеті з'являлися статті про те, як хтось у Айові придбав біг мак із ликом Ісуса; як знову ж таки в Айові хтось помітив Елвіса, що працював там у закладі швидкого*

харчування; як (здогадайтеся де) звичайна домогосподарка вилікувалася від раку, просто слухаючи щодня платівки Елвіса; що навала перевертнів, яка тероризує весь середній захід це нащадки благородної жінки-першопроходиці, яку колись був звалтував бігфут ще Елвіса в 1976 році викрали інопланетяни бо він виявився занадто прекрасним для цього світу що цікаво одна з цих історій дійсно правдива” (Пратчетт, Гейман 2018: 135).

The satirical context is preserved through full translation and several translation transformations. However, translators adapt the text for better understanding by the recipient, namely, they remove unknown or little-known realities (*National World Weekly – Національний всесвітній тижневик, Des Moines – Де-Мойн (city in Iowa), Burger Lord – Бургер Лорд*).

The satirical statement below ridicules the arrogance of the British. The satire is based on a reference to John Gant's monologue from Shakespeare's *Richard II*: “Two of these were wrong; **Heaven is not in England, whatever certain poets may have thought, and angels are sexless unless they really want to make an effort. But he was intelligent**” (Pratchett, Gaiman 1990: 89). – “Два з цих здогадів хибні: **Небеса знаходяться не в Англії, щоб там не стверджували поети, а янголи не мають статевих ознак (хіба що вирішують докласти певних зусиль). А от голова у нього і справді була на місці** (Пратчетт, Гейман 2018: 181). Translators use antonymic translation to preserve the satirical pragmatic effect.

The results of the analysis of the ways of translating the means of expressing satire in the work “*Good Omens*” are presented in the diagram in Fig. 1.

Fig. 1 Methods of translating satire expressions

The chart shows that translators most often resort to full translation of satirical statements (67%). Cultural and situational substitution accounts for 15%. Other methods used are antonymic translation (6%), expansion of the original phrase (3%), addition of semantic components (3%), and compensation (3%). The most frequent way of reproducing satire is a full translation of the utterance.

References

- Пратчетт, Т., Гейман, Н. 2018. *Добрі передвісники* / Переклад Олесь Петік, Бурштина Терещенко. КМ-БУКС.
- Delabastita D. 2004. Wordplay as a translation problem: a linguistic perspective. *Übersetzung, translation, traduction*. Berlin: Mouton de Gruyter. 600-606.
- Pratchett, T., Gaiman, N. 1990. *Good Omens*. William Morrow Paperbacks.
- Worcester, D. 2014. *The Art of satire*. Harvard University Press.

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОМОВ БОРИСА ДЖОНСОНА ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У ПЕРЕКЛАДІ

Михайлюк Вікторія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-
Франківськ, Україна

Ключові слова: промова, політичний дискурс, лінгвістичні особливості, стилістичні особливості, риторика

Політичний дискурс є важливим аспектом суспільно-політичного життя країни, оскільки відображає не тільки політичну ситуацію в країні, але й культурні та національні цінності, які формують її ідентичність.

«Політична промова – це заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, з накресленими планами, перспективою політичних змін» (Мацько 1999).

Лінгвостилістика політичної промови допомагає зрозуміти тонкощі мовлення політичних лідерів та їхнє ставлення до окреслених питань. Промови Бориса Джонсона, як прем'єр-міністра Великої Британії, відображають його характер, особистість та погляди на актуальні питання. Одним з основних стилістичних прийомів, що використовуються в політичних дебатах і промовах, є риторичні прийоми, які допомагають привернути увагу слухачів і переконати їх у правильності своїх аргументів. Також у політичних промовах використовуються різні стилістичні особливості, зокрема метафори, порівняння, алегорії та риторичні запитання.

Характерною особливістю промов Бориса Джонсона є широке використання метафоричної образності, щоб зробити свою промову більш зрозумілою та привабливою для слухачів. У словнику літературознавчих термінів метафора означає як *«один із основних тропів поетичного мовлення. У метафоричному аспекті певні слова та словосполучення розкривають сутність одних явищ та предметів через інші за схожістю чи контрастністю»* (Словник літературознавчих термінів). Прикладом метафор може слугувати:

"My blood starts to boil and steam comes out of my ears and I think I'm going to melt down." (Street 2022) – ця метафора використовується для вираження глибокого роздратування та розчарування. Автор використовує таке визначення, щоб підкреслити свої емоції.

"Tell that to British businesses and industries that are desperately short of affordable and reliable electricity." (Street 2022) – у цьому прикладі політик просить аудиторію уявити компанії та галузі, які вимагають покращень в енергетичному секторі, використовуючи слово «розкажіть», щоб підкреслити терміновість.

"So it will help to fix the energy needs not just of this generation but of the next." (Street 2022) – в цьому випадку метафора "fix the energy needs" використовується для вираження важливості рішення щодо енергетики для майбутніх поколінь.

Таким чином, усі засоби використовуються для того, щоб підкреслити важливість думки або ідеї, надати їй емоційного забарвлення і зробити її такою, що запам'ятовується слухачам. Аналіз виступів політика дозволяє зрозуміти, що він досить вправний оратор, який вміє використовувати різноманітні стилістичні та лінгвістичні прийоми, щоб переконати аудиторію та висловити свої ідеї. Також для перекладача важливе розуміння лінгвостилістичних особливостей мовлення для забезпечення точності та ефективності перекладу промов Бориса Джонсона.

Література

- Мацько, Любов. Лінгвістична риторика. Наука і сучасність: Зб. наук. Праць. Ч.4. Київ: Логос, 1999. С. 3-16.
- OnlyArt. (2013, September 27). *Метафора* • OnlyArt. Вірші. Українська Поезія <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/metafora>
- Street, P. M. O. 1. D. (2022, September 1). PM speech at Sizewell: 1 September 2022. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/speeches/pm-speech-at-sizewell-1-september-2022>

TRANSLATION OF PROPER NAMES IN DAN BROWN'S NOVELS

Oliinyk Bohdana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Key words: proper names, onomastics, onyms, translation techniques

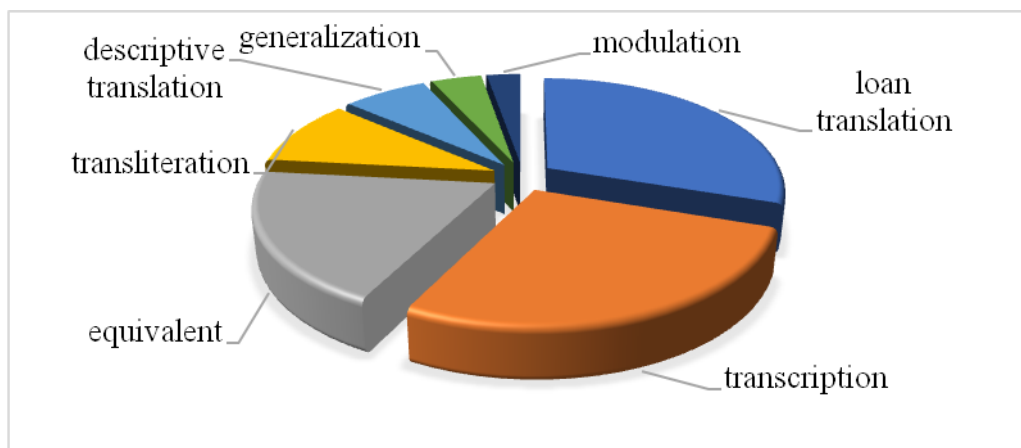
Proper names have been the object of various kinds of reflections, observations, and research for more than one millennium. Proper names when examined in detail can be presented as a kind of "database", the fields of which contain information about who or what can be called this name, when, why, where and by what people, we also learn about the traditions of using this name, about famous people and objects (Gudmanian 2000: 74). That is why proper names are in the centre of attention of various fields such as history, linguistics, linguistic culture, sociology, ethnology, ethno-linguistics and other sciences. (Skolozdra: 355-356).

Proper names are the subject of a special linguistic science – onomastics. Proper names act not only as an object of research in the general theory of language, but also as an object of translation studies, since they are characteristic of many texts. The textbooks and special literature on translation studies contain the rules for transferring proper names during translation. However, the onyme presents a certain problem for the translator, especially if there is no fixed pattern of transferring a proper name into the target language.

Transliteration, transcription, tracing, correspondence, semantic explication, generalization, and modulation become important tools for conveying the meaning, style, and context of Dan Brown's works. Adequate translation of proper names is important not only for preserving semantic accuracy, but also for conveying cultural specificity, identity of characters and nuances of a literary work. The results of the study showed that the choice of reproduction method depends on the context and tasks of translation, as well as on the goals of communication and the impression that the author wants to create in the language of the recipient.

Having analyzed the research material, i.e. proper names in Dan Brown's novels translated into Ukrainian, it is possible to draw an important conclusion about the choice and usage frequency of certain translation techniques.

The analysis of 73 units makes it possible to single out the following translation techniques in translating the proper names selected from Dan Brown's novels: tracing - 23, transcription – 21, corresponding – 14, transliteration – 7, descriptive translation – 4, generalization – 3, modulation – 2.

Fig. 1 Proper names translation techniques under study

Thus, the distribution of the techniques used in translating the onyms selected from Dan Brown's novels reflects the difficulty of choosing an approach according to the context, cultural specificity, and linguistic features. This distribution indicates the necessity of the translator's flexible and responsible approach to each specific case, ensuring the quality and adequacy of the translation.

Based on the research material, it can be concluded that the transfer of onyms during translation in practice is most often not regulated by any rules (with the exception of documents implying the use of standards) and the choice of translation technique depends, first of all, on the decision of the translator. This leads to the application of different transliteration systems, an intuitive selection of graphic or sound correspondences, especially when the speaker themselves tries to convey their name in another language. All this leads to the formation of a huge number of variants of the same name and lack of uniformity.

References

- Gudmanian, Artur. 2000. Translation of onyms (in English): *Materials of scientific conference Linguistics and verbal communication in the 21st century – trends and perspectives*, Ukraine, Kyiv, 74-75.
- Skolozdra, Olesya. 2010. Literary and artistic onomastics as a subject of research in higher education (in Ukrainian). *Bulletin of Lviv University. Philological series*, issue 46, part 2. 355-360.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ БАГАТОЗНАЧНИХ СЛІВ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЖОАН РОУЛІНГ «ФАНТАСТИЧНІ ЗВІРІ ТА ДЕ ЇХ ШУКАТИ»)

Петрук Таїсія

Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського,
Вінниця, Україна

Ключові слова: полісемія, еквівалент, контекст, емоційне забарвлення, синонімічність

У англійській мові словам властива полісемія – здатність мати більше, ніж одне значення. Така особливість робить процес перекладу складнішим, адже, в залежності від контексту, задуму автора, жанру твору та інших характеристик, змінюється суть слова (Сергєєва 2019: 75).

У романі Джоан Роулінг «Фантастичні звірі та де їх шукати» лексичні одиниці мають тісний зв'язок з жанром твору – фантастика, тому при підборі відповідника перевага віддається емоційно забарвленим одиницям:

Each wizarding governing body will be responsible for the concealment, care and control

of all magical beasts, beings and spirits dwelling within its territory's borders (Rowling 2001: 17).

Кожна чаклунська організація несе відповідальність за секретність, догляд і контроль за всіма магічними звірами, істотами та духами, що перебувають у межах контрольованих ними територій (Морозов 2018 :12).

У вищенаведеному прикладі лексичні одиниці *beasts, beings, spirits* перекладено як *звірі, істоти, духи*, адже мова йдеться про види магічних створінь. Ще одним багатозначним словом у прикладі є *body*, яке має чимало значень: *тіло, особа, орган* тощо (Cambridge 2023). У перекладі використано слово *організація*, так як у тексті не конкретизується вид такої організації, тому цей варіант містить узагальнюючий характер, щоб не спотворити змісту речення.

У даному прикладі авторка створила форму прикметника та надала йому нового значення:

In extreme cases, such as that of the Quintaped, whole areas have been made unplotable (Rowling 2001: 19).

У деяких екстремальних ситуаціях, як от, скажімо, у випадку з квінтолапом, довелося знекартлювати цілі території (Морозов 2018: 14).

У цьому реченні перекладачу потрібно було вжити прийом смислового розвитку для передачі прикметника *unplotable*, тому що він був уперше використаний Джоан Роулінг саме для твору і його значення було відсутнє у тлумачних словниках. Таким чином, перекладач підібрав український варіант *знекартлювати*.

Troll representatives were questioned in the absence of goblins and judged not to understand anything that was being said to them; they were therefore classified as 'beasts' despite their two-legged gait ... (Rowling 2001: 14).

Представників тролів було опитано за відсутності гоблінів і визнано, що вони не зрозуміли жодного слова, відповідно, не зважаючи на їхню двоногість ... (Морозов 2018: 9).

Gait означає *хода, швидкість, алюр* (Cambridge 2023). У цьому контексті можна також вжити варіант: *незважаючи на те, що вони ходять на двох ногах*, проте під час перекладу цей вислів було урізано до *двоногість*.

Отже, переклад багатозначних слів – це складний процес, який вимагає від перекладача уміння правильно підбирати український еквівалент англійської лексичної одиниці, спираючись на такі особливості: жанр, контекст речення і тексту загалом, авторський стиль та задум тощо. Від правильного вибору перекладачем значення слова залежить точність передачі написаного та сприйняття читачами твору. Для цього необхідно користуватися актуальними та достовірними словниками, вміти оцінити відповідність наявних у словнику значень темі та змісту речення. У випадках, коли задовільного значення не знайдено, перекладач може вдаватися до застосування перекладацьких трансформацій (смиловий розвиток, опущення, додавання, описовий переклад і т.д.). Також потрібно звертати увагу на таку особливість української мови як синонімічність, яка дозволяє обрати еквівалент, який не тільки передаватиме точне значення лексичної одиниці, а й підходить для відображення стилю мовлення автора та відтворення емоційного забарвлення оригінальної одиниці.

Література

Роулінг, Джон К. 2018. *Фантастичні звірі та де їх шукати* / пер. з англ. В. Морозов. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА

Сергеєва, О. 2019. Полісемія англійських лексичних одиниць як проблема перекладу. *АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА*. № 17. С. 75-77.

Cambridge dictionary. Available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/affair> (accessed on 18 April 2022).

Rowling, Joanne K. 2001. *Fantastic beasts and where to find them*. Bloomsbury

КУЛІНАРНІ РЕАЛІЇ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

Пилип'юк Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: реалія, переклад, спосіб перекладу

Переклад реалій – це переклад національної, культурної та історичної ідентичності. Кухня - предмет національної гордості: завжди доречними будуть будь-які компліменти з приводу якості їжі та напоїв. При згадці тієї чи іншої держави у багатьох виникають кулінарні асоціації: Японія – це звичайно суші, а Італія – піца. Німеччина ж прославилася на весь світ своєю любов'ю до різноманітних ковбасок. Кулінарний феномен з багатою історією, можемо стверджувати так і про німецьку національну кухню, сучасні кулінарні традиції чи бренди якої склалися вже після закінчення Другої світової війни.

Німецька кухня – цікава, барвиста, різноманітна і сучасна. Кулінарна реалія – це маркер, який конотативно об'єднує людей за національною ознакою. Для «своїх», вона загальновідома і зрозуміла, для «чужих» – це відтворення оригіналу засобами іншої мови із збереженням єдності змісту і форми. Навіть для досвідченого перекладача будь-яка реалія стає каменем спотикання.

«Реалія» – термін латинського походження від іменника жіночого роду *res, rei* «річ; предмет, факт, подія». Р. Зорівчак наголошує, що поняття *realia* походить від форми множини жіночого роду пізньолатинського прикметника *realis*, який з часом перетворився на іменник однини (Зорівчак 1989: 46).

Реалії – це моно- і полілексемні одиниці, основне лексичне значення яких вміщає (в плані бінарного зіставлення) традиційно закріплений за ними комплекс етнокультурної інформації, чужої для об'єктивної дійсності мови-сприймача» (Зорівчак 1989: 58).

Передача позамовної дійсності словами-реаліями є однією з найскладніших проблем у теорії та практиці перекладу, де значною мірою переплітається ціла низка різнопланових елементів, таких як перекладацький аспект країнознавства, міжкультурна комунікація, культура перекладача тощо. Саме необхідність відображення не лише предметного значення (семантики) реалії, а її колориту (конотації) – її національного й історичного забарвлення становить основну складність для перекладача. Успішне розв'язання проблеми передачі та відтворення національної самобутності в перекладі лежить не на поверхні, а на глибині, не стільки в скрупульозному відтворенні предметного світу, скільки в проникненні до потаємної специфіки світобачення, в підсвідомі глибини національного психотипу (Мороз 1999: 8).

Лексика їжі та її характеристики або стани, пов'язані із приготуванням та споживанням формують особливе лінгвістичне середовище. Кулінарні реалії органічно вплетені в систему німецької мови із притаманними їм лексичними, семантичними та структурними особливостями, проте вони розвиваються і функціонують за загальними принципами національної мови. Німецька кулінарна лексика вирізняється чисельними прикладами полісемії та поліномінації, що пояснюється її широким входженням в систему загальноновживаної мови, а також тенденцією до основокладання, що притаманне німецькій мові загалом, а з іншого боку – кулінарна лексика характеризується деталізацією і часто складне слово – це скомпресований міні-рецепт, наприклад: *Geflügeleinmachsuppe* – суп (назва страви) з птиці (інгредієнт), належить до густих супів, оскільки приправлений базовою підливою для загущення соусів, супів (спосіб приготування). Властивою для кулінарної лексики є також розвинена синонімічність, яка часто проявляється у такому її варіанті як територіальна дублетність, оскільки кулінарні реалії є здебільшого явищами універсальними, притаманними практично кожному локальному діалекту, але функціонують у різному фонетичному та графічному оформленні, наприклад, *деруни* – *Kartoffelknödel (süddeutsch)*,

Kartoffelküchlein (schweizerisch), Reibekuchen (rheinisch), Reiberdatschi (bayerisch), Plinse (ostmitteldeutsch), Reibeplätzchen (westfällisch). Німецькі кулінарні реалії мають свою ієрархічну структуру, вони поділяються на лексико-тематичні групи, які розпадаються на макро- та мікрогрупи, демонструючи тенденцію досліджуваної лексичної єдності до структурної організації.

Переклад реалій – це справа не тільки перекладацької техніки, а й перекладацького мистецтва. Залежно від переваги того чи іншого виду інформації, в кожному конкретному випадку (денотативної, конотативної, зокрема національно-культурної, локальної), від композиційної заданості реалії в ситуативному контексті, перекладачі по-різному відтворюють її семантико-стилістичні функції (Зорівчак 1989: 84).

Переклад кулінарних рецептів чи меню – це не легке завданням, адже меню не просто звичайний перелік страв, а кулінарна книга – збірник рецептів, що складається з простих інгредієнтів та технік, – це високе мистецтво одночасно повідомити про склад страви, особливості її приготування, і при цьому викликати апетит. Для гастрономічного дискурсу характерна культурно-специфічна лексика, тому у перекладача можуть виникнути проблеми з перекладом навіть інгредієнтів, якщо вони не досить поширені у рідній культурі. Ці поняття необхідно передати таким чином, щоб вони були максимально зрозумілими іншій гастрономічній культурі.

Перекладачі, зазвичай, вдаються до трьох способів перекладу відносно німецької кулінарної лексики та її запозичень з інших мов.

Перший спосіб - це транскрибування, тобто передача звукового образу слова: *Gelatine - желатин, Konfitüre- конфітюр, Caramel – карамель*.

Другий спосіб перекладу – це описовий або експлікація, коли значення реалії неможливо зрозуміти без додаткового пояснення: *Kalvill (кальвіль)* – сорт яблук; «*Gose*» – пшеничне пиво, виготовлене за технологією верхнього бродіння.

Перекладач може використати і адаптаційний переклад з обов'язковим поясненням: наприклад: *Julienne, die in feine Streifen geschnittenes, als Suppeneinlage u. in Soßen verwendetes Gemüse – нарізка жульєн* (Мелех 2021: 116) чи скористатися способом транскрибування з експлікацією: *Mirepoix – мірпуа* (скибочки неправильної форми зі сторонами 1-3см). Вибір способу перекладу залежить від цільової аудиторії. Якщо рецепт чи кулінарна стаття призначені для фахівців (кухарів, рестораторів, барменів, технологів), то можливе використання лише транскрибування чи транскрибування з експлікацією.

Третій спосіб – це транслітерація. Вона, як і транскрибування, потребує часто описового коментаря. Способом калькування перекладаються назви запозичених кулінарних технік, які походять здебільшого з французької мови. Наприклад, *flambieren - фламбування* (фр. *flambé* – горіти) означає прийом кулінарної обробки, коли до страви додають певний алкогольний напій та підпалюють, щоб страву набула особливого смаку.

Отже, переклад німецької кулінарної лексики не зводиться до простого пошуку еквівалентів. Великі труднощі у перекладача викликає переклад рецептів, меню, окремих назв страв та інгредієнтів, що зумовлено невідповідністю кулінарних традицій німецької національної кухні та української культури. Обізнаність з гастрономічною справою, тонкощами приготування страви, її складом, інгредієнтами та культурною стороною є необхідною умовою для початку роботи над досліджуваним перекладом.

Література

Зорівчак Р. П. 1989. Реалія і переклад. Львів.

Мелех Г.Б., Кійко С.В. 2021. Німецько-український кулінарний словник: Близько 6 500 термінів і терміносполук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича.

Мороз А. А. 1999. Реалія як об'єкт лінгвістичного дослідження. Бердянськ.

Das große Kochbuch. München, 2004.

Herrmann A. 2016. Geschmackgeheimnisse. München: Dorling Kindersley Verlag GmbH.

ONOMASTIC REALIA IN THE UKRAINIAN TRANSLATION OF DELIA OWENS' NOVEL «WHERE THE CRAWDADS SING»

Plodnik Yuliia

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubyntskyi State Pedagogical University, Vinnytsia,
Ukraine

Keywords: proper names, onomastics, nomination, translation techniques, realia

The complex phenomenon of realia, has been a focal point of research for Ukrainian and foreign translation scholars for over sixty years. Most scholars have approached the study of realia from various angles, making it a subject of enduring exploration in the field of translation studies. In particular, the difference can be seen in the nominations – V. I. Karaban used the term «realia» to denote this concept (Карабан 2001: 421), O. D. Ponomariv – «ethnographisms» (Пономарів 2001: 62), A. F. Guerra – «cultural terms» (Guerra 2012: 1). However, despite the difference in nominations, most linguists believed that realia often become an obstacle in the translation process because they have no direct equivalents in another language.

While studying different peculiarities of realia, scholars have suggested diverse classifications of them, based on different features. One of the most detailed ones was proposed by T. R. Kiyak, who divided realia into six big groups: 1) household realia; 2) ethnographic and mythological realia; 3) realia of the world of nature; 4) realia of the state and administrative system and social life; 5) onomastic realia; 6) associative realia (Кияк 2008:148).

In our study we analyzed the group of onomastic realia and identified the primary translation methods employed in rendering them into Ukrainian within the context of Delia Owens' novel «Where the Crawdads Sing».

*«Well, it was a while back, now. Me and Denny were out fishin' on August 30, this year, and we seen something out at **Cypress Cove**. Think it might be of interest to ya»* (Owens 2018: 223).

*«Що ж, усе сталося кілька місяців тому – 30 серпня цього року, якщо бути точним. Ми з Денні рибалили в **Кипарисовій бухті** й дещо побачили. Гадаю, вас це може зацікавити»* (Овенс 2022: 303).

The onomastic realia in this example is «Cypress Cove», which was translated with the help of calquing in parts «Cypress» as «Кипарисова» and «Cove» as «бухта» and then two parts were combined without any changes.

*«Chase drank instant **Maxwell House**; she, hot **Tetley tea**»* (Owens 2018: 168).

*«Чейз пив **розчинну каву**, а вона – **гарячий чай**»* (Овенс 2022: 228).

Two other realia are mentioned in the above sentence – «Maxwell House», which is an American coffee brand and «Tetley tea», which is an English beverage manufacturer. Comparing the original and the translation of this sentence, we can see that these two realia were translated by means of generalization, as the specific brands of coffee «Maxwell House» and tea «Tetley» were translated with words with a broader meaning, such as «розчинна кава» and «чай».

*«Late one evening she took her first novel, **Rebecca** by Daphne du Maurier, from Ma's bookshelf and read about love»* (Owens 2018: 108).

*«Якось увечері Кая зняла з книжкової полиці свій перший роман, «**Ребекку**» Дафни дю Мор'є, і стала читати про кохання»* (Овенс 2022: 143).

The title of the work by the English writer Daphne du Maurier «Rebecca» can be considered as realia here. Since the title consists of a proper name, it is quite acceptable to use transcoding as a way of conveying this realia in Ukrainian. The translator also added a note: «Ребекка – роман англійської письменниці Дафни дю Мор'є; після публікації у 1938 році здобув шалену популярність, його досі вважають одним із найкращих детективних

романів усіх часів».

The list of the examples of onomastic realia which we analyzed is not complete, however it can prove the idea that onomastic realia found in Delia Owens` novel «Where the Crawdads Sing» were translated into the Ukrainian language with the help of various strategies: calquing, generalization, transcoding etc.

References

- Карабан, В'ячеслав. 2001. *Переклад англійської наукової і технічної літератури: Учебний посібник*. Вінниця: Нова Книга.
- Кияк, Тарас, Огуй, Олександр, Науменко, Анатолій. 2008. *Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник*. К: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет".
- Овенс, Делія. 2022. *Там, де співають раки*: пер. з англ. О. Жильникової. Х.: Віват, 2022.
- Пономарів, Олександр, Різун, Володимир, Шевченко, Людмила. 2001. *Сучасна українська мова*. Київ: Либідь.
- Guerra, Angel F. 2012. Translating culture: problems, strategies and practical realities. *Croatia science journal of literature, culture and literary translation. Art and Subversion*. No 5. 1-27.
- Owens, Delia. 2018. *Where the Crawdads Sing*. NY: Penguin Group.

REPRODUCTION IN TRANSLATION OF THE LINGUISTIC STYLISTIC FEATURES IN KAZUO ISHIGURO'S NOVEL *NEVER LET ME GO*

Ripa Khrystyna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: translation strategy, translation tactics, suspense

Kazuo Ishiguro is a renowned British writer of Japanese origin. His novel "Never Let Me Go" is the recollections of a 30-year-old woman, Kathy, about her childhood in the unusual boarding school in Hailsham. The action takes place in dystopian Britain at the end of the 20th century, where people were cloned to create donors, whose organs can later be used for transplantation. In September 2016, the Ukrainian version of Kazuo Ishiguro's work, "Не відпускай мене" was released. The translation of the novel was done by the Ukrainian writer, publicist, and translator – Sofia Andrukhovych.

The present paper is based on the classification of translation tactics described by J. Vinay and J. Darbelnet (Vinay & Darbelnet 1995). This classification includes seven positions: borrowing, calque, literal translation, transposition, modulation, equivalence, adaptation. As for the translation strategies, these are domestication and foreignization. Domestication is a strategy of bringing the text closer to the culture of the language into which it is translated, while the information of the original text may be lost. Foreignization – it is a strategy of preserving the cultural component of the original text in the translation (Gile 2009: 251-252).

In his novel, Kazuo Ishiguro used a variety of stylistic devices. In the example "What they were saying was that some Hailsham students in the past, in special circumstances, had managed to get a deferral" (Ishiguro 2005: 103), we can become acquainted with the author's neologism "deferral." An author's neologism is a newly created word or expression used by the author to convey a specific meaning or to express unique ideas, concepts, or objects. The neologism "deferral" is used in the novel to denote the process of postponing organ donation. In the translation of Sofia Andrukhovych, this word was expressed as "відтермінування" or "відкладення", which accurately conveyed the meaning of the original term. Therefore, while translating the neologism in this sentence, the strategy of domestication and the tactic of literal

translation were used, where the term and meaning of the original word were preserved.

Kazuo Ishiguro also achieved tension in his novel through the suspense effect. In linguistic terms, the concept of suspense is denoted as the creation of narrative tension, fear, and expectation to intensify the reader's interest in what will happen next. One of the main techniques for creating suspense in "Never Let Me Go" is the use of amplification through the semantic repetition of the lexical-thematic group of words with meanings of "mystery," "danger," or "fear". The verbalization of suspense using the word "danger" can be seen in the following example: "For some reason, we were satisfied this would keep any immediate danger at bay. Most of our "evidence" came from witnessing the conspirators at work" (Ishiguro 2005: 39). The author, using the word "danger," tries to emphasize the risks or threats that exist or may arise. This word creates tension and enhances the feeling that the characters are concerned with specific situations. In the translation, Sofia Andrukhovych used Ukrainian equivalents and identically described the situation to readers. She also used the phrase «діяльність змовників» to enhance the suspense effect.

Overall, the translator employed a variety of translation tactics to preserve the meaningful content of the original text while adapting it to the Ukrainian readers. It's worth noting that Sofia Andrukhovych employed both domestication and foreignization strategies, depending on the specific sentence and language context. The translator demonstrates a strong understanding of the original novel and effectively conveys its essence in the Ukrainian version.

References

- Bozhko, O. S. 2018. Linguistic Representation of Suspense Atmosphere in English-Language Works of Horror Genre: Semantic-Cognitive Aspect: Thesis for the Candidate of Philosophy Degree in Philology, Specialty 10.02.04. Kherson.
- Gile, D. 2009. Basic concepts and models for interpreter and translator training. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins Pub. Co, vol. 15.
- Ishiguro, K. 2005. Never Let Me Go. New York: Alfred A. Knopf.
- Ishiguro, K. 2016. Never Let Me Go / translated from English by Sofiia Andrukhovych. Lviv: Vydavnytstvo Staroho Leva.
- Vinay, J.-P., Darbelnet, J. 1995. Comparative stylistics of French and English. A methodology for translation. 50. Philadelphia, PA.

TRANSLATION OF THE DRAMA-EXTRAVAGANZA "FOREST SONG" BY LESIA UKRAINKA INTO ENGLISH

Savchuk Adriana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: drama-extravaganza, mythology, anthroponyms, historical and archaic terms

Mythologism in the Drama-Extravaganza. L. Svysch points out that the playwright's mythological worldview is most fully reflected in the drama. The researcher examines Irene Kachanyuk-Spek's interpretation of the character of Mavka in the play "Forest Song." Thus, the translator does not disrupt the traditional perception of this fairy-tale character but, artistically and vividly, highlights her bright and humane qualities, and positively characterizes the purity of high maiden dreams and heartfelt love. In the German translation, Mavka becomes an embodiment of the immortality of nature and an eternally living source of inspiration for the happiness of others, and, in general, embodies beauty (Svysch 2018: 263).

Translation of Anthroponyms. Anthroponyms are one of the factors contributing to the creation of a unique mythological atmosphere in the drama. There are not many of them: Lukash, Uncle Lev, Lukasha's mother, Kylyna, Kylyna's children. According to L. Babaieva,

literary anthroponyms have a significant connection with the artistic text and play a considerable stylistic role in it. Thus, proper names, especially anthroponyms, serve as carriers of national color. The tendency towards transcription close to the original is a sign of respect for other nations, languages, and cultures.

Translation of Historical and Archaic Terms: A. Kravchuk highlights the use of historical and archaic terms in the drama-extravaganza to describe objects of daily life and culture. This, in turn, poses challenges during their translation into foreign languages. These difficulties are related to the absence of an exact equivalent in the target language, which can convey not only the basic semantic meaning of the concept but also the national color of a particular notion. In the translation of Lesya Ukrainka's "Forest Song" into English by Persival Kandiy, frequent use of the transliteration method with explanations when translating the names of mythological beings is observed (Kravchuk 2018: 222). The method itself involves replacing the letters of a foreign word with letters from the translation language. For example, in the English translation: "русалка – Rusalka (a water nymph)," "мавка – Mavka (a forest nymph)," "куць – Kutz (a malicious imp)."

Main Techniques Applied to the Translation of the Drama-Extravaganza: A. Kravchuk draws attention to the technique of approximate translation of realia, which is applied more frequently than any other. This method usually allows for conveying the subject matter of the concept, although not entirely accurately, but often results in the loss of the original connotative equivalent in terms of style (Kravchuk 2018: 222). For example, it may include cases such as: "віночок" – "chaplet" ('a wreath, garland or circlet for a person's head').

Additionally, a notable translation technique is the use of functional analogs, which allows replacing an unfamiliar word or concept in the target language with a familiar one from the reader's own culture. Examples include "водяник – water goblin," "лісовик – forest elf," "перелесник – Will-o'-the-Wisp," "сон-трава – anemones" (Kravchuk 2018: 222).

References

- Kravchuk, A. 2018. Features of translating realities into English the faery drama "Forest Song" Lesya Ukrainka's. *STUDIA PHILOLOGICA*. No. 2. 221-226.
- Svysch, L. 2018. Reproduction of mythological realities in the faery drama "Forest Song" in the German translation. *Language and Culture*. Issue 21. Vol. 6 (195). 262-267.

ВІДТВОРЕННЯ ЛАКУНАРНИХ ЧАСОВИХ ФОРМ ДІЄСЛОВА ПРИ ПЕРЕКЛАДІ НІМЕЦЬКИХ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКИХ НОВИНИХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ)

Сіташ Елла

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: граматичні лакуни, часові форми, переклад, політичні тексти

Граматична лакунарність у перекладі завжди залишалася однією з ключових проблем для перекладачів та дослідників перекладознавства. Ця проблема настільки важлива через те, що в різних мовах існують граматичні особливості, які можуть бути важко або навіть неможливо точно відтворити в іншій мові. Для розуміння граматичної лакунарності у перекладі необхідно визначити два ключові поняття: *безеквівалентність* та *лакуни*. *Безеквівалентність* – це набір слів або виразів, які описують речі, події або процеси, але не мають аналогів або відповідників у даній мові. Це може стосуватися граматичних конструкцій, лексичних одиниць або виразів. *Лакуни* – це конкретні випадки безеквівалентності, коли в перекладі виникає "прогалина" або відсутність аналогічного

елемента в цільовій мові. Це може стосуватися, наприклад, граматичних часових форм, які не мають точних еквівалентів у іншій мові (Тупиця, Зімакова 2012).

Часові форми дієслова належать до одних з найважливіших граматичних характеристик будь-якої мови. Розуміння правильного вживання теперішнього, минулого та майбутнього часів в порівняльних мовах є критично важливим для розробки ефективних стратегій перекладу. Ці стратегії допомагають уникнути лакун у перекладі та забезпечують високу якість перекладених текстів. Основними інструментами для передачі значення лакунарних граматичних часових форм дієслова є морфологічні методи, такі як: спосіб перекладу без змін, спосіб аналогії, спосіб перекладу зі зміною закінчення, спосіб заміни іншою граматичною формою, спосіб використання дієслова з прислівниками часу, спосіб заміни граматичної структури та спосіб зміни слова. У перекладі важливо враховувати контекст і специфіку об'єкта перекладу, щоб вибрати належний спосіб передачі граматичних часових форм дієслова (Литвин 2012).

У німецькій мові відсутні прямі аналоги так званих "*прогресивних часів*", які є характерними для англійської мови і використовуються для виразу тривалості або незакінченості дій в поточний момент. Тобто, німецька мова не має спеціальних граматичних форм, що відповідають англійським "ідентифікаторам" тривалого часу (наприклад, *Present Continuous*) або аспекту незакінченості. У таких випадках німецька мова має кілька можливостей для вираження тривалості або незакінченості дії, а саме: вживання прислівника ("*gerade*", "*eben*", "*jetzt*", "*schon*"); конструкцій з невідмінюваним іменником (наприклад "*beim + інфінітив*", "*am + інфінітив*"); вживання іменника з прийменниковою фразою і т.д. (Collins 2011). Наприклад: нім. "*Jetzt lebe ich in Turka, einem kleinen Ort in der Region Lwiw, im Westen der Ukraine*" (Focus Deutsch), англ. "*Now, I'm living in Turka, a small town not far from the western Ukrainian city of Lviv*" (Focus English) – лакуна в цьому контексті полягає в відсутності прямого еквіваленту для виразу "*Now, I'm living,*" який в англійській мові вказує на тривалість або незакінченість дії в поточний момент (*Present Continuous*). Англійська морфологічна структура "*I'm living*" відповідає часу *Present Continuous*, а в німецькому перекладі використовується слово "*Jetzt*" (Now) разом із простим теперішнім часом (*Präsens*), що передає схожу ідею тривалості дії. Відтак, англійська лакуна у формі *Present Continuous* компенсується морфологічним методом, використовуючи слово "*Jetzt*" у німецькому перекладі.

У німецькій мові існують різні способи вираження ситуації, коли дія або подія, яка планувалася або очікувалася в минулому, не відбулася або не здійснилася. Це відповідає англійському "*майбутньому в минулому*" або "*Future in the Past*". До таких способів належать: конструкція "*würde + Infinitiv*"; модальне дієслово "*sollen*"; сполучник "*wenn*", який використовується для вираження часу, коли планована подія мала відбутися; конструкція "*Konjunktiv I + werde*", яка використовується в непрямій мові або для передачі відчуття майбутнього у минулому (Durrell 2011). Наприклад: нім. "*Der Krieg werde ansonsten weitergehen, bis für Russland keine Gefahr mehr von der Ukraine ausgehe*" (Focus Deutsch), англ. "*Otherwise, he said, the war would continue until Ukraine no longer posed any danger to Russia*" (Focus English) – лакуна в цьому контексті полягає в відсутності прямої конструкції для передачі німецької "*Konjunktiv I + werde*", тому для перекладу використовується умовний спосіб ("*would*") для передачі цієї ідеї.

Отже, граматична лакунарність є важливим аспектом перекладу, і її вирішення вимагає вміння використовувати різні мовні ресурси та стратегії для досягнення точності та якості перекладу.

Література

- Литвин, І. М. 2013. Перекладознавство. Науковий посібник. Черкаси: Видавництво Ю. А. Чабаненко.
- Тупиця, О., Зімакова, Л. 2012. Безеквівалентна лексика: проблеми визначення. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. С. 251-258. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rsev_2012_2012_34
- Collins Dictionaries. 2011. Collins Easy Learning German Grammar. HarperCollins.

Durrell, M. 2011. Hammer's German Grammar and Usage (5th ed.). Routledge.

Focus English URL: <https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/>

Focus Deutsch URL: https://www.spiegel.de/thema/ukraine_konflikt/

ПЕРЕКЛАД УКРАЇНСЬКИХ ВЛАСНИХ НАЗВ У СУЧАСНИХ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ЗМІ

Торб'як Евеліна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: переклад, власна назва, перекладацькі трансформації

Переклад власних назв залишається в центрі наукових розвідок сучасної теорії та практики перекладу. Оними виступають невід'ємною складовою засобів масової інформації, відображаючи історію, культуру та суспільно-економічний лад народу. Вони відіграють провідну роль у процесі референції та встановленні текстових зв'язків з соціально значущими мовними реаліями. Роль соціального компонента у значенні власних найменувань збільшується у часи суспільно-політичних зламів, коли модифікуються суспільні цінності, настанови, переосмислюється ставлення до людей, історичних періодів та подій. Маловідомі власні найменування за допомогою ЗМІ стають відомими та включаються в активний лексичний склад багатьох осіб. До екстралінгвістичних факторів власних назв у медійних текстах можемо віднести такі:

1. Масова свідомість чуттєво реагує на повідомлення про стихійні лиха, катастрофи, великі аварії. Денотат, пов'язаний з катастрофою, наділяється новою якістю, трансформуючи денотативне значення власної назви. Вона часто стає емоційно забарвленим ідентифікатором певної події, яка має негативне значення.

2. Війни, висвітлення релігійного та національного екстремізму, державні перевороти, революції й інші соціальні катастрофи стають причиною метонімічних зміщень денотативного значення власних найменувань.

3. Політичні кампанії, акції, події в соціально-економічному житті суспільства збільшують семантичне поле власної назви у ЗМІ. Денотативне значення власної назви включає в себе нове емоційно-експресивне забарвлення у зв'язку з певною діяльністю денотата.

4. Музика, мистецтво, кіно, наука, спорт впливають на соціально-експресивні трансформації в публіцистичному мовленні.

5. Скандальна «слава» утворює нові експресивно-соціальні значення власних назв соціально небезпечних особистостей.

6. Рекламі належить також важлива роль у формуванні додаткових сем власних назв (у більшості випадків найменувань товарних знаків та компаній).

Отже, за допомогою засобів масової інформації здійснюється зміщення, розмивання рамок ономастичних полів, зменшення рівня узвичаєної ієрархії власних найменувань. Власні імена з одних систем за допомогою метонімічних зв'язків підсистем потрапляють в інші. Інколи досить непросто визначити, яке зі значень є основним, а котре вторинним, газетним.

З кінця лютого 2022 року українські власні назви активно функціонують у англо- та німецькомовних публікаціях різноманітних періодичних видань. Провідним сучасним німецькомовним часописом є "Die Zeit" (Zeit), щотижневик компанії Zeit-Verlag Gerd Busorius GmbH & Co. KG. Автори статей розділу "Ukraine-News" використовують власні назви, які часто виступають і українськими реаліями. Нами було опрацьовано понад 50 публікацій з часопису "Die Zeit" і укладено вибірку речень з українськими власними назвами. Заголовки вибраних для аналізу текстів містять українські власні назви *Ukraine*,

Selenskyj, Bachmut, Awdijiwka, AKW Saporischschja, Charkiw.

У процесі перекладу власних назв важливу роль відіграють перекладацькі трансформації – «основа для великої кількості способів перекладу, що полягає у зміні формальних (лексичні та граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту за збереження інформації, що необхідна для передачі» (Селіванова 2011: 536).

Для досягнення адекватності перекладу українських власних назв німецькою мовою найчастіше використовуються такі перекладацькі трансформації як транслітерація, транскрибування та калькування.

*"Der Tag wird kommen und wir werden **Mariupol** befreien", sagte er in seiner täglichen Videoansprache...(43)* («Прийде день, і ми звільнимо Маріуполь», – сказав він у своїй щоденній відео промові...) – транслітерація.

*Am Jahrestag der Bombardierung des Theaters von Mariupol hat der ukrainische Präsident **Wolodymyr Selenskyj** die Ruckerobung der Stadt und ein Kriegsverbrechertribunal gegen Russen angekündigt (43)* (У річницю бомбардування маріупольського театру президент України **Володимир Зеленський** оголосив про повернення міста та трибунал проти росіян) – транскрибування.

*Offiziellen Angaben zufolge leben noch etwa 2.000 Zivilisten in Awdijiwka in der **Region Donezk**, etwa 90 Kilometer südwestlich des umkämpften Bachmuts (49)* (За офіційними даними, близько 2000 мирних жителів все ще проживають в Авдіївці **Донецької області**, приблизно за 90 кілометрів на південний захід від охопленого боями Бахмата) – калькування.

За денотатами виявлено наступні класи власних назв, а саме: антропоніми (*Wolodymyr Selenskyj, Olexander Syrsykj, Iryna Wereschtschuk*), які перекладаються з допомогою транслітерації; топоніми (*die Ukraine, Sumy, Swatowe-Kreminna*) – транслітерації; ергонізми (*Asow, die ukrainische Militärverwaltung, die ukrainische Armee*) – транслітерації, калькування; гідроніми (*Asowsches Meer, Dnipro*) – калькування, транслітерації. Вибір перекладацьких трансформацій залежить значною мірою від мовної та лінгвокраїнознавчої компетенції перекладача.

Отже, переклад українських власних назв німецькою мовою – це цікаве питання, результати дослідження якого можуть бути використані у подальших розвідках виявлення додаткової конотації онімів у порівнюваних мовах.

Література

Селіванова, О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2011.

Die Zeit. URL: <https://www.zeit.de/index> (Last accessed: 08.10.2023).

China lieferte Gewehre an Russland, Selenskyj will Mariupol befreien URL: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2023-03/ukraine-ueberblick-china-waffenlieferungen-dual-use-mariupol-theater-befreiung> (Last accessed: 01.10.2023).

Evakuierung von Awdijiwka, IAEA-Chef Grossi offenbar bald in Moskau. URL: <https://www.zeit.de/politik/ausland/2023-03/ukraine-ueberblick-awdijiwka-iaea-chef-grossi-moskau> (Last accessed: 27.05.2023).

TRANSLATION OF THE MYTHONYM "SHE-WOLF" IN SUBTITLING AND DUBBING

Toronii Daniela

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: audiovisual translation, subtitling, dubbing, mythonym

This research analyzes the differences in theoretical approaches to subtitling and dubbing

as two main types of audiovisual translation. The present paper applies translation solutions, as defined by Jean-Paul Vinay and Jean Darbelnet, to compare and analyze the approaches to the translation of the mythonym "*she-wolf*", during translation from English into Ukrainian (based on the translation of the TV show "*The Witcher*").

Subtitling can be seen as "a translation practice that consists of presenting a written text, generally on the lower part of the screen, that endeavours to recount the original dialogue of the speakers, as well as the discursive elements that appear in the image (letters, inserts, graffiti, inscriptions, placards, and the like), and the information that is contained on the soundtrack (songs, off-voices)" (Diaz-Cintas & Remael 2007). Dubbing is defined as "replacing the original soundtrack containing the actors' dialogue with a target language recording that reproduces the original message, while at the same time ensuring that the target language sounds and the actors' lip movements are more or less synchronized" (Diaz-Cintas & Remael 2009).

In audiovisual translation linguists have to deal with certain constraints. For example, subtitling has restrictions regarding the time and space on the screen (not more than two rows, not more than 42 characters in one row, not more than 17 characters per second) (Diaz-Cintas 2008: 97; Ukrainian Timed Text Style Guide). In the case of dubbing, translators are expected to adhere to three types of synchrony: kinetic synchrony (correspondence between the picture and the sound, as well as isochrony (the length of the translated dialogue should not exceed that of the original) and phonetic synchrony (lip-synch) (Gambier 2014; Chunbai 2009).

Examining the case of the mythonym "*she-wolf*" and comparing the translator's approaches to subtitling and dubbing, conspicuous disparities in translation solutions become apparent. In the case of subtitles, "*she-wolf*" was translated by means of literal translation as "*жінко-вовк*", thereby upholding the lexical and semantic integrity of the original mythonym. However, this option may be less natural for the audience, as the Ukrainian language does not always employ compound words with reverse components, similar to "*жінко-вовк*".

On the contrary, in the case of dubbing, the translator used an adapted variant, "*вовкулачка*," which, though different from the literal translation, has a more natural form and sound for the Ukrainian audience. Therefore, when translating mythonyms that originally lacked a feminine gender, an adaptation was applied. To make these mythonyms more understandable and acceptable to the target audience, the translator added the suffixes "*-ка*" and "*-ця*," which are typical for the feminine gender.

This study has revealed that the approaches used to localize mythonyms in both subtitling and dubbing, the two primary forms of audiovisual translation, have a substantial impact on how information is comprehended and perceived, as it can shape the audience's interpretation of the content.

References

- Chunbai, Z. 2009. *The Translation of Film Dialogues for Dubbing*. In Fong, G. C. F., Au, K. K. L. (Eds.): *Dubbing and Subtitling in a World Context*. Chinese University Press, Hong Kong. 149-160.
- Diaz Cintas, J., Remael, A. 2007. *Audiovisual Translation: Subtitling* (1st ed.). Routledge. URL: <https://doi.org/10.4324/9781315759678>
- Diaz-Cintas, J. 2008. *The Didactics of Audiovisual Translation*. John Benjamins Publishing.
- Gambier, Y. 2014. *The Position of Audiovisual Translation Studies*. In Millan, C., Bartrina, F. (eds.): *The Routledge Handbook of Translation Studies*. London, New York.
- Netflix: Ukrainian Timed Text Style Guide. URL: <https://partnerhelp.netflixstudios.com/hc/en-us/articles/115002229068-Ukrainian-Timed-Text-Style-Guide>

ЛІТЕРАТУРА США ТА ЗАХІДНОЇ ЄВРОПИ / LITERATURE OF THE USA AND WESTERN EUROPE

FEMINIST CRITICISM AND GENDER LITERARY STUDIES

Bernar Anhelina

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: feminist criticism, gender literary studies, feminism

In the 20th century the question of the position of women in society, their equality with men in all spheres of life, became acute, therefore the feminist movement was actively developing. As a dynamic phenomenon, feminism has gone through the process of outlining its own theoretical base, as is known, there are "three waves" of feminism. The substantiation of the main postulates of feminism took place during the "second wave" thanks to Simone de Beauvoir, who emphasized in her work "The Second Sex" that women and men naturally have the same abilities, but society imposed the role of a secondary person on women. Third-wave feminism answers the question not of who a woman is, but of who she can be. The feminist movement laid the foundations of gender studies, in the center of which is the analysis of the social roles and qualities of men and women. Over time, scientific research on the category of gender separated from feminist ideology, which led to the formation of gender literary studies, although it was based on feminist criticism. Feminist criticism as a direction of literary studies was formed on the basis of the feminist movement and emerged earlier than gender criticism, in the 70s of the 20th century. The main problems considered by feminist criticism are women's writing, the experience of a female reader, a female writer, and her psychology, features of worldview, worldview, their expression in literature. Feminist literary criticism is based on the scholarly views and research of several schools. In the textbook "Fundamentals of Literary Studies" it is noted that "feminist criticism is represented by three schools: French, psychoanalytic in its content, American, essentially textual, and English, essentially Marxist" (Ferenc 2011: 68). O. Bazhan writes that "two main schools are distinguished in the modern feminist discourse - the French and the American. The first was initiated by Simone de Beauvoir, infusing French feminism with the spirit of existentialism and psychoanalysis for a long time. Feminist analysis of texts by representatives of the American school takes place on the basis of psychobiological and social "women's experience" and women's perception of literature" (Bazhan 2012 : 152). The significance of the feminist movement for social development is important, because it is possible to trace the change or even the disappearance of many stereotypes regarding women, their role and place in society.

"Feminist theory of the late 1970s and 1980s laid the foundations of gender studies and paved the way to solving problems that are defined as gender today, but also brought with it a number of problematic and contradictory statements" (Skyba 2018: 155). Today, scientific opinion, taking into account the multifaceted concept of "gender", considers it in several aspects: gender as a socio-role and cultural interpretation of personality traits and behavior patterns of men and women, as opposed to biological; gender as the acquisition of sociality by individuals born in the biological categories of female or male gender; gender as a policy of equal rights and opportunities for men and women, as well as activities to create mechanisms for its implementation (Melnyk 2004: 12). Gender literary studies and feminist criticism have a common conceptual apparatus and are close scientific theories, but they have significant differences. The subject of scientific interest of feminist criticism is the phenomenon of femininity, the concept of a woman in a work of art on the other hand, gender literary studies is also interested in the concept of a man in literature.

References

- Bazhan, O. 2012. Correlation of feminist and gender criticism as varieties of modern literary studies. *Shevchenko Studies. Collection of scientific works. Issue 16.* 152-168.
- Melnyk, T. 2004. Gender as a science and educational discipline, [in]: *Basics of gender theory: Study guide.* Kyiv: "K.I.S." 12-34.
- Skyba, E. 2018. Historical and philosophical origins of feminism as precursors of gender theory. In *Foundations of gender theory: legal, political, philosophical, pedagogical, linguistic and cultural foundations: monograph / ed. by L. R. Nalyvaiko, I. O. Hrytsai.* K.: "Hi-Tech Press". 155-168.
- Ferenc, N. 2011. *Fundamentals of literary studies.* Kyiv: Znannia.

СПЕЦИФІКА МОДЕЛЮВАННЯ ХРОНОТОПУ В РОМАНІ КЕЙТ АТКІНСОН «ЖИТТЯ ЗА ЖИТТЯМ»

Будзьяк Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: хронотоп, нарративна пам'ять, дзеркальна проекція

У цьому дослідженні здійснено аналіз структурних особливостей часової площини, багатофункціональність простору, з'ясовано специфіку творення образів через дзеркальні проекції та розглянуто нарративну пам'ять як символічне відтворення минулого в романі Кейт Аткинсон «Життя за життям».

У творі об'єднано розповіді, що охоплюють період від 11 лютого 1910 року – дня народження головної героїні – до 1967 року або, переважно, до наслідків Другої світової війни. У романі незвичайна структура, яка множинними повторами описує різні можливі життя головної героїні – Урсули Тодд, що дозволяє дослідити вплив індивідуальних виборів та випадковості на формування життєвого шляху персонажа. Неймовірні здібності певних персонажів жити, помирати й знову жити, виправляти минулі помилки чи переглядати колишні переконання, безперечно, належать до сфери неприродного, тоді як трагічні історії жертв двох світових воєн не будуть недоречними в реалістичному історичному романі. Крім того, роман не є хронологічно впорядкованою серією (повних) життів людини, яка живе, а потім помирає, щоб народитися знову й розпочати абсолютно нове життя, а розповідями, які пов'язані з юністю, підлітковим і дорослим роками Урсули, розкиданими по всій оповіді. Циклічність і рекурсивність розповіді надає Кейт Аткинсон можливість зосередити увагу реципієнтів на важливості змін та рішень у житті кожної людини.

Багатофункціональність простору в романі відіграє значну роль на побудову власне нарративу. Динамічний характер просторів служить потужним інструментом оповідання, щоб дослідити вплив вибору та потенціал для змін. Роман ламає звичні кордони часу та простору, показує їх взаємозалежність і багатофункціональність. Простір формує героїв роману та впливає на їхні подорожі в часі.

У творі використовуються дзеркальні проекції для створення різноманітних хронотопічних образів, кожен з яких пропонує унікальну лінзу, через яку розгортається історія. Структура роману, де Урсула Тодд переживає кілька життів і часових шкал, створює дзеркальний ефект. Хронотоп зміщується між різними періодами та моментами, відбиваючись один від одного. Це відображення дозволяє глибше зрозуміти персонажів і події, створюючи складну взаємодію минулого, сьогодення та майбутнього. Кейт Аткинсон майстерно використовує хронотоп і дзеркальні проекції, щоб створити оповідний пейзаж, який є водночас заплутаним і заворожуючим. Використання цих літературних прийомів

поширює глибину та складність роману й спонукає читачів до роздумів над дослідженням часу, вибору та взаємозв'язку минулого, теперішнього та майбутнього.

Структура «Життя за життям» символізує розірваний хронотоп. Життя Урсули Тодд зображується нелінійно, ключові моменти постійно переглядаються та дозволяють їм розгортатися по-різному з кожною ітерацією. Використання авторкою фрагментованого хронотопу наповнює роман відчуттям паралельних реальностей, схожих на відображення в дзеркалі. Кожне повторення представляє іншу проекцію життя Урсули, ілюструючи, як непомітні зміни в обставинах можуть призвести до абсолютно різних результатів.

У романі наративна пам'ять служить ключовим інструментом для побудови символічного відтворення минулого. Письменниця заглиблюється в концепцію реінкарнації та кількох життів, а наративна пам'ять є тією ниткою, яка об'єднує ці життя, створюючи складне та взаємопов'язане зображення досвіду Урсули Тодд. Вона функціонує як символічний інструмент, який допомагає побудувати багатогранне уявлення про минуле. За допомогою цього письменниця досліджує складність пам'яті, вибору та циклічної природи існування, запрошуючи читачів помірковувати над заплутаною взаємодією між особистою історією, колективною пам'яттю та таємницями життя та смерті.

Література

Atkinson, Kate. 2013. *Life After Life*. Boston: Little, Brown and Company

Gennete, Genette. 1983. *Narrative Discourse: An Essay in Method*. Translated by Jane E. Lewin. New York: Cornell University Press.

Lakoff, George & Mark Johnson. 1980. *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В РОМАНІ ЕЛІЗАБЕТ ҐІЛБЕРТ «ЇСТИ, МОЛИТИСЯ, КОХАТИ»

Воробчак Марія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: гендер, андрогінність, самопошук, ідентичність, стереотип

У сучасному світі проблеми гендерної ідентичності, ролі жінки в суспільстві та її стосунків із власною особистістю не втрачають своєї актуальності. Важливі аспекти цих питань є предметом вивчення в літературі, яка відображає різні феномени жіночої ідентичності та гендерних ролей. У представленій розвідці ми розглянемо концепції гендерної ідентичності та ролі жінки в суспільстві на прикладі роману Елізабет Ґілберт «Їсти, молитися, кохати».

Гендерна ідентичність – це усвідомлення себе як представника певної статі й сприйняття власної сутності в цьому контексті. Це означає, що людина розуміє себе як жінку, чоловіка або іншу стать, і ця ідентичність може включати в себе не лише біологічну стать, але й різні аспекти соціокультурних ролей, які він або вона вибирає чи приймає.

Важливо відзначити, що гендер і гендерна ідентичність – це складні та індивідуальні поняття. Майкл Кімел пише: «Розрізнення між статтю та гендером є важливим для розуміння того, як соціальна конструкція гендеру впливає на наші уявлення про стать і наші повсякденні життєві практики» (Kimmel 2000: 25). Кожна людина має своє унікальне сприйняття власної статі та ідентичності, і воно може відрізнитися від соціокультурних стереотипів і очікувань. Також необхідно розуміти, що гендерна ідентичність може бути

динамічною і змінюватися впродовж життя людини.

Питання гендерної ідентичності – одне з ключових у творчості американської письменниці Елізабет Гілберт. Авторка докладає значних зусиль для розкриття понять гендеру та гендерної ідентичності у своїх романах. Її творчість відзначається глибокими інсайтами в області ролі жінки в суспільстві, а також пошуку ідентичності у вірі, мистецтві та духовності.

Для Гілберт гендер – це складне й багатогранне поняття, яке включає в себе систему соціокультурних цінностей, ролей та стереотипів, пов'язаних зі статтю. Згідно з її висловлюваннями, «Гендер – це не лише статева ідентифікація, але й складний суспільний конструкт, який визначає, як ми маємо поводитися та якими маємо бути у світі» (Gilbert 2018: 20). Гендерна ідентичність, на переконання авторки, полягає в усвідомленні себе представником певної статі та розумінні власної сутності в контексті цієї статі.

Елізабет Гілберт надає великого значення самореалізації жінки та її вірі у внутрішні сили. Вона вважає, що жінка повинна активно розвивати свій потенціал, розуміти свої бажання та бути відкритою до навколишнього світу. Головна функція представниць «слабкої статі», на думку Гілберт полягає у самоусвідомленні та пошуку істинного «я». Жінка повинна мати можливість виражати себе та свою індивідуальність.

Роман «Їсти, молитися, кохати» стає важливим полем для дослідження гендерної ідентичності головної героїні, яка переживає складний процес розвитку та самопошуку. Героїня роману Ліз розвиває андрогінну модель поведінки, яка дозволяє їй об'єднувати різні аспекти жіночої і чоловічої ідентичності. Вона вчиться мистецтву знаходити гармонію та баланс у своєму житті, що є ключовим аспектом гендерної ідентичності.

У цьому романі Гілберт розкриває важливі теми, як от пошук себе, саморозвиток і відкритість до нових можливостей. Письменниця переконує своїх читачів, що гендерна ідентичність полягає у здатності об'єднувати та виражати різні аспекти своєї особистості, створюючи гармонію та рівновагу.

Отже, гендерна ідентичність та роль жінки в суспільстві – це актуальні питання, які є предметом дослідження в літературі. Літературні твори допомагають краще розуміти сучасні концепції гендерної ідентичності та сприяють розвитку рівноправ'я й інклюзивності в суспільстві. Роман «Їсти, молитися, кохати» Елізабет Гілберт відображає важливі аспекти гендерної ідентичності та ролі жінки в суспільстві. Головна героїня роману є прикладом віри в себе, самопошуку та розуміння своїх бажань заради віднайдення гармонії із собою та світом.

Література

Gilbert E. 2018. *Eat, Pray, Love*, 368. New York: Bloomsbury Publishing.

Kimmel M. 2000. *The Gendered Society*, 315. New York: Oxford University Press.

ВІКТОРІАНСЬКИЙ ІНТЕРТЕКСТ У РОМАНІ АНТОНІЇ БАЙЄТТ “POSSESSION”

Григорська Кароліна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: інтертекстуальність, вікторіанство, діалог, реконструкція, метатекст

Однією з визначальних рис англійської літератури кінця ХХ століття є діалог із культурною спадщиною попередніх епох, а передусім доби вікторіанства. Формування вікторіанського тексту в сучасному письменстві Англії безпосередньо пов'язане з актуалізацією вікторіанського міфу, з увлеченнями про вікторіанську епоху як про період

найвищого розквіту англійської культури, часу високої духовності й моралі. Наслідування традиції вікторіанства в літературі не означає повного копіювання чи імітації нарративної техніки романів, це, перш за все, гра, звернення до культурної спадщини за допомогою інтертекстуальності.

Такий підхід характерний для творчості Антонії Байєтт – однієї з найбільш популярних письменниць Великобританії останніх десятиліть. Захоплення Байєтт літературою XIX століття та бажання заново відкрити її для сучасного читача пояснює своєрідність досліджуваної у цій розвідці проблеми, мета якої – визначити особливості трансформації вікторіанського інтертексту в романі Байєтт «Possession» (Byatt 1990).

У творчості письменниці відтворенню минулого відводиться провідна роль, але, на відміну від сучасників, як от Дж. Фаулза, Дж. Барнса, П. Акройда, репрезентація історичних фактів настільки скрупульозна, що дає привід багатьом дослідникам віднести прозові твори авторки до класичного реалізму. Разом із тим, розгорнуте вивчення художньої форми «Possession» в аспекті полістилістики свідчить про прикордонне місце роману між новими течіями та літературною традицією. Більш серйозне, на перший погляд, ставлення Байєтт до історії, ніж згаданих вище прозаїків, трансформується у постмодерну гру, що подекуди вводить в оману багатьох читачів.

Авторка по-різному визначала свій твір: «енциклопедія вікторіанського життя», «романтичний роман-загадка», «філологічний квест», «павутинний палімпсест», «мережа наукових цитат та пародій» (Byatt 1995: 8). Судячи з назв, «Possession» – це не стилізація чи наслідування вікторіанського роману, а передусім «переписування» минулого. Суть переосмислення історії А. Байєтт бачить не у зміні фактів чи репрезентації подій з погляду знецінення минулого для сучасності, а у відтворенні духу минулих епох, що зберігся в художніх творах. Прикметно, що до основних претекстів, які стали базовими для Байєтт, належать передусім твори жінок-романісток XIX століття: «Джейн Ейр» Ш. Бронте, «Млин на Флоссі», «Міддлмарч», «Адам Бід» Дж. Еліот, частково романи Дж. Остін та Ч. Діккенса.

Інтертекстуальний аналіз доводить, що взаємозв'язок роману «Possession» з вікторіанською літературою має яскраво виражений характер діалогу-реконструкції, який письменниця подає у формі запозичень, розвитку ідей, узгоджень, варіацій, стилізацій тощо. Одним із сутнісних прийомів відтворення сюжетних схем вікторіанського роману є стилістична реконструкція. А. Байєтт перебудовує стилістичні та композиційні особливості вікторіанського тексту, вдаючись при цьому до реконструкції його ідейного змісту. Важливо, що метатекстуальна природа роману дозволяє Байєтт торкатися багатьох проблем літературного процесу сучасності. Безперечно, положення, про які розмірковують герої чи автор, не можна сприймати як наукові, бо вони не завжди і не повністю відповідають поглядам письменниці. Але зіставлення цих художніх теоретичних міркувань із критичними роботами Байєтт дозволяє зробити висновки про своєрідність її творчості та місце в сучасній англійській літературі.

Отож, вікторіанський інтертекстуальний ділог у романі «Possession» характеризується взаємним проникненням, зіставленням та протиставленням. У творі є і реконструктивні, і деконструктивні елементи. У новому контексті, попри імпліцитну іронію, авторську металітературну гру з претекстами та пародійну тональність, вікторіанська література зберігає свою експресивність, знаходячи при цьому нове оригінальне звучання. Усе це підтверджує ідею про взаємне збагачення у міжетекстовій взаємодії і тексту-попередника, і тексту-реципієнта.

Література

- Byatt, A.S. 1995. In the grip of "Possession". *The Independent*. February, 2, 26.
 Byatt, A.S. 1990. *Possession: A Romance*, 557. New York: Random House.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕПІТЕТА У ФРАНЦУЗЬКОМОВНІЙ ДИТЯЧІЙ ПРОЗІ

Гушпіт Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: стилістика, фігуративний епітет, порівняльний епітет, оцінний епітет, французька література

Епітет представляє собою лексичний засіб, що додається до іменника з метою виділення його певної ознаки або характеристики. Використання епітетів сприяє створенню образності та емоційності в мовленні, особливо в поезії та літературі. Він виконує різноманітні функції, зокрема змальовує художнє забарвлення, характеристику об'єктів, персонажів та ідей, а також надає емоційного відтінку мовленню (Волковинський 2009: 47). Епітет як неодмінний елемент мовної культури вимагає точної вибірки слів та їх відповідності контексту. Сучасна лінгвістика приділяє значну увагу дослідженню ролі епітетів у різних мовних жанрах, зокрема в рекламі, політичному дискурсі, наукових текстах та ін. (Кульбабська 2006: 260).

Кожен вид епітетів має свої особливості та функції, які допомагають створювати більш виразне та емоційне мовлення. Використання правильного епітету у відповідному контексті може значно покращити враження від мовлення та розуміння тексту. До прикладу, характеризуючі епітети допомагають уточнити опис іменника, порівняльні епітети створюють образи та порівняння, оцінні епітети передають авторські емоції та оцінки, а фігуративні епітети дають змогу передати абстрактні ідеї та почуття. Використання різних видів епітетів у мовленні збагачує мовлення і робить його більш виразним та емоційним (Красавіна 2005: 6).

Матеріалом дослідження слугує збірка віршів Жака Шарпантьє для дітей "*Les 100 plus beaux poèmes pour enfants*", яка складається зі сто віршів відомих французьких поетів. У збірці зустрічаються різні види епітетів, які допомагають створювати яскраві та виразні образи в уяві дитини, зокрема фігуративні епітети, котрі слугують засобом створення яскравої та емоційної картини уявлення. Наприклад: *la lune argentée* "срібний місяць", *le ciel bleu* "синє небо", *l'oiseau joyeux* "веселий птах", де епітети *срібна*, *синє* і *веселий* додають додаткового значення та виразності до образу *місяця*, *неба* та *птаха*; *le vent furieux* "буйний вітер", *les étoiles filantes* "падаючі зорі", *la mer immense* "необмежений океан", де епітети *буйний*, *падаючі* та *необмежений* допомагають створити образи природних явищ, які вражають своєю силою та масштабами.

Порівняльні епітети дають змогу уявити образи збірки в уяві дитини за допомогою порівнянь з відомими предметами або явищами: *Un chat comme un flocon de neige* "Кім, як сніжинка"; *Un nuage comme une boule de coton* "Хмара, як клубок бавовни"; *Des bateaux comme des oiseaux* "Човни, як птахи". Такі епітети роблять мовлення цікавішим та більш зрозумілим для дітей.

Оцінні епітети у віршованій збірці репрезентують емоції та почуття щодо абстрактних явищ: *Le doux murmure de la source* "М'який шепіт джерела"; *L'obscurité bienveillante* "Ласкава темрява"; *beaux rêves* "гарні сні".

Серед 50-ти виокремлених епітетів у збірці "*Les 100 plus beaux poèmes pour enfants*" їхня продуктивність розподілена таким чином: фігуративних епітетів – 50%; порівняльних епітетів – 30%; оцінних епітетів – 20%. Отже, кількісно в збірці переважають фігуративні та порівняльні епітети, рідше – описові епітети.

Таким чином, за допомогою фігуративних, порівняльних та оцінних епітетів у збірці "*Les 100 plus beaux poèmes pour enfants*" створюються живописні та емоційні образи, які додають мелодійність та ритм віршів. Такі епітети передають не лише зовнішній вигляд предметів та явищ, але й їхні емоційні властивості, символічне значення, а також надають мовленню поетичну та метафоричну складову.

Література

- Волковинський, О.С. 2009. Поетика епітета: пролегомени до теми. *Біблія і культура*. №11. С. 43-51.
- Красавіна, В.В. 2005. Структурно-семантичні, стилістичні та текстові функції епітета в історичному романі (на матеріалі творів другої половини ХІХ – першої половини ХХ ст.): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.01. Київ. 18 с.
- Кульбабська, О.В. 2006. Текстотворча функція епітета в художньому тексті (на матеріалі мови творів Івана Багряного). *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія: Філологія. Вип. № 742. С.256-265.

MEMORY AS A COMPONENT OF THE NARRATIVE OF TRAUMA IN NAVARRE SCOTT MOMADEY'S NOVEL «HOUSE MADE OF DAWN»

Danyliuk Maryna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: linguistic representation, memory, Native American, trauma, traumatic memory, Navarre Scott Momadey

The basis of our research was the novel «House Made of Dawn» by Navarre Scott Momadey's. The author reveals a series of memoirs, demonstrating the attitude to certain events from the point of view of the indigenous people. At the beginning of the novel, Francisco was waiting for his grandson to return from the war. Feelings of excitement are manifested in putting on a new shirt and repeating his full name: «*Abelito, Abelito, he repeated under his breath*» (Momaday 2018: 8). A way of revealing reflection on the received trauma through linguistic representation is auto-reflexivity, which reflects the opposition of language and experience (Vasylenko 2017: 53). Through the depiction of Francisco, the author demonstrates the pride of the indigenous ethnic group and its restraint when he saw his grandson so drunk that he did not recognize his grandfather: «*Tears came to his eyes, and he knew only that he must laugh and turn away from the faces in the windows of the bus*» (Momaday 2018: 8). In this way, the narrator emphasizes that a Native American would not publicly express his pain. The traditional Indian is stoic to non-Indians (Nelson 1979:108).

By depicting loneliness through memories, the narrator reveals the connection of the past to understand the present: «*He stood without thinking, nor did he move; only his eyes roved after something ... something*» (Momaday 2018: 23). The author makes it clear that Abel is looking for a way back to the place to which he belongs. «*He had lost his place. He had long ago been at the center, had known where he was, had lost his way, had wandered to the edge of the earth, was even now reeling on the edge of the void*» (Momaday 2018: 23). With these words, he emphasizes the lost connection with the world of ancestors, draws a parallel to the traditional Native American's usual orientation towards kinship ties intertwined with the people, and emphasizes identity, which is manifested through an expanded family structure.

The hero returned to the memory of the events he saw when he was a young man – the image of an eagle for ceremonial purposes. «*Bound and helpless, his eagle seemed drab and shapeless in the moonlight ... The sight of it filled him with shame and disgust. He took hold of its throat in the darkness and cut off its breath*» (Momaday 2018: 20). The episode about the strangulation of the eagle demonstrates the hero's mercy, as he perceives the bird's trap as a humiliation. With this, the narrator sets the tone for Abel's subsequent imprisonment by emphasizing the restriction of freedom that depresses the spirit.

The concept of Native American freedom is absolute (Nelson 1979:113). Abel could not make any choice while in prison, and after his release he tried to meet the demands of social workers and could not, none of what was offered belonged to his choice. The author shows the

reader about adapting to circumstances imposed by fate, which is alien to his traditions. The author focuses on the inability to communicate, to dialogue. Abel, when he returned from the war, wanted to, but could not talk to his grandfather, forgot the old customs. The «man without a voice», in the context of the Native American world, is a special tragedy (Nelson 1979:140). Only at the end of the novel did he connect with the magical power of nature, which began to heal and restore him.

Traumatic memories are associated with emotional reactions that are integrated into works of literature through experience and memory. As a conclusion, traumatic memory is generated by a combination of influences that simultaneously arise in consciousness, and the process of its reproduction consists in finding an algorithm of connections that leads to the necessary memory.

References

- Momaday, N. S. 2018. *House made of dawn*. N.-Y.: Harper Perennial Modern Classics.
- Nelson, M. 1979. *Ethnic identity in the prose works of N. Scott Momaday*. Oklahoma State University in partial fulfillment of the requirements for the Degree of doctor of philosophy.
- Vasylenko, V. 2017. Revealing the invisible, speaking the unspeakable: the category of trauma in the lens of modern research. *Word and time*, 43-55. No. 11.

LES MOYENS LINGUISTIQUES DE VERBALISER LE PORTRAIT PSYCHOLOGIQUE D'HADRIEN DANS LE ROMAN DE MARGUERITE YOURCENAR "LES MÉMOIRES D'HADRIEN"

Didukh Tetiana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Les mots-clés : portrait psychologique, les moyens linguistiques, le monde intérieur de l'héros

L'étude du portrait psychologique en stylistique linguistique est un domaine de recherche important qui explore la relation entre la langue et la personnalité. Cette recherche vise à comprendre comment certaines caractéristiques de la langue, telles que le style et le comportement vocal, reflètent les traits psychologiques d'individus spécifiques. La création d'un portrait de personnage fait partie intégrante d'un modèle de personnalité, au même titre que des éléments tels que les actions, les discours, les monologues, les attitudes et les déclarations d'autres personnages (Білоус 2011: 93).

Dans une œuvre littéraire "*Les mémoires d'Hadrien*" de Marguerite Yourcenar, le portrait psychologique est une manière unique de représenter une personne, son caractère, son monde intérieur et son apparence. Il peut être physique, psychologique ou combiné, mais dans tous les cas, il nécessite la capacité d'exprimer des idées et des émotions complexes par le biais du langage. Cela fait des portraits un objet de recherche intéressant pour l'étude des moyens linguistiques dans la verbalisation psychologique.

L'analyse de la composition lexicale consiste à l'utilisation des mots et des phrases dans la description du portrait, afin de déterminer le ton général de la verbalisation, ainsi que la présence de mots-clés susceptibles d'indiquer certains traits de personnalité. Dans ces exemples, l'écrivain par le protagoniste analyse en profondeur la nature de la mort et son impact sur l'existence : *Je commence à connaître la mort ; elle a d'autres secrets, plus étrangers encore à notre présente condition d'hommes ; Je n'ai jamais regardé volontiers dormir ceux que j'aimais ; ils se reposaient de moi, je le sais ; ils m'échappaient aussi. Et chaque homme a honte de son visage entaché de sommeil* (Yourcenar 1974: 16). Il explore activement les questions de l'éternité, de l'inéluctabilité de la mort et des conséquences qui en découlent, et ses réflexions fournissent un contexte philosophique approfondi: *Si ce monde*

larvaire et spectral, où le plat et l'absurde foisonnent plus abondamment encore que sur terre, nous offre une idée des conditions de l'âme séparée du corps, je passerai sans doute mon éternité à regretter le contrôle exquis des sens et les perspectives réajustées de la raison humaine (Yourcenar 1974: 193).

En analysant, la structure des phrases et des constructions grammaticales on examine comment les informations sur la personnalité sont intégrées dans la structure syntaxique de la description du portrait. Par exemple, l'utilisation de la voix active ou passive : *Durant ces quelques années qui précédèrent la grande crise, j'avais pris une décision qui me fit à jamais considérer comme frivole par mes ennemis, et qui était en partie calculée pour le faire, et pour parer ainsi toute attaque. J'étais allé passer quelques mois en Grèce* (Yourcenar 1974: 193).

En se basant sur le héros comme lien principal, l'auteur démontre la façon dont ses devoirs et ses loyautés ont grandement affecté sa vie personnelle, utilisant le langage pour exprimer son conflit interne entre ses devoirs et ses désirs personnels. Il évoque également les décisions importantes qu'il doit prendre en tant qu'empereur et qui peuvent conduire à des conflits internes: *Les trois quarts de ma vie échappent d'ailleurs à cette définition par les actes : la masse de mes velléités, de mes désirs, de mes projets même, demeure aussi nébuleuse et aussi fuyante qu'un fantôme* (Yourcenar 1974:143).

En conclusion, grâce à ces procédés linguistiques, Marguerite Yourcenar dresse un portrait psychologique à multiples facettes d'Hadrien, faisant des Mémoires d'Hadrien une œuvre littéraire exceptionnelle qui explore des aspects profonds de la psychologie humaine et de la philosophie de la vie.

Références

Білоус П.В. Вступ до літературознавства. Київ: Академія, 2011, 336 с. URL: [http://eprints.zu.edu.ua/22600/1/Vstup_do_literaturoznavstva%20\(1\).pdf](http://eprints.zu.edu.ua/22600/1/Vstup_do_literaturoznavstva%20(1).pdf)
 Marguerite Yourcenar. Mémoires d'Hadrien. Gallimard, 1974. 227 p.

THE PECULIARITIES OF CREATING PSYCHOLOGICAL PORTRAITS IN GRAHAM GREENE'S "THE QUIET AMERICAN"

Kornuta Valeriia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: psychological portrait, contrast, juxtaposition

This paper explores the role of contrast in creating psychological portraits in Graham Greene's novel *The Quiet American*. This technique helps to reinforce the theme and reveal the author's worldview.

The main characters of Greene's novel Thomas Fowler and Alden Pyle present contrasting psychotypes. Their appearances, views, manners, and ways of life are juxtaposed. Pyle is polite, modest and has no bad habits while Fowler drinks much and smokes opium. In the very beginning, Pyle makes a good impression, and Fowler seems to be an unpleasant person. Pyle is a healthy young man while Fowler is a middle-aged man. Pyle graduated from university not long ago and lacks experience. What he knows, he knows from books. Fowler is a man of experience, who has seen a lot in his life. They also have different attitudes to women. Pyle is rather straightforward, avoids lying and behaves decently. Fowler is married; however, he is not faithful to his wife and lies to Phuong, keeping from her his wife's refusal to divorce. Fowler is ironic and often speaks with sarcasm. Pyle does not always understand irony and never uses it himself. Fowler seems cynical and Pyle seems naive. But due to further sequence of events the reader little by little realizes Fowler's strong points and discovers Pyle's cruelty and illegal activity.

Pyle has not been to Vietnam before, does not understand the culture, customs and traditions of the Vietnamese, their motivation and outlook, but he is sure that he knows what they need and is ready to take their lives to achieve the goal. He blindly relies on other people's ideas and views presented by York Harding and is sure that he fights for just cause. Fowler lived in Vietnam for several years. He understands this country and its people and respects their culture.

Alden Pyle is an ardent idealist, committed to the ideas imposed on him, but limited in their critical perception and detached from the real situation in Vietnam. He believes that his mission is to intervene, and he intervenes disregarding the consequences: "*He blindly breaks into someone else's life, and people die because of his stupidity.*" (Greene 1955: 58) He is a fanatic, while Thomas Fowler is a skeptic, analytical and independent in his assessments. Under the circumstances of war Pyle becomes the one who launches a terrorist act, and Fowler practically arranges Pyle's murder to prevent other terrorist acts and save lives of many people. As a typical fanatic Pyle is self-confident and stubborn, his views do not evolve. The evolution of Fowler's life position is evident. First he did not intend to get involved, but then he realized that under the circumstances he had to take sides. So, Fowler's life positions before and after the terrorist act are juxtaposed. Contrast and juxtaposition help to comprehend the author's message: the road to disaster is paved with good intentions if the means are wrong.

References

Greene, Graham. 1955. *The Quiet American*. London: W. Heinemann.

ХРИСТІЯНСЬКА ІДЕЯ ВІРИ В ПЕРЕРОДЖЕННЯ ЛЮДИНИ В КАЗЦІ О. ВАЙЛЬДА «ВЕЛЕТЕНЬ-СЕБЕЛЮБЕЦЬ»

Максимів Марія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: філософська казка, естетизм, мотив переродження

Філософські казки О. Вайльда неодноразово привертали увагу дослідників тим, що їх морально-філософський зміст не зовсім узгоджується з теоретико-естетичними міркуваннями письменника, висловленими в його літературно-естетичних трактатах («Занепад мистецтва брехні», діалог «Критик як художник», «Пензель, перо і отрута», «Істина масок» із книги «Задуми» (1889), передмова до «Портрету Доріана Грея» (1890)).

Як слушно зауважує К. О. Шахова, «... суперечливість поглядів виявлялася в усьому, що писав Вайльд. Пошуки художньої і філософської істини часто-густо приводили його до висновків, протилежних одне-одному. І в цьому знаходила втілення ще одна теза письменника - про неможливість віднайдення однієї-єдиної істини - універсальної, придатної для всіх і всього» (Шахова 2004: 31). Естетизм, репрезентований О. Вайльдом, не був позбавлений духовного змісту. Казки в літературній спадщині письменника займають у цьому плані особливе місце, оскільки просякнуті настроями доброти, співчуття і милосердя, сприяють розвиткові емпатії до нужденних і страждаючих, спонукають до переосмислення справедливості усталеного порядку речей у світі. Їх сюжетотворна специфіка полягає у наявності прихованого морально-філософського стержня, що міцно цементує усі смислові і поетикальні компоненти в єдине художньо-естетичне полотно. Краса і Мораль, етика і естетика у казках знаходяться пліч-о-пліч, урівноважуючи і органічно доповнюючи одне-одного: «І мораль у цих казках переконлива, ґрунтується на гуманістичних засадах, зрозуміла й прийнятна для всіх, хто розрізняє добро і зло» (Шахова 2004: 31). Тож позицію про «чистий естетизм» казок

письменника ми відкидаємо і будемо аналізувати їх у площині морально-філософських і християнських цінностей.

З цього погляду доречно проаналізувати казку О. Вайльда «Велетень-себелюбець» («The Selfish Giant»), де простежується наскрізний мотив Дитини-Христа, з яким у творі пов'язано надію на переродження і воскресіння.

Загалом, образ Христа в казці зустрічається двічі. Вперше Христос постає лише як один з дітей, що грають у саду Велетня, причому він – найменший з них. Коли дітки знову проникли в його сад, і туди знову повернулася весна, то побачив, що всі дерева, на яких сидять діти, вкриті квітами, а одне, під яким стоїть хлопчик, настільки маленький, що невзможі забратися на гілку, без цвіту. І серце Велетня розтануло. Він допоміг Дитині-Спасителю, а той у відповідь поцілував Велетня:

«Only the little boy did not run, for his eyes were so full of tears that he did not see the Giant coming. And the Giant stole up behind him and took him gently in his hand, and put him up into the tree. And the tree broke at once into blossom, and the birds came and sang on it, and the little boy stretched out his two arm sand flung them round the Giant's neck, and kissed him» (Wilde 1980).

Відтоді Велетень розвалив величезний мур і вже не забороняв діткам гратися в «найгарнішому в світі садку». Втім він не полишає думати про цього маленького хлопчика, який вперше продемонстрував йому всю принадливість емпатії і любові.

Врешті-решт, ставши старим та немічним, Велетень знову зустрічає Дитину, яку так полюбив. Втім, хлопчик поранений, на його руках та ногах сліди цвяхів, а на питання Велетня «Хто насмілився поранити тебе?» він відповідає, що це – рани любові:

« Who hath dared to wound thee?» - cried the Giant.

- Tell me, that I may take my big sword and slay him.

- Nay! - answered the child. But these are the wounds of Love» (Wilde 1980).

Підсумовуючи вищесказане, можна стверджувати, що філософські казки О. Вайльда являють собою органічне поєднання естетико-художніх уподобань письменника як представника естетизму в англійському модернізмі з морально-етичними і християнськими ідеалами.

Література

Шахова, Кіра. 2004. Оскар Вайльд. *Зарубіжна література*. 6. 29-35.

Янченко, Юрій. 2009. *Художньо-естетична своєрідність казок Оскара Вайльда*. Харків: Нове слово.

Wilde, Oscar. 1980. *The Happy Prince and other tales*. Colorado: Shambhala Publications.

KAZUO ISHIGURO'S WORKS IN THE CONTEXT OF THE DYSTOPIAN GENRE (BASED ON THE NOVELS "NEVER LET ME GO" AND "KLARA AND THE SUN")

Nadolska Iryna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: dystopian genre, character development, identity, mortality, human connection, artificial intelligence

This abstract examines Kazuo Ishiguro's creativity within the dystopia genre, focusing on his acclaimed works "Never Let Me Go" and "Klara and the Sun." Through a comparative analysis, this study explores Ishiguro's distinct approach to storytelling, character development, and thematic exploration in the context of dystopian narratives. The abstract incorporates relevant quotes and examples from the texts to provide a comprehensive understanding of Ishiguro's creative prowess within the genre.

"Never Let Me Go" presents a haunting dystopian world where human clones are bred for organ donations. Ishiguro's exquisite prose and intricate narrative structure facilitate an exploration of themes such as identity, mortality, and the search for purpose. For instance, the character Kathy reflects on her clone identity, stating, "We took away your art because we thought it would reveal your souls. Or to put it more finely, we did it to prove you had souls at all" (Ishiguro 2005: 132). This quote exemplifies Ishiguro's ability to delve into existential dilemmas, encouraging readers to contemplate the boundaries of humanity within a dystopian society.

Similarly, in "Klara and the Sun," Ishiguro showcases his creativity by delving into the impact of artificial intelligence on human relationships. The novel's narrator, Klara, an AI companion, offers a unique perspective on human emotions and desires. Ishiguro seamlessly intertwines philosophical musings with poignant observations, as Klara reflects, "There was so much we could learn from each other if only we could speak more clearly. We could explain things better" (Ishiguro 2021: 93). This quote exemplifies Ishiguro's ability to employ speculative elements to explore the intricacies of human connection and the blurred boundaries between man and machine.

Ishiguro's creativity extends beyond thematic exploration to encompass his narrative techniques. In "Never Let Me Go," the fragmented timeline and unreliable narration create a sense of disorientation, mirroring the characters' fragmented identities. For example, the protagonist Kathy intertwines her childhood memories with her present experiences, remarking, "What I'm not sure about is if our lives have been so different from the lives of the people we save" (Ishiguro 2005: 9). This narrative technique adds depth to the story, emphasizing the characters' complex emotional journeys.

In conclusion, Kazuo Ishiguro's creativity within the dystopia genre is evident through his masterful storytelling, skillful character development, and profound thematic explorations. Through the analysis of quotes and examples from "Never Let Me Go" and "Klara and the Sun," this abstract has provided insights into the author's ability to merge speculative elements with thought-provoking reflections on identity, humanity, and the human condition. Ishiguro's contributions to the dystopia genre leave a lasting impression on readers, challenging conventions and offering profound insights into the human experience within imagined futures.

References

- Ishiguro, Kazuo. 2005. *Never Let Me Go*. UK: Faber & Faber.
 Ishiguro, Kazuo. 2021. *Klara and the Sun*. UK: Faber & Faber.
 Ishiguro, Kazuo & Oe, Kenzaburo. 1993. *The Novelist in Today's World: A Conversation*. UK: Duke University Press.
 Mason, Gregory. 1989. An Interview with Kazuo Ishiguro. *Contemporary Literature*. 335-347.

ЛІНГВАЛЬНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ МАСКУЛІННОСТІ У НОВЕЛІ АННІ ГАВАЛЬДИ "JE L'AIMAIS"

Павлич Маріанна

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: маскуліність, ідентичність, стилістичні засоби, французька література, Анна Гавальда

Питання маскуліності залишається одним з найбільш обговорюваних тем у сучасному світі. Анна Гавальда – відома французька письменниця, чії твори містять складні питання про статеву ідентичність та місце гендерних ролей у нашому суспільстві.

Її новела "*Je l'aimais*" не є виключенням, вона репрезентує цікаві аспекти щодо відображення маскулінності через стилістичні засоби.

Розглядаючи класифікацію маскулінності у лінгвістиці, виокремлено різні підходи та теорії щодо того, які риси мови можуть вважатись маскулініми. З'ясовано, що існують різні причини та чинники, які впливають на те, як мова стає маскуліною, і що цей процес може бути спричинений як соціокультурними, так і психологічними факторами (Kiesling 2007: 18). Загалом, відомо, що маскуліна мова може впливати на формування стереотипів та нерівностей між статями, що підкреслює необхідність уважного вивчення та аналізу мовлення з гендерної перспективи. Варто зазначити, що не завжди маскуліна мова є шкідливою або дискримінаційною, а у деяких випадках може бути використана для підкреслення важливості певних рис характеру або робочих якостей. Тому, важливо підходити до аналізу мовлення з розумінням його контексту та цілей використання (UNFPA Ukraine 2018: 6).

У новелі Анни Гавальди "*Je l'aimais*" одним з головних засобів відтворення образу маскулінності, який використовує авторка, є образи, пов'язані з фізичною силою та витривалістю. Наприклад, герой новели П'єр є ветераном війни, тому авторка описує його як *un homme fort et robuste* (сильний і стійкий чоловік). Надалі авторка використовує такі прикметники, як *musclé* (мускулистий), *endurant* (витривалий) та *athlétique* (атлетичний), щоб підкреслити фізичну силу героя (Gavalda 2002: 56).

Іншим засобом, який вживається для підсилення образу маскулінності, є використання відповідних слів та висловів. Наприклад, авторка описує П'єра як *un homme viril* (мужній чоловік) та *un homme d'honneur* (чоловік честі), що вказує на його мужність та гідність. Орім того, вона вживає слово *homme* (чоловік) у зв'язку з героєм, щоб підкреслити його статеvu ідентичність (Gavalda 2002: 76).

До того ж, авторка використовує різні граматичні та стилістичні засоби, щоб зробити мову більш маскуліною. Наприклад, вона використовує активний стан, щоб надати реченням більшої енергії та рішучості, і використовує короткі, різкі речення, щоб передати невпевненість та крихітність жіночих персонажів.

Один з головних стилістичних засобів, використаних у романі для відображення маскулінності П'єра, полягає в застосуванні прямої та твердої мови. П'єр зображується як чоловік, який знає, чого він хоче, і не боїться висловлювати свою думку. Він використовує пряму та тверду мову, коли говорить про свої минулі досвіди, свої почуття та свої думки щодо життя: *Je ne veux pas passer ma vie à m'excuser d'être un homme* (Gavalda 2002: 78).

У романі А. Гавальди "*Je l'aimais*" зображення чоловіків і жінок відрізняється тим, що персонаж П'єр набуває численних авторитарних маскуліних рис характеру і поведінки. Письменниця показує, що ніхто ніколи не протиставляє йому, а він з гордістю відзначає свій статус "мачо". А. Гавальда його називає не інакше, як: *vieux con* (старий пердун); *monstre* (виродок); *bulldozer* (бульдозер); *un peu machiste* (маленький мачо); *égoïste* (егоцентричний); *le besogneux et le laborieux* (нужденних і трудящих).

Таким чином, серед лінгвістичних засобів відображення маскулінності в романі виокремлено: застосування прямої та твердої мови (7%); стійкі вирази (13%); анафора (13%); метафора (20%); епітети (47%) (Рис. 1) (Gavalda 2002: 11-20).

Рис. 1. Кількісний розподіл лінгвістичних засобів у романі

Отже, Анна Ґавальда успішно використовує лінгвістичні засоби, щоб передати ідею маскулінності у своїй новелі "*Je l'aimais*". Авторка використовує слова, граматичні та стилістичні засоби, щоб передати риси характеру та поведінку чоловіків, які відображають їхню маскулінність. У романі Анни Ґавальди "*Je l'aimais*" розкрито різні вияви маскулінності. Головний герой є чоловіком, який має проблеми з емоціями та стосунками, а стилістичні засоби, використані в романі, дають змогу відобразити його маскулінність.

Література

- UNFPA Ukraine. 2018. Сучасне розуміння маскулінності: ставлення чоловіків до гендерних стереотипів та насильства щодо жінок: дослідницький проєкт. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/publications/сучасне-розуміння-маскулінності-ставлення-чоловіків-до-гендерних-стереотипів-та>
- Gavalda, A. 2002. *Je l'aimais*. Paris: Le dilettante.
- Kiesling, S.F. 2007. Men, Masculinities, and Language. *Language and Linguistics Compass*, 1(6): 653-673. URL: https://www.researchgate.net/publication/227971530_Men_Masculinities_and_Language

ANALYSING THE CONNACION BETWEEN MEMORY, TRAUMA AND LITERATURE

Paniushyna Diana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: gerontological research, traumatic experience, literary studies, literature, age psychology, character, genre

Scientific attention to gerontological research emerged only in the twentieth century. Literary gerontology combines the achievements of literary studies, medicine, age psychology, sociology and other disciplines. The relevance of such research is due to the fact that the number of elderly people is increasing as a clear trend in society. In turn, this logically increases interest in the perception of the ageing process and the place of the elderly in the world. Additionally, the development of interdisciplinary research in literary studies serves to combine various descriptions of texts of publicistic discourse.

The most important questions of the planetary and individual parameters of events have been embodied in numerous works of fiction. This is evidence of a dynamic process of cultural reflection on traumatic experience. The chapter focuses on the specifics of the development of literary perception of the relevant historical event, its perception through the prism of past memory, culture and politics. It is quite common to highlight the traumatic experience of both characters in literary texts and society as a whole (Pukhonska 2021: 63).

Bearing in mind the fact of constant exposure to traumatic experiences, it should be noted that detraumatization is possible only if traumatic memory is transformed into a narrative. Therefore fiction is a good model for talking about trauma as a condition for avoiding traumatic forgetfulness by forming a similar narrative. Traumatic memory is an essential factor or condition for the behaviour of characters in a work of fiction. On the one hand, it changes the way one looks at life, on the other hand it creates a different world and the individual's place in it. Likewise, traumatic experience erases the boundaries of what is acceptable, reconstructing thought structures and worldview. Nowadays, the dynamic culture has been replaced by a static culture and reflection. An attempt to understand, accept and "talk through" one's feelings while sitting at a psychotherapist's office has become the norm. It is fiction that is sensitive to the most subtle trends. Only recently have contemporary authors begun to talk about personal trauma, but in such a clear way that today reading, among other things, also

has a therapeutic function.

It should be noted that the topic of trauma directs the attention of memory studies to the issue of forgetting as displacement, concealment or inability to verbalize traumatic experience. From the psychoanalytical point of view, K.Karut associates trauma with a delayed reaction to an event, its re-experiencing, and the impossibility of fully understanding it (Dovhanych 2020: 7). At the same time, the analysis of literary evidence reveals that each literary text outlines a specific version of the past or the so-called "*version of survival*", which for the reader becomes a prism for perceiving the traumatic experience and the event that accompanied it.

Thus, fiction is an effective method for identifying and overcoming traumatic experiences, as the author is able to hide confession behind a mask of fiction that serves as an alternative reality (as opposed to reality) with the help of artistic means. With the help of these tools, the author introduces the modern reader to memories of the past and reveals plans for the future.

References

- Pukhonska, O. 2021. Literary Dimensions of Trauma in the Context of the War in Donbas. *Acta Polono-Ruthenica*. 2(XXVI). 63-74.
- Dovhanych, N. 2020. Memory, trauma and literature: ways of representation and interpretation. *Ukrainian Literary Studies*. № 85. 1-14.

ЖІНОЧЕ ПИСЬМО КАТРІН ПАНКОЛЬ

Петришин Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: жіноче письмо, стиль письма Катрін Панколь

Початком творення гендерного літературознавства вважають відкриття "гендерного виміру" як "універсальної значущості статевої належності людини у всіх сферах її соціокультурного буття", що оприявило "статеву асиметрію у філософському вивченні людини", адже "половина людства (жіноцтво) залишалася на узбіччі" (Філоненко С. О. 2011:83).

Жінки-письменниці сьогодні продовжують виступити проти патріархальних суспільств минулих років. Потроху письменництво перестало бути простою розвагою для жінок. Писання стало видом діяльності, винагородою для одних і боротьбою для інших.

Французька письменниця Катрін Панколь знаходить власний спосіб втекти від життєвих негараздів та обмежень, адже письменництво – це той шлях, який часто обирають жінки. Її роман наповнений жіночими персонажами. До прикладу, героїня роману "*Les Yeux Jaunes des Crocodiles*", Жозефіна спочатку пише роман на прохання своєї сестри через фінансові труднощі, але згодом, вона продовжує писати не лише для того, щоб втекти від повсякденного життя, а й для самоствердження.

У романі Катрін Панколь "*Les Yeux Jaunes des Crocodiles*" розповідається про зусилля жінок здобути свою ідентичність і незалежність, щоб звільнитися індивідуально та соціально від існуючих хибних переконань.

Словниковий запас, яким користується Катрін Панколь, великий і різноманітний. Письменниця може використовувати спеціальну лексику певної дисципліни або перераховувати геніальних людей в певних галузях, яких пересічний читач може не знати. Але, даючи необхідні пояснення, вона зберігає зв'язок із цим пересічним читачем.

Катрін Панколь вважає, що "*chaque écrivain doit arriver à avoir un style, une musique, un rythme. Ce n'est pas l'histoire d'écrire bien, d'écrire pour faire beau, d'écrire pour faire des gestes, ce n'est pas une attitude d'écrivain. Pour moi, l'écriture est quelque chose qui part*

vraiment des émotions, du coeur, des tripes, voilà!” (Entretien avec Katherine Pancol 2010).

У Катрін Панколь немає одержимості збереженням мови. Незважаючи на те, що вона розмовляє французькою мовою, розмови її персонажів наповнені поширеними англійськими виразами, такими як “*Shit*”, “*Hurry up!*”, “*Of course*”, “*My Love!*” тощо.

Роман Катрін Панколь “Жовті очі крокодилів” включає багато діалогів та монологів. У деяких випадках авторка вважає за краще розвивати історію через пояснення оповідача або через внутрішні монологи персонажів, іноді поєднуючи обидва процеси “...un écrivain n’a pas besoin d’être intelligent, il doit savoir traduire ce qu’il ressent, trouver les mots qui habillent les émotions, à qui aurais-je envie d’écrire une lettre ? Séduire en écrivant, séduire un homme, je ne veux séduire personne, c’est là mon problème, je me trouve moche, grosse, pourtant j’ai perdu du poids...” (Pancol K., 2006:282).

Діалог у романі французької письменниці відіграє дві основні ролі, які йому приписують: по-перше, він надає необхідну інформацію про ситуацію, місце та персонажів і допомагає розвивати історію, а по-друге, він розкриває персонажів у всіх їхніх аспектах.

Авторка демонструє значну увагу до деталей. У своїх творах вона дуже детально описує події та рухи. Увага до кольору, величини, дрібності предметів, простору і навіть іноді до характерних рис характерів героїв досить примітна у її романі. Згадування кольорів вважається однією з характеристик жіночого письма.

Дослідження роману Катрін Панколь “Жовті очі крокодилів” показує, що стиль її письма є простим, зрозумілим та прямим. Її світ населений жінками з їх поглядами на життя. Думаємо, що жінці-письменниці часто легше висловити свої жіночі хвилювання. Катрін Панколь вибрала для себе форму співучасті та конфіденційної ініціації, яка рідко з’являється у творах, написаних чоловіками.

Література

Філоненко, С. О. 2011. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр: монографія.

Донецьк: ЛАНДОН-XXI.

Entretien avec Katherine Pancol préparé par les éditions Albin Michel. 2010. “Katherine Pancol – Les écureuils de Central Park sont tristes le lundi”. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=GUBvGUbopc0>

Pancol, K. 2006. Les yeux jaunes des crocodiles, 282. Roman. Paris: Albin Michel.

ВЗАЄМОДІЯ ЛІТЕРАТУРИ Й МАЛЯРСТВА В РОМАНІ ВІРДЖИНІ ВУЛФ “TO THE LIGHTHOUSE”

Пецюх Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: інтертекстуальність, малярство, текст, картина, образ

Звернення Вірджинії Вулф до мови малярства як джерела оновлення арсеналу літературних прийомів пов’язане з особливостями біографії письменниці, у житті якої завжди було присутнє мистецтво в найрізноманітніших виявах. У малярстві Вулф намагалася знайти спосіб писати так, як художник орудує пензлем. Вона вірила, що образотворче мистецтво може бути поетичним, а поезія чи лірична проза – живописною. У розвідці ставимо завдання з’ясувати, яким чином взаємодія літератури з малярством, підпорядкована єдиному авторському задуму, функціонує в романі “To the Lighthouse”.

Живописне начало роману простежується на всіх його рівнях: найменувань, композиції, тематики, технічних прийомів і засобів тощо. Рівень найменувань охоплює

передусім лексику в області образотворчого мистецтва, як от: пензель, полотно, колір, картина, форма, мольберт, фарби, лінія тощо. Також письменниця використовує багату палітру барв, описуючи створювану художницею Лілі Бріско картину, полотна інших митців та зображуючи навколишній пейзаж: *“Since Mr. Paunceforte had been there, three years before, all the pictures were like that, she said, green and grey, with lemon-coloured sailing-boats, and pink women on the beach”* (Woolf 2013: 27). Крім того, в романі згадується ім'я вигаданого художника – містера Понсфурта, який вплинув на місцевих майстрів малярства. Усе це підсилює ефект включення світу живопису в повсякденну реальність персонажів роману.

Тематична складова малярського інтертексту роману безпосередньо пов'язана з предметом зображення на картині Лілі. Це портрет місіс Ремзі, яка читає книгу своєму маленькому синові Джеймсу. Працюючи над картиною, Лілі намагається вирішити, що важливіше: правдоподібність, точність у зображенні чи виявлення загальних закономірностей, того, що залишається незмінним та становить саму суть життєвих явищ. Цікаво простежити спроби Лілі пояснити містеру Бенксу суть її картини:

... she had made no attempt at likeness. [...] But the picture was not of them, she said. Or, not in his sense. There were other senses too in which one might reverence them. By a shadow here and a light there, for instance. Her tribute took that form if, as she vaguely supposed, a picture must be a tribute. A mother and child might be reduced to a shadow without irreverence. [...] She could not show him what she wished to make of it, could not see it even herself, without a brush in her hand. [...] But the danger was that by doing that the unity of the whole might be broke (Woolf 2013: 54).

Вулф із вражаючою достовірністю відтворює процес роботи Лілі над картиною, передаючи хід її думок, особливості художнього бачення, враження від предмета зображення та їх реалізацію в лініях, формі та кольорі на полотні:

There was something (she stood screwing up her little Chinese eyes in her small puckered face), something she remembered in the relations of those lines cutting across, slicing down, and in the mass of the hedge with its green cave of blues and browns, which had stayed in her mind (Woolf 2013: 58).

Важливо також відзначити, що картина Лілі, на якій зображені місіс Ремзі і Джеймс у вигляді фіолетового трикутника, нагадує полотна кубістів, які у своїх роботах використовували геометричні умовні форми. Підняті в романі проблеми багато в чому співзвучні з філософськими ідеями кубізму. Художники-кубісти прагнули осмислити природу художньої творчості, говорили про необхідність пошуку абстрактної сутності світобудови. Те саме можна сказати про Лілі Бріско, яка визначала свої творчі установки наступним чином:

What was the problem then? She must try to get hold of something that evaded her. It evaded her when she thought of Mrs. Ramsay; it evaded her now when she thought of her picture. Phrases came. Visions came. Beautiful pictures. Beautiful phrases. But what she wished to get hold of was that very jar on the nerves, the thing itself before it has been made anything (Woolf 2013: 160).

На рівні форми також спостерігаємо цікаві перегуки з малярським мистецтвом. Зокрема, створюючи в романі візуальні картини, Вірджинія Вулф імітує композиційні особливості портрета. Формальними аналогами елементів живописного полотна є для неї предмети навколишнього середовища. До прикладу, письменниця часто зображує місіс Ремзі поруч із Джеймсом біля вікна, і саме віконний отвір виконує тут функцію рами картини. У романі також є епізод «вербального натюрморту» – опис вази із фруктами, яку відчужено розглядає місіс Ремзі, занурившись у свої думки:

No, she said, she did not want a pear. Indeed she had been keeping guard over the dish of fruit (without realising it) jealously, hoping that nobody would touch it. Her eyes had been going in and out among the curves and shadows of the fruit, among the rich purples of the lowland grapes, then over the horny ridge of the shell, putting a yellow against a purple, a curved shape against a round shape (Woolf 2013: 90).

Як бачимо, створюючи візуальний образ, Вулф прагне передати вербальними

засобами особливості форми й кольору, тож картини, які постають перед очима, стають рельєфними, «оживають». Подібно до Лілі, яка володіє даром малярського бачення, авторка пише роман так, ніби накладає легкі імпресіоністські мазки на полотно. І це характерно для усіх творів письменниці. На думку І. Девдюк, романи Вулф нагадують «різнобарвні етюди та замальовки, які постійно змінюють комбінацію своїх відтінків та форм, стаючи універсальною моделлю світу, що знаходиться в безперервному русі» (Девдюк 2020: 118).

Отож, найбільш плідною для творчості Вулф і зокрема роману “To the Lighthouse” є взаємодія з малярством. Саме цей вид мистецтва став для письменниці невичерпним джерелом образів, сюжетів, новаторських прийомів. За допомогою нової мови мистецтва Вірджинії Вулф вдалося розширити смислове поле тексту та представити навколишню дійсність у всій її багатогранності й глибині, що є ключовим завданням кожного автора.

Література

Девдюк, І. В. 2020. *Екзистенційний дискурс в українській та британській прозі міжвоєнних десятиліть*, 484. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М.
Woolf, V. *To the Lighthouse*. 2013. London: Penguin Books Ltd.

МОДЕРНІСТСЬКИЙ ТИП ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ В ДРАМАТУРГІІ БЕРНАРДА ШОУ

Сеньків Юліана

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: модернізм, концепція драми в творчості Бернарда Шоу, «нова драма», новаторські прийоми драматурга

Перша половина ХХ ст. стала періодом масштабних суспільно-політичних та економічних зворушень і катаклізмів. Причиною цього були, по-перше, революції, громадянські війни, війни за розвал колоніальних імперій; по-друге, узаконення диктаторських режимів, світові війни; по-третє, період Великої депресії та застосування ядерної зброї. Зазначені процеси мали невідворотний вплив на літературне життя тодішньої епохи. Актуальність роботи визначається загальною спрямованістю сучасних літературознавчих та лінгвістичних досліджень на виявлення особливостей модерністського типу художнього мислення в драматургії Бернарда Шоу на матеріалі творів «Будинок, де розбиваються серця», «Пігмаліон» та «Свята Іоанна».

Огляд наукової літератури з досліджуваного питання, а саме: модерністський тип художнього мислення в драматургії Бернарда Шоу (П. П. Летнянчин, К. Ніколенко, О. Петрецьків, О. В. Пронкевич, І. Слоневська, А. В. Якуш) дає можливість стверджувати, що в сучасному літературознавстві та мовознавстві даній проблемі приділено недостатньо уваги.

В історію літератури Західної Європи межа ХІХ–ХХ століть увійшла як час зародження і бурхливого розвитку так званої «нової драми». Основи «нової драми» були закладені такими всесвітньо відомими письменниками, як Г. Ібсен, Г. Гауптман, М. Метерлінк, Б. Шоу. Бернард Шоу є відомим ірландським драматургом, критиком, романістом та громадським діячем. Починаючи з кінця ХІХ і впродовж першої половини ХХ ст., він був одним із представників «нової драми» (Пронкевич 2013: 28). Творчість драматурга здобула широке визнання в англomовному культурному просторі.

Перебуваючи під впливом новацій Г. Ібсена, Б. Шоу став творцем інтелектуального проблемного театру як самобутньої театральної естетики. Одним з улюблених засобів впливу письменника на читацьку та глядацьку свідомість був парадокс. Таким чином він

прагнув спонукати людей поглянути на традиційні цінності під новим кутом зору, а також позбавити їх впливу застарілих стереотипів. Саме тому драматург віддавав перевагу «відкритим», незавершеним фіналам, які не розв'язували поставлених у п'єсі проблем, а, навпаки, ставили нові запитання, залишаючи їх без відповідей. Цілком упевнено можна стверджувати, що Б. Шоу виступив із закликом до сучасників стати на складний шлях Свободи, причому не лише політичної та економічної, а передусім духовної (Пронкевич 2013: 28).

Однією з найважливіших новацій Б. Шоу є авторський поділ власних п'єс на цикли «приємних», неприємних та «п'єси для Пуритан» (Якуш 2015). У зазначених циклах вбачаємо наступне новаторство Б. Шоу, тобто жанрову класифікацію. Драматична структура цих п'єс конструюється на поєднанні жанрів, що є прийомом, характерним для всієї драматичної спадщини автора. В його драмах також присутні елементи розважальної комедії які поєднуються з формами трагедії (Стайн 2003: 187). Крім того, до новаторських прийомів п'єс-дискусій Бернарда Шоу, як одного із засновників «нової драми», варто віднести: такі: жанрову класифікацію; поєднання елементів розважальної комедії з формами трагедії; реставрацію архаїчних жанрів драматургії; систему ремарок; довгі з безліччю деталей і пояснень передмови та післямови; використання парадоксів, парадоксальних ситуацій; відкритий фінал; новий тип героя; переосмислення ролі жінки в соціумі (наприклад, художня новизна зовнішнього вигляду Жанни д'Арк); драма у формі дискусії, інтелектуальна драма-ідея; розширення просторово-часових рамок дії; створення нового міфу; звернення до жанру історичної хроніки; новий тип історичної драми; «дегероїзація» історії.

Узагальнюючи розгляд драматичних творів Бернарда Шоу, слід відзначити, що характерною ознакою його літературною творчості є незначна кількість традиційних елементів. По суті, переважна більшість п'єс письменника не відповідала загальноприйнятим канонам драми, тим самим формуючи «драму ідей», в основу якої покладено не сюжет, а дискусію.

Література

- Пронкевич, Олександр. 2013. *«Нова драма» кінця XIX – початку XX ст.* Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили.
- Стайн, Джон. 2003. *Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. Реалізм і натуралізм.* Львів.
- Якуш, А. 2015. Ірландська драматургія першої половини XX століття. Традиції та новаторство на прикладі творчості Б. Шоу. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації.* <http://eprints.zu.edu.ua/17098/1/%D0%90.%20%D0%92.%20%D0%AF%D0%BA%D1%83%D1%88.pdf>

PECULIARITIES OF SYLVIA PLATH'S ARTISTIC THINKING

Starchevska Mariia

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: artistic thinking, writer's idiolect, extralinguistic factor, confessional poetry, linguistic inquiry and word count (LWC), feminism

Sylvia Plath, a renowned poet and novelist of the mid-20th century, is celebrated for her unique and profoundly introspective approach to art and creativity. The paper explores the intricacies of Plath's artistic thinking, shedding light on the multifaceted aspects of her work, her life, and her enduring legacy.

Table 1

Variable	Bv (M- 224) <i>r</i>	Over Last (№69) <i>r</i>	Over Last Mo. (n-12) <i>r</i>	Ms 1962 vs 1963 (Unequal 1962 1963 V			Examples of Words
Word count	0.15*	-0.30*	-0.25	284.3	129.4	.012	
Words per sentence	-0.57*	0.43*	-0.18	12.2	17.0	.010	
Question marks	0.36*	-0.30*	0.02	0.94	0.42	.097	
Unique words	-0.53*	0.41*	0.01	64.4	72.6	.0081	
Dictionary' words	0.62*	-0.27*	-0.10	67.3	63.8	.0331	
Words with 6+	-0.29*	0.02	-0.56				
Pronouns	0.47*	-0.36*	-0.32	11.9	7.7	.0041	they, you
I	0.35*	-0.11	-0.47				my, me
Self	0.29*	-0.16	-0.42				we, me
You	0.24*	-0.16	-0.17	1.9	0.7	.0071	you
Negations	0.22*	0.05	-0.44				no, never
Articles	0.43*	0.24	0.18				an, the
Prepositions	-0.41*	0.30*	0.27	10.3	12.7	.0021	to, from
Positive emotions	0.05	0.24*	0.04				happy, good
Positive feelings	0.23*	-0.01	-0.21				joy, love
Optimism	-0.17*	0.11	0.18				pride, win
Negative emotions	0.14*	-0.16	0.20				hate,
Cognitive	0.06	-0.38*	-0.20				cause, know
Causation	-0.10	-0.23	-0.16	0.43	0.18	.038	because,
Insight	0.10	-0.24*	0.08				think,
Inhibition	-0.14'	-0.18	-0.34				block,
Certainty	0.06	0.24*	-0.27				always, never
Social processes	0.12	-0.11	0.15	7.4	4.9	.0281	talk, friend
References to	0.10	-0.21	0.30	5.1	3.2	.0281	we, you
Friends	0.01	-0.15		0.11	0.00	.001	pal, buddy
Present tense	0.57*	-0.47*	0.29	9.0	6.8	.0071	is, be
Future tense	0.19*	0.09	-0.08				will, might
Exclusive words	0.03	-0.18	-0.66*				except,
Occupation	-0.14*	0.05	0.26				work, boss
Job	-0.14*	-0.08		0.13	0.00	.001	employ,
Sports	0.09	0.24*	-0.12				football, game
TV	-0.02	-0.08		0.03	0.00	.031	TV, sitcom
Money	-0.29*	-0.17		0.13	0.00	.0011	cash, income
Metaphysical issues	0.31*	0.08	-0.15				God, heaven
Religion	0.17	0.08	-0.48				church, rabbi
Death	0.29	0.04	0.29				dead, coffin
Physical	0.16	0.24*	-0.14				ache, breast
Body	0.14	0.22	-0.32				ache, cough
Sex and sexuality	0.15	0.06	-0.28				lust
Eating	-0.02	0.27*	0.14				eat, taste
Grooming	0.18	0.03	0.31				wash, clean

We begin by defining the concept of artistic thinking and its pivotal role in the generation of creative content. Artistic thinking was researched by many literary figures, including Ivan Franco, who discovered the role of "conscious and unconscious" in the creation process in his work "From the Secrets of Poetic Creativity" (Franko 1967). In "Synergetics of the Poetic Word," Olha Semenets emphasizes that the writer's idiolect is significantly influenced by an extralinguistic factor, the modality of the author's mental sphere, which plays a crucial role in shaping the form of expression for the artist's thoughts and feelings, encompassing the entire system of expressive language means (Semenets 2004).

Sylvia Plath's artistic thinking can be best understood through an exploration of her

tumultuous life, the evolution of her writing style, and her thematic preoccupations. Her creative journey was deeply intertwined with her personal struggles, particularly her battle with mental illness. Plath's struggles with depression, anxiety, and her eventual suicide in 1963, at the young age of 30, cast a long shadow over her work (Brain 2001). Her confessional poetry, in particular, allowed her to delve into the darkest corners of her psyche, making her a pioneer of the genre (Green 1965).

Plath's artistic evolution is marked by distinct phases in her writing. Her early work reflects a fascination with the domestic sphere and the complexities of identity, themes vividly captured in her semi-autobiographical novel, "The Bell Jar." Later, she delved into a more visceral and emotionally charged style, often employing rich, metaphoric language in her poems. This progression signifies her relentless pursuit of artistic growth and self-discovery, while her shifting styles illustrate her versatility and adaptability as a writer (Moers 1976).

The thematic preoccupations that pervade Plath's work are a testament to her artistic thinking. Her poetry and prose are characterized by a fascination with the duality of life and death, the intricacies of motherhood, and a deep engagement with the natural world. Her "Ariel" poems, written in the final months of her life, exemplify her exploration of these themes. Plath's poetic voice in "Ariel" is stark, intense, and often infused with a sense of impending doom, reflecting her tumultuous inner world. In addition to the exploration of Sylvia Plath's artistic thinking, this study also undertook a detailed analysis of her poems using the "Linguistic Inquiry and Word Count" (LIWC) software (See Table 1). These findings shed light on the ways in which her personal struggles and creative evolution were manifested in her writing, enriching our appreciation of her enduring legacy.

Furthermore, Plath's artistic thinking is inherently linked to her feminist perspective. She was an advocate for women's independence, addressing the societal pressures placed on women in her era. Her works challenge traditional gender roles and norms, and she remains an icon for feminist literary scholarship.

Plath's influence on contemporary literature and culture is undeniable. Her artistic thinking, marked by its honesty and vulnerability, has left an indelible mark on the world of literature. Her posthumous recognition and the continued fascination with her life and work highlight the enduring relevance of her artistic thinking in today's society.

References

- Brain, Tracy. 2001. *The Other Sylvia Plath*. New York: Longman.
- Franko, Ivan. 1967. *From the secrets of poetic creativity*. Kyiv: Rad.pysmennyk.
- Green, Martin. 1965 *Twain and Whitman: The Problem of "American" Literature*. New York: Norton and Co. Inc.
- Moers, Ellen. 1976. *Literary Women: The Great Writers*. New York: Doubleday.
- Semenets, Olha. 2004. *Synergetics of the poetic word: Monograph*. Kirovohrad: Imex LTD.

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ *TRISTESSE* У РОМАНІ ФРАНСУАЗИ САГАН "BONJOUR TRISTESSE"

Стефанюк Дмитро

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: емоційний концепт, семантичне поле, художній дискурс, французька література, Франсуаза Саган

Роман Франсуази Саган "Bonjour tristesse" є одним із яскравих творів, що демонструє можливості конфліктів між поколіннями в межах не тільки однієї родини, тому дає

можливість дослідження художніх засобів письменниці для втілення індивідуального стилю у відтворенні міжгенераційних протистоянь.

Прикметно, що назва роману містить номінацію емоції/настрою *tristesse*, яка стає ідеологемою емоційної атмосфери твору та відображає основні тенденції бачення світу авторкою. До активаторів цієї емоції зараховують розлуку, смерть, розчарування, життєве фіаско. Для печалі характерні комунікатива, мотиваційна функції, уповільнення життєвого темпу індивіда. Варто зазначити, що залежно від ситуації печаль взаємодіє з низкою інших емоцій, таких як гнів чи страх. Емоції впливають на світовідчуття людини, відтак людина бачить світ у закрої цих емоцій.

Довгий ряд номінацій на позначення емоції *tristesse* (сум, смуток, журба, туга, жаль, жалощі, нудьга, зажура тощо) — невеселого, важкого настрою, спричиненого самотністю, горем, невдачею засвідчують вагомість цього почуття в житті людини. Методологія досліджень емоційних концептів на сьогодні доволі глибоко розроблена (Kovacs 1990; Kryk-Kastovsky 2006). Вважають, що емоційний концепт представляє собою глобальну розумову одиницю, що кодується в людській свідомості одиницями універсального предметного коду. В основі цього коду можуть лежати індивідуальні й універсальні почуттєві образи. Навколо слова, що позначає концепт, і пов'язаних із ним слів-понять створюється свого роду семантичне поле, максимальний і достатній контекст, у межах якого й виявляються численні конотативні супроводи, додаткові значення, асоціативно-оцінні ряди. Це семантичне поле зазвичай являє собою нарацію-дискурс, що представляє одну чи більше подій, але здебільшого включає в себе й описи (дескрипції), і коментарі. У художньому дискурсі поле уможливорює появу все нових і нових конотацій, зумовлених, зрештою, асоціативними уявленнями автора-наратора (Бігун 2023: 26).

Настрої непевності, невизначеності самого почуття суму без причини, без приводу характерні для головної героїні роману. Емоція печалі стає головним смисловим тлом роману, його назву Саган вміщує і у самій назві, і в епіграфі, використовуючи поезію П. Елюара. Відверта наполегливість авторки у відтворенні емоційного тла роману засвідчує наявність конотацій самотності, нездійснених задумів, несправджених надій, передчуття нещастя, загалом меланхолійності як життєвого кредо, способу сприйняття дійсності. Прикметно, що у номінації *TRISTESSE* подвійно присутній звук "s", що сприяє водночас створенню загального меланхолійного настрою і небезпечного/агресивного "сичання", тому цей фоностилістичний прийом цілком виправданий.

На означення концепту *TRISTESSE* у романі переважають субстантивні вербалізатори емоційного стану, які утворюють найбільш чисельну групу: *honte, ennui, regret, remords*. Емоція супроводжується набором атрибутів, здебільшого з елементами меланхолійності, тихої печалі, задумливості. Показово, що, використовуючи весь довгий ряд слів-іменників на позначення сумування, в тому числі в одному контекстному оточенні (жаль, смуток, туга, ганьба), авторка фактично не розрізняє їх значеннєвих відтінків, додаткових семантичних ознак кожного з них. Гендерна забарвленість концептосфери емоційного стану художнього персонажа у романі Саган проявляється в особливостях вербальної репрезентації емоційних концептів як складників концептуальної системи.

Особливістю ідеологеми *TRISTESSE* є її входження в концептуальні поля на позначення страху, бажання, надії, прагнення, свободи, гріха. Номінативні засоби прямої лексико-семантичної, непрямой стилістичної та опосередкованої лексико-семантичної номінації репрезентують гендерно зумовлені відмінності комунікативної поведінки художніх персонажів, які перебувають в емоційному стані.

Література

Бігун, Ольга. 2023. Художнє моделювання жіночого світу в романі "Bonjour tristesse" Франсуази Саган. Традиції і сучасність романістики: 125 років кафедри французької філології: збірник тез Всеукраїнської наукової конференції (Львів, 11–12 листопада 2022 р.), 24–29. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка.

- Kovecses, Zoltan. 1990. *Emotion Concepts*. Springer-Verlag New York Inc.
- Kryk-Kastovsky, Barbara. 2006. *Legal Pragmatics*. [in]: *Encyclopedia of Language and Linguistics*, 13-20. Amsterdam: Elsevier.

PSYCHOANALYTIC METHODS OF INVESTIGATING CHARACTER SELF-IDENTIFICATION

Tyshkivska Khrystyna

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: psychoanalytic methods, self-identification, personal development and relationships, identity, literature, social stereotypes

The issue of identity is the subject of artistic exploration and an understanding of reality. Furthermore, it is the subject of literary research by numerous scholars from various countries. On the one hand, this is due to people's deepening interest in their roots and history, defining their own place in the world and society. On the other hand, this is driven by an attempt to find one's uniqueness as a nation united by certain traits, as well as the search for one's place in various communities. During the period of globalization processes, the awareness of one's identity and authenticity serves as a kind of last bastion of national or individual distinctiveness. Discussion of identity beyond philosophical interpretation should take into account psychological aspects. The concept of identity was originally developed by psychologists (Miller 2018: 8), with psychology initiating the classic scientific analysis of identity in both theoretical and practical directions. The origins of "identity" can be traced back to the theories of Sigmund Freud, whose scientific research has played a significant role in interpreting various forms of art, including literature. The purpose of the article is to investigate psychoanalytic methods for character self-identification research. Psychoanalytic methodology represents a modern theory of interpretation that shifts the focus from the external objective world to the hidden and subjective world. Furthermore, psychoanalytic methodology influences the development of modern interpretive literary studies and allows for a productive interpretation of literary texts. Specifically, if we base our analysis on the works of world playwrights and examine them through the prism of psychoanalytic methodology, we can uncover new, concealed details of the plot (Pokrovska & Yanitska 2020). Self-identification closely interacts with an individual's worldview, their behavior within society, and, accordingly, with issues of personal development and the construction of effective relationships. Self-identification is closely linked to social norms and stereotypes. This represents a kind of connection between personality psychology and social psychology, between the individual and the social. As a person is the initiator of both conversations and various formats of socio-cultural processes, it's important for them to be self-aware and construct their identity (Lishchenko & Hrytsiv 2021: 139). Taking this into account, self-identification is not only a process of seeking and shaping one's identity but also plays the role of a marker of one's identity for the purpose of its further preservation.

In our perspective, self-identification is closely associated with morality, cultural values, and foundations. The preservation of one's identity status is the most dominant motivation for adhering to moral norms or rules and for fulfilling commitments and duties (Lishchenko & Hrytsiv 2021: 139). The self-identification of an individual promotes social interaction, which is based on the perception of others, and is particularly necessary for those facing the erasure of common traits and the loss of identity, as well as the likelihood of deviant behavior. The issue of self-identification is considered by representatives of both political and psychological branches of science. Self-identification of an individual is closely tied to their worldview, their behavior within society, and consequently, the issue of personal development and

relationships. On the other hand, self-identification is also closely linked to social stereotypes, which act as a bridge between personality, individuality, and social status. Considering this, the problems of self-identification should be viewed through a cluster model of consciousness, where each cluster acts as a unique antenna, working both for reception and transmission. This distinctive feature of self-identification enables the examination of macrosocial resonances within specific structures of consciousness. Therefore, identification is defined as the process of assimilation, likening oneself to someone or something, establishing the identity of objects based on certain characteristics. The results of personality psychology research regarding the representation of role identities are actively applied in the methodological pursuits of contemporary theoretical and literary studies. Psychological research methods in literature allow for a deeper understanding of the intricacies of the human psyche, revealing the specifics of characters in modern works from an identity perspective. In the context of studying individual self-identification, the cognitive level appears to be the most crucial, as it is associated with one's capacity for self-awareness, self-reflection, self-perception, and self-observation. Self-identification signifies the process of an individual forming desired identities (Khoruzhy 2018: 114). To achieve this, certain conditions and efforts are required, including the search for the necessary identity, self-assessment, self-identification, and self-definition of the individual.

Thus, self-awareness contributes to understanding oneself and determines further behavior, being considered as an entirety that encompasses the subject's awareness of their own perspective, evaluation of their value by others (society), self-recognition as a value, and contemplation of the meaning of life. The method of self-perception is employed in cases where the individual's attitudes and feelings seem insufficiently defined to them, and there is a need for additional clarification of their condition and observation of the situation.

References

- Lishchenko, M., Hrytsiv, N. 2021. Linguistic model of hierarchical methods of self-identification based on examples from the work of Evelyn Waugh "Men at Arms." *Collection of scientific papers "New Philology."* No 84. Pp. 137-144.
- Miller, O. 2018. Modes of Identity in the Fiction of the Artistic Ukrainian Movement: Ph.D. thesis in Philology. Lviv National University named after Ivan Franko. Lviv. 239 p.
- Pokrovska, I., Yanitska, I. 2020. Contemporary psychoanalytic interpretation of Orhan Pamuk's novel "The Red-Haired Woman." URL: <https://www.ukrlogos.in.ua/10.11232-2663-4139.14.03.html>
- Self-Identification of the Personality: Philosophical Analysis: monograph / edited by G. Khoruzhy. 2018. Kyiv: Kyiv National University of Trade and Economics. 192 p.

РОМАН СТВЕНА КІНГА «ЗЕЛЕНА МИЛЯ» ТА ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЯ У КІНЕМАТОГРАФІ. ІНТЕРМЕДІАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Ходак Анастасія

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: інтермедіальність, медіа, літературний аналіз, Зелена Миля, Стівен Кінг, Френк Дарабонт

Інтермедіальність – це співпраця гетерогенних художніх форм у рамках одного інтегрального медіума (театр, опера, кінофільм, перформанс тощо), а також єдиної мультимедійної презентації відбувається при зовсім інших інтертекстуальних умовах і

виявляє інші кореляції, ніж у випадку мономедіальної комунікації (літературний текст, німе кіно тощо) (Hansen-Löve 1983).

Інтермедіальність як методологія передбачає підхід, що досліджує зміни медіа, їх синтез. Інтермедіальність віддає перевагу методології збору та узагальнення даних дослідницьких матеріалів і методів. Це часто означає збір емпіричних даних із різних медіа задля виявлення їх синтезу в досліджуваній матеріал. При аналізі інтермедіального аспекту дослідник стає інструментом дослідження, шукаючи та аналізуючи відносини між різними медіа та процеси, що протікають між ними.

Для практичного аналізу було обрано відомий роман Стівена Кінга «Зелена Миля», опублікований в 1996 році. Вже у 1999 році режисер Френк Дарабонт зайнявся екранізацією роману. В матеріалі, обраному для аналізу, інтермедіальний аспект було розглянуто в трьох напрямках:

1. Інтермедіальна взаємодія літератури та кінематографа.

Серед прийомів кінематографу особливого значення у формуванні творчого методу письменників набули техніка монтажу (montage), флешбек (flashback), або зворотний кадр, та панорамування (panning) (Childs 2007).

Прийоми, використані С. Кінгом при написанні роману, дозволяють читачеві побачити те, що відбувається, очима героїв роману. Зміна планів зображуваного, прийом панорамування дають можливість простежити рух погляду героїв, перебіг їхніх думок. «Камера», що переміщається з об'єктивної реальності у внутрішній світ героя, дозволяє читачеві побачити свідомість героя «зсередини»: що саме привертає його увагу, яким чином побачене асоціативно викликає певні думки та висновки. Наприклад: «Wharton giggling like Widmark, Wharton screaming, Ain't this a party, now? Is it, or what? I didn't bother with breakfast, not after that; I just came down here to the solarium and began to write. Ghosts? Sure. I know all about ghosts.

'Wooooee, boys!' Wharton laughed. 'Ain't this a party, now? Is it, or what?' Still screaming and laughing, Wharton went back to choking Dean with his chain. Why not?» (King 2008: 112-114).

2. Синтез літератури, кіно та релігійного мистецтва.

Роман «Зелена миля» та його екранізація очевидно є інакомовленням християнського зцілення та свободи. Це триумф представлення Ісуса Христа як цілителя і визволителя від справжньої хвороби та ув'язнення. Так, наприклад, охоронець Пол Еджкомб порівнює Джона Коффі з біблійним Самсоном, у якого відрізали волосся, позбавивши тим самим його сили. Він не тільки не усвідомлює, де він, але навіть і хто він: «My first thought was he looked like a black Samson... only after Delilah had shaved him smooth as her faithless little hand and taken all the fun out of him» (King 2008: 13).

Повідомлення, яке доноситься до читача/глядача – справжньою хворобою нашого часу є ненависть і нетерпимість до всіх людей, які, в свою чергу, ведуть до смерті. Тут можна побачити натяк С. Кінга на те, що він показав можливу історію Другого Пришестя Ісуса Христа. Втім, історія закінчилась так само, як і понад дві тисячі років тому – Ісус помилково звинувачений і страчений на потіху натовпу та державі.

3. Інтермедіальна взаємодія кінематографа і музики.

Музика в екранізації підкреслює «фантастичний дисонанс» світу фільму, що знаходиться на межі «надприродного» та реального. Тут «дисонанс» створюється гротеском композицій: гіперболами нумінозного комплексу емоційно-чуттєвих впливів (комплекс впливу), карнавальністю комплексу впливу непохитності Джона Коффі (втіленого стилізацією під «кантрі»), сюрреалістичною невідповідністю магічного аспекту реалізму обстановки в кадрі. Магічний реалізм музичних включень, таємничість та недомовленість підкреслює невіршеність головних антитез екранізації: між піднесеністю/іронічністю, трагедійним/комедійним модусами поданої історії.

В результаті інтермедіальної взаємодії кінематографа і музики у фільмі «Зелена Миля» образ величчя і трепету стає ще більш незбагненим, нелюдським, коли відтінюється контрапунктом у стилі кантрі: так мимовільні погляди та посмішки, якими обмінюються охоронці блоку, не знижують важливість, а навпаки – підкреслюють для

глядача їх переляк та подив. Комплекс впливу сили неодноразово з'являється протягом фільму (наприклад, мотив висхідних скрипок, що підкреслює велетенський зріст Джона Коффі у в'язниці). Комплекс впливу сили в музиці підкреслює піднесені конотації фільму «Зелена Миля», адже аудіовізуальний синтез побудовано, як музичне звуконаслідування на стику денотативного та конотативного значення.

Отже, інтермедіальність – це відтворення в художніх засобах таких образних структур, що несуть інформацію про інші види мистецтва. В інтермедіальній типології знайшли своє відображення такі поняття та концепти, як запозичення тем, сюжетів та образів, явна і прихована цитація, алюзія, ремінісценція, наслідування та пародія.

Література

Childs, Peter. 2007. *Modernism*. London & New York: Routledge.

Hansen-Löve, Aage. 1983. Intermedialität und Intertextualität. Probleme der Korrelation von Wort- und Bildkunst. Am Beispiel der russischen Moderne. *Dialog der Texte. Hamburger Kolloquium zur Intertextualität*. Hrsg. von Wolf Schmid und Wolf-Dieter Stempel, 291–360. Wien: Gesellschaft zur Förderung slawistischer Studien.

King, Stephen. 2008. *The Green Mile*. UK: Orion Publishing Group.

МУЛЬТИКУЛЬТУРНІ ОЗНАКИ ТВОРЧОСТІ ВІРДЖИНІІ ХЕМІЛЬТОН

Швед Ірина

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова: мультикультуралізм, дискурс універсальності, культура

Сьогодні, в епоху глобалізації світу постала проблема множинності культурних традицій загалом і в літературі зокрема. Це пояснюється тим, що проблема мультикультуралізму безпосередньо пов'язана із сучасними культурно-цивілізаційними процесами. Їхні взаємозв'язки та взаємовпливи оцінюються неоднозначно і тому потребують ґрунтовного дослідження.

Тема мультикультуралізму та його проявів у літературі є дуже актуальною: вона дозволяє побачити, наскільки змінилося наше сприйняття культури та її вплив на художню творчість.

Мультикультуралізм – поняття досить нове для вітчизняної літературної критики та культурології. Більше того, сам термін викликає нерідко сумніви і неприйняття, хоч і вітчизняні, і тим більше американські дослідження минулих років рясніли різними синонімами поняття «мультикультури», такими як багатоскладність, полікультура, множинність культурних традицій, що не зливаються в єдність. Все це до певної міри підготувало ґрунт для сучасного буму, пов'язаного з мультикультуралізмом, дуже багато елементів якого існували, були закладені в американській традиції з початку її самостійного побутування. Оскільки у нас загальноприйнятого терміна для визначення даного феномену вироблено ще не було, доцільно використовувати термін «мультикультуралізм» (Пасько 2014).

Американський мультикультуралізм – це концепція, що визнає, підтримує і просуває різноманітність індивідів і культур в межах суспільства США. Деякі з характерних ознак американського мультикультуралізму включають: різноманітність національностей та етнічних груп, багатомовність, різноманітність релігійних поглядів, різноманітність культурних традицій (Жангожа 2016). Американські культурні традиції складаються з багатьох елементів, включаючи кулінарію, мистецтво, літературу, музику та спорт.

Дискурс універсальності в творчості Вірджинії Хемільтон відображається у її

здатності до створення творів, які мають глибокий і всезагальний зміст, що резонує з різними аудиторіями та культурами. Хемільтон намагалася доторкатися до універсальних тем та емоцій, які перетинають межі мов, культур та часу.

Важливим аспектом дискурсу універсальності у творчості Хемільтон є її здатність знайти спільну мову з різними аудиторіями та створити твори, які залишають слід в серцях читачів незалежно від їхньої культурної ідентичності.

Важливим аспектом художнього дискурсу письменниці була її здатність змушувати читачів занурюватися у моменти саморефлексії. Це робило її твори актуальними і значущими для різних поколінь та культур (Денисова 2002).

У романі «M.C. Higgins, the Great» авторка посилається на такі ознаки мультикультуралізму: «They were saying in the hills that some new kind of black fellow had come in with a little box of a tape recorder. All slicked down and dressed to kill, they were saying he was looking to put voices on the tape in his box» (Hamilton 1994).

Ознакою мультикультуралізму може бути опис того, як цей чоловік темної шкіри був «вбраний до дрібниць» («dressed to kill»), що може вказувати на його унікальний стиль або приналежність до іншої культурної групи.

У романі «M.C. Higgins, the Great» згадується індіанське коріння: «Some Indian blood,» M.C.'s mother had told him. «That long hair hold all of her strength. You just see how weak she is if you twist her hand around» (Hamilton 1994).

Отже, у романі «M.C. Higgins, the Great» наявні певні мультикультурні ознаки, які сприятимуть розвитку культурної свідомості у дітей. Через різноманітність персонажів та культурних аспектів, книги допомагають дітям зрозуміти, що кожна культура має свої унікальні риси, які варто поважати та вивчати. Крім того, книги Вірджинії Хемільтон розповідають дітям про те, які важливі події відбувалися в історії США та як вони вплинули на життя людей різних культур. В цілому, «M.C. Higgins, the Great» є чудовим засобом, що сприяє розвитку культурної толерантності та взаєморозуміння у дітей.

Література

Денисова, Тамара. 2002. *Історія американської літератури ХХ століття: навчальний посібник для вузів*. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія».

Жангожа, Рустем. 2016. *Мультикультуралізм: pro et contra*. Київ–Львів: Інститут всесвітньої історії НАН України.

Пасько, Ярослав. 2014. *Громадянське суспільство як універсалія міжкультурної Європи. Міжкультурна Європа: різноманіття та соціальна єдність: навчально-методичний посібник*. Донецьк: ДонДУУ. 2014.

Hamilton, Virginia. 1994. *M.C. Higgins, the Great*. New York: Twayne.

MARKERS OF NATIONAL/ETHNIC IDENTITY IN LOUISE ERDRICH'S NOVEL *LOVE MEDICINE*

Yakibiuk Oksana

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine

Keywords: national identity, ethnic identity, marker, faith, religion, spiritual symbol, Louise Erdrich

Each person is born and develops within a specific ethnic group, which has certain characteristics and traits. Ethnic identification should be defined as a process that helps an individual in mastering various types of social activities regarding the assimilation and further implementation of social norms and moral values. Ethnic identification is the process of associating oneself with the territory of a group of people and an ethnic group that shares a

common language, material and non-material culture (Kozlovets 2009: 33). Ethnic identity can be characterized by ethno-identification markers, which include the following characteristics: a racial-biological marker that determines a person's ancestral roots; a climatic and geographical marker, which forms the basis of a common territorial origin; socio-cultural marker, which is expressed in the presence of a single language, common historical past, common features of material and spiritual culture, etc.; the psychological marker characterizes the degree of group members; awareness of their belonging to it, forms of solidarity and joint actions (Herchanivska 2014: 12). National consciousness indicates awareness of certain national markers as one's own and awareness of certain national traits in the individual. It is important to emphasize that language is a key marker of ethnic boundaries, the main property of which can be considered the property of uniting into a common, single society.

The novel *Love medicine* arose from the combination of two traditions: the Chippewa culture of their ancestors and the Western traditions brought by Catholic missionaries who sought to civilize the tribe. Erdrich's fiction demonstrates a collision of worlds as her novel explores the rupture of the cultural reality of the Chippewa situation versus the ahistoricity of nature and the supernatural that permeates the collective consciousness of the entire novel. This cultural tension causes some confusion and also leads to spiritual and psychological ill health.

The novel *Love medicine* presents characters who are in search of a healthy balance between different cultures. At the beginning of the novel *Love medicine* there is the following phrase: The morning before Easter Sunday, June Kashpaw was walking down the clogged main street of oil boom town Williston, North Dakota, which proves the existence of signs of a biblical-Christian construct (Varchuk 2018: 81).

It is known that religious belief and national identity are closely interconnected, since it is common mythology that unites people into a single entity. That is why the people who tried to preserve their ethnic unity are primarily fighting for the preservation of their religious traditions.

The symbol in the novel *Love medicine* is an allusion to the statue of the Virgin Mary in the chapter called Saint Marie. When Mary (an unknown orphan) searches for meaning in her identity, she goes up to the monastery, she idealizes herself as a statue of the Virgin Mary, before which everyone had to kneel. Her desire is eventually repressed as she encounters Sister Leopolda, who forces her to abandon her desire to become a nun and the Catholic religion (Sanders 1998). As a spiritual symbol of Christianity, this allusion to the Virgin Mary identifies Catholicism as a foreign religion in contrast to the traditional Ojibwe religion. For Mary, the idea of Catholicism is attractive because it gives her a way to escape her Ojibwe identity. The heroine wants to find a place where she will be accepted and looks for answers in the monastery. For the Virgin Mary, Mary represents a cultural Catholicism that is only available to those who are white or can pass themselves off as a white person. The white identity represented by the nuns appeals to Mary. She is trying to find her own sense of cultural identity. However, the spirituality of Christianity is not fully represented in the perception of Mary. Through intercourse with Nector Cashpaw, Mary separates herself from her identification with the Virgin Mary, opening her way from the old identity to the new (Erdrich 1984).

Confessional identity in the imagological projection *own – foreign* has the meaning of perception and means a simplified representation of a certain religious group through the prism of *own – foreign*. Such representation can have an impact on people's perception of this representation and its interaction with other religious groups and denominations. The unity of one's *own – another* cannot exist without the category of identity which also has a number of collective identities such as: national, social, tribal and others. And each of these identities has its own influence on the individual's attitude towards others.

Louise Erdrich mentions in her novel that one of the characteristics of a person of mixed blood is the search. The novel *Love medicine* outlines both figuratively and literally the suprapersonal. Characters emerge from their bodies to conquer the world and even death does not scare them. Erdrich suggests a sense of identity based only on the ability to merge. The author firmly grounds her characters; identities in their Chippewa heritage. In the novel

Love medicine, the characters build their identity on transpersonal connections with society, landscape and myth. In her returning home; plot, the author emphasizes family, community and culture, rather than the classic American leaving plot, which emphasizes individual freedom.

In the novel *Love medicine*, the characters share their problems or stories with each other. It becomes a spiritual means of achieving transformation and transidentity. And in this often comic novel, forgiveness is the true “love medicine” that brings a sense of wholeness despite the circumstances of loss or disconnection to those who seek it (Erdrich 1984).

Religious identity is considered a phenomenon that serves as an identification process that includes several stages of formation. At first, the individual is perceived as a religious person. A marker of this level of identity is belief in God. The next phenomenon is religious identity, which is defined by identifying oneself with a certain community of believers. Religious identity is characterized by the sum of personal existential experience, it is marked by various identity choices and projective constructs (distinction, distinction, opposition of one to others).

Religious identity can be considered the result of a certain appropriation of introspection of an established complex of values, norms, ideas of behavioral patterns.

References

- Erdrich, Louise. 1984. *Love Medicine: Novel*. N.Y., Toronto, L.: Bantam Books, 1984.
- Herchanivska, P.E. 2014. Identity: dialogue and conflicts of identity. *International Bulletin: Cultural Studies. Philology. Musicology*. Vol. 2. 11-17.
- Kozlovets, M.A. 2009. *The phenomenon of national identity: challenges globalization: Monograph*. Zhytomyr: Department of ZhDU named after I. Franka.
- Sanders, Karla. 1998. A Healthy Balance: Religion, Identity and Community in Louise Erdrich's “Love Medicine”. *Native American Novel*. Vol. 23, No. 2. 129-155.
- Varchuk, L.V. 2018. The multi-voiced narrator in the ethno-cultural narrative of L. Erdrich's novel *Love medicine*; linguistic and cultural aspect: materials of the International Scientific and Practical Conference; *Ukraine and the World: Dialogue of Cultures*. Kyiv: KNLU. 80-83.

Наукове електронне видання

**СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ З ЛІНГВІСТИКИ,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА І МІЖКУЛЬТУРНОЇ
КОМУНІКАЦІЇ
ELLIC 2023**

Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції

Матеріали опубліковані в авторській редакції

**EXPLORING LINGUISTICS,
LITERATURE, AND INTERCULTURAL
COMMUNICATION
ELLIC 2023**

Proceedings of the 8th Ukrainian Academic Conference

Головний редактор *Я.В. Бистров*

Видавець

Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаника 76000, м. Івано-Франківськ, вул. С. Бандери, 1,
тел. 71-56-22

*Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 2718 від 12.12.2006*

ISBN 978-966-640-543-5